

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 40 korona.
Nagyrovatra 7 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes újság boltokban és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztés és kiadóhivatal: VI. Rótvös-utca 22.
ÖÖTVÖS KÁROLY
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 708.

Konzervatív pártalakulás.

Budapest, május 15.

Az egész politikai világ most azzal a pártalakulási kísérlettel van elfoglalva, melyről Kossuth pécsi beszédéből értesült s ha e pillanatban még nem is tudja senki, hogy ez az alakítási kísérlet sikerre vezethet-e, vagy sem, érzi mindenki, hogy az eddigi pártkeretek nehezen tarthatók fenn. A koalíció pártjai, amelyek a hosszú alkotmányvédelmi időszakban, s a rákövetkezett két év alatt, mióta mint kormánypárt az ország sorsának intézésében egymásra vannak utalva, kezdik megtalálni és megérteni egymást, s többé nem azokat a részeket látják programjukban a legfontosabbnak, amelyek egymástól elválasztják a pártokat, hanem azokat, amelyek egyiket a másikhoz közelebb hozzák.

Ez természetes folyamat, s ha e pillanatban nem jön létre, oka nem abban keresendő, hogy ez az új egységes párt, melyben együttműködhetnének a koalíció mai pártjai, egészségtelen alakulás, hanem legfeljebb abban, hogy ennek a folyamatnak még időt kell engedni, míg az önként létrejön. Mert az új párt csakis ebben az esetben lehetne homogén.

De azt hisszük, teljesen félreértik a helyzetet azok, akik az új pártalakulás mostani stádiumában nem egy önként

megindult s a vezérek által csak észlelt és megértett folyamatot látnak s akik azt hiszik, hogy ez az egész egy mesterségesen megindított mozgalom, amelynek indító oka az, hogy a pártok túlhaladottnak látják régi programjukat s most egy újnak megalkotásán dolgoznak. Néhány nap óta egyik-másik lapban már jelentek meg hírek arról, hogy a pártkeretek felbomlanak s egészen új pártok egészen új programok körül fognak csoportosulni. Ezeknek a híreknek nem tulajdonítottunk fontosságot, mert nem is lehetett. Ma azonban a képviselőház folyosóján már nagyon komolyan beszéltek arról, hogy Nagy Emil, Baross János, Bernát István, Gaál Gaszton egy új pártalakulás létrehozásán buzgólkodnak s egy úgynevezett „konzervatív pártot“, konzervatív blockot akarnak létrehozni az összes pártoknak azokból az embereiből, akik a kisemberek védelmét mindenekfelett valónak tartják.

Tagadhatatlan, hogy a fiatal generációnak nagyon tiszteletreméltó és képzett tagjai ezek az urak, mégis azt hisszük, hogy nem egészen gondolták át azt a veszedelmet, melyet ez az új jelszó magában rejt s amely legelső sorban a függetlenségi és 48-as pártot bosszulná meg magát. A mi viszonyaink közt lehetetlen, hogy bármelyik párt is ne közjogi program alapján alakuljon,

hisz még Kossuth Ferencz is a koalíciós pártok fuziója esetére azt helyezte kilátásba, hogy mindenki negyvennyolczas lesz. S ha tényleg nem is fessegetünk majd késhegyig menő harcban közjogi kérdéseket, mégis lehetetlen a mi viszonyaink közt egy olyan pártalakulás, amelynek programjában a közjogi kérdések teljesen alárendelt szerepre volnának devalválva. De a kisember védelme a mai szomorú gazdasági viszonyok közt mégis sokkal bővösebb csábzó, semhogy ideig-óráig egy párt magja ne lehetne s attól tartunk, hogy éppen a függetlenségi és 48-as pártból, amelyben eddig is a legerősebb volt az érzék a kisemberek életfeltételeinek biztosítására, toborozná a legtöbb hivat, hogy tehát éppen most gyengítene meg a függetlenségi pártot, amikor annak a választói törvényjavaslat tárgyalásának küszöbén legnagyobb szüksége volna egy kompakt majoritásra, mely a reformmunka elkészítése alatt a 48-as párt jövőjét biztosítaná.

Tehát veszedelmet látunk abban, hogy most egy új jelszót dobtak a politikai életbe.

De abban még nagyobb veszedelmet látunk, ha a megalakítani akart konzervatív block nem mint külön párt alakulna meg, hanem a mai pártkereteket respektálná s aféle tikosszövetség volna a

Kisértet.

Irta: Cholnoky László.

(Utánnovás illos.)

Lehet, hogy még most is ott áll a tó partján az a nagy, vén fűzfa, amelyikben a szivárványszínű szitakötők laktak. És fűrészi lecsüngő lombjait a tó tükreben. De a szitakötők bizonyosan elpusztultak már, mert azok csak egyetlen nyarat élnek át.

Ugy lehet: csend van ott már mindenütt. A parkban, de főként a tavon, amelyen akkoriban élénk volt az élet.

Mindennek a nagy csöndesség a vége.

Ott valaha csónakázó leányok énekeltek és gyönyörködtek a holdfényen ide-odarebbenő szitakötő-csoportban. Azok a különös, csodálatos kis állatok pedig csak annyiba vették őket, akár a csillagos eget, a tavat, meg a nedves lombokat. Szögletes, zizegő röptükben ezerszerre jobban észrevették azt, hogy a Felsőszárnyu nincs közöttük, mint ahogy meglátták volna a legnedvesebb vagy a legbágyadtabb leányszemet.

A Felsőszárnyu eltűnt, csak a nyugalmat hagyta maga helyett. Mert amióta valaki letörte a szárnyát, nem tudott megmaradni békességben a társával. Valaha neki volt a legnagyobb szárnya; valamennyiök közt ő tudott legmagasabbra szállni. Olyan magasra, hogy már sok mindent megláthatott, amit a többi, akárhogy vergődött is, nem tudott meglátni.

Ezt a szép, nagy horizont nem tudta elfelejteni. Valami különös, keserű gyűlölet szállta meg a lelkét. És ez a gyűlölet nőtt, egyre nőtt, mert nem tudta, mit csináljon vele. A társai nem bántották; azt pedig, aki a szárnyát letörte, még egyszer látni akarta. De már nem tudott olyan messzire szállni, hogy ráakadhasson. Be kellett

érnie azzal, hogy csak éjjel, amikor mindenki aludt, talán ő maga is, hallja a fájó, diadalmas nevetést.

Ez az érzés, mint annyi sok más, hasonlít a lappangó betegséghez. Nem lehet szépszerével elfelejteni.

Egyre nagyobb, hatalmasabb lesz.

Nőtt, erősödött, amíg utóbb a Felsőszárnyu nem bírt vele; el kellett menekülnie a többi közül. Mit tett volna mást? A társai már kezdtek elfordulni tőle, mert a szájalom előbb-utóbb megröghad és megvetés lesz belőle.

A Felsőszárnyuval azután ezek történtek.

Egyik éjszakán megvárta, amíg nagytestű, nehéz felhő csuszik a hold elé és megöli annak álombeszűtő világosságát, aztán elröppött a másik part sűrű erdejébe.

Eleinte csüggesztő félelmet, elhagyatottságot érzett az ismeretlen, néma fatörzsek közt és elkerülte a szállongó éjjeli bogarakat. De utóbb megszokta őket. Egyik kiszáradt cserfa odvas tövében huzódott meg és ott töprengett a sorsa felett. Esténként, csillaghulláskor, amikor a szellő zizegve sompolygott át az erdőn, szomorúan lehunyta a szemét és ernyedten türt, hogy lelkében kitombolják magukat a viharok, amelyeket a csonka szárnyával ő maga vert fel. Öldöklő lemondással alkudozott ilyenkor magában és sok szép, piros hajnal halt bele a nap keltébe, amíg megsejtette, hogy ezek a percek szépek, csábítók, akár a feneketlen szakadék, ami szerelmessé teszi a belétekintőt. Amíg észrevette, hogy az ő megsiratnivaló multiát a haladó idő tiszta aranyburkolattal kovácsolta körül.

Ott ült mozdulatlanul, amíg az álom elnyomta. Ilyenkor meg gyakran felriasztotta az a sejtélem, hogy látha a csonkasága is csak nehéz álom? Félve, lassan kiterjesztette a szárnyát és merőn nézte a pusztaságát

Egyik estén a tó felől odatért hozzá az ének hangja. A daloszlány megdobogtatta a Felsőszárnyu szívét és azt a meggyőződést lopta bele:

— Már fáraszt a szomorúság, az egyedüllét. Visszatérek. Hiszen visszamehetek hozzájuk, amikor akarok! A szép, dicsőséges mult az enyim marad úgy is!

De még várt, még maradt.

Boldogan röpködött a napfényes, visszhangos erdőben a hatalmas sudárfák közt, amikkel már úgy összeszokott. És ápolgatta, dédelgette a gondolatát:

— Visszatérek! Igen, amikor akarok!

Szent István-napja felé ernyed meg a nap-sugár ereje; akkor fakadnak belőle a legpompásabb színek. Talán a hattyudal ódon meséje is valamelyik ilyen nyárvégi napon született.

A park taván azon az estén halkabb volt az ének. Közeledett az elválás. A daloló csoportok felett a szitakötők is csüggedtebben rebbentek ide-oda, mert akármerre szálltak, mindenütt elkísérte őket a halálsejtellem.

Ha a domboldalon valami törődött vándor jött volna lefelé, látván a világosságot és hallván a dalt, irigykedve gondolta volna, hogy minden csupa vidámság, csupa élet, csak ő áll olyan nagyon magában. Ezt gondolta volna bizonyára, akárcsak mi, többi törődött vándorok, akik meglátjuk a távoli hegy ormát borító havat, de a mellettünk álló ember lelkében levő pusztaságot, hidegséget nem vesszük észre.

Ezen az estén a Felsőszárnyu visszaindult a társai közé. Az útja nehéz volt, mert az erdő bólogató fái különös, csalogató szokat suttogtak utána. A nagy világosságban, a zajban azonban, amikhez újra, egyre közelebb jutott, — erősen bizott.

kisemberek védelmének jelszava alatt agrárius érdekek szolgálatára. Ez minden jóhiszeműség mellett is frondörködésre vezetne, mert a bevallott pártprogramon kívül egy titkos programot akarna szolgáltatni, amely megbízhatatlanná tenné a pártokat a vezérekre és a kormányra nézve, hisz köztudomású emberi természet az, hogy a titkos vágyak bennünk erősebben dolgoznak, mint azok, amelyeket nyíltan hirdetünk.

De azonkívül sincs egyáltalán szükség egy ilyen konzervatív blockra. Mert a világon mindenütt a kisember védelmének köpönyegébe burkolózik a reakció nálunk is így lenne. Az első pár évben tán nem, de később teljesen reakcionárius párttá alakulna, tulzó agrárius árnyalattal és mindenestre feudális allűrökkel.

Szerencsétlennek tartjuk az egész eszmét, mert hamisnak tartjuk azt a jelszót, hogy ki akarja ragadni azt a legalsó néposztályt, amely most a választói reform révén részt kap a politikai hatalomban, a tulzó pártok karmái közül. Tulzó pártok nincsenek a magyar politikai életben s ha a szociáldemokráciára gondoltak, mikor ezt a jelszót kiadták, gondolják meg, hogy egy konzervatív agrárius block még inkább a melegágya lesz a szocialista agitációnak, mert a kisember érdekeinek védelmét ma már nem lehet konzervatív törekvésekkel, hanem csakis mélyreható nagy liberális reformokkal elérni.

Budapest, május 15.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatja a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Az ülés végén, este félnyolcz órakor, áttérnek az interpellációkra.

Mégis, a messzeség fogytával egyre nőtt a szive szokatlanul erős dobozása.

Végre ott lebegett a tó fölött és már látta a régi fűzfát, már felismerte elhagyott társait. Hirtelen fáradtság lepte meg; úgy érezte, hogy valami a lelkére nehezedik.

Le kellett szállnia az egyik tóparti fűzényre. Lehunyta a szemét és belehelte a virág kábitó illatát, ami a szívébe lopózva felverte abban a csodálatos, hatalmas mámor, amelyik a szitakötő életében is bizony csak egyszer ébred fel a maga teljes pompájában, ragyogásában. És ez lehetett az oka annak, hogy a Felsőszárny ez alatt a néhány rövid pillanat alatt is átélte újra az egész, rövidke életét.

Amikor újra feltekintett, csodálkozva látta a nagy változást... A tó felett lebegő fény homályosabbra vált, a víztükör ólomszínűre fakult, a társai pedig röptükben durván, tolakodva előköttek.

Mozdulatlanul bámulta az ismeretlen világot és észre sem vette, hogy alattomosan megkerüli egy új érzés, amelyikről nagy fiatalságában, a verőfényes nyárban sejtelve sem volt.

Fázott.

Véletlenül belétekintett a víz tükörébe és egy másik, ismeretlen szitakötőt pillantott meg abban. Valami szánalmas, kopott jószágot, amelyiknek csonka szárnya gyűlöletesen fitvegett alá vézna testéről.

Ugy lehet, kísértet volt az a látomás.

A Felsőszárny hirtelen felrebbent a fűzényről, kiterjesztette szárnyát és elfelejtkezve fényről, dalról, a tó holdsugaras tüköréről és mindarról, ami csak a fiatalság és a dicsőség sugaraiiban szép és bűvös, félszeg vergődéssel felemelkedett.

A kísértet pedig lemerült a víz azurszínű feneketlenségébe.

Csak ott a sötét erdő hallgató fái közt találkoztak össze újra.

A tiszti fizetések fölemelése. Wekerle Sándor miniszterelnök — mint már jeleztük — holnap este tíz órakor Bécsbe utazik, ahol vasárnap közös miniszteri tanácskozás lesz a jövő évi közös költségvetés előirányzatának megállapítása céljából. Ezen a tanácskozáson kell megoldani a delegációk összehívása és a tiszti fizetések fölemelése körül támadt bonyodalmat. Az osztrák keresztény-szociálisták azt hiszik, hogy a delegációk legközelebbi ülészsaka június hó második felében nyílik meg Budapesten. Az osztrák delegáció nyomban hozzáfog a tiszti fizetések tárgyalásába, a magyar delegációnak ellenben szabadságában áll, hogy ugyanezt tegye, vagy pedig a dolgot későbbi időpontra halasztja el. A júniusi ülészsak mindössze csak néhány napig tart és a legközelebbi ülészsakot az őszre hívják össze újól. Ilyen módon Aehrenthal és Schönaich ígéretei is teljesülnek, másrészt a magyarok sem neheztelnének a júniusi ülészsak miatt, mert a határozathozatal mégis őszre maradna. Azt azonban nem engedik meg Luegerék, hogy csak őszre hívják össze a delegációkat. A tiszti fizetések fölemelését pedig már befejezett dolognak tartják. A mai minisztertanácsban természetesen szintén foglalkoztak ezzel a kérdéssel, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a vasárnapi közös miniszteri tanácskozásban kormányhatározat alapján járjon el. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ez alkalommal jelentést tett báró Aehrenthal és Schönaich közös miniszterekkel tegnap Bécsben folytatott tanácskozásairól. Ugyanebben az ügyben Hoffmann Hugó altábornagy, a közös hadügyminisztérium osztályfőnöke tegnap Budapesten tartózkodott s dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek bemutatta a katonai költségvetés munkálatait. Magyar politikai körökben ma is tulnyomó az a fölfogás, hogy semmi ok sincsen arra, hogy az eddig elfoglalt álláspontot, amely kizárja a tiszti fizetések fölemelését, megfelelő rekompenzációk nélkül megváltoztassák.

Minisztertanács. A képviselőház mai ülése alatt a Ház miniszterelnöki termében ma délelőtt minisztertanács volt, amely délelőtt dr. Wekerle Sándor elnöklésével 11 órakor kezdődött és déli egy óráig tartott. A tanácskozáson a kormány valamennyi tagja résztvett. A jegyzőkönyvet dr. Márfy Albin államtitkár vezette.

Báró Beck a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma déli 12 órakor egy óráig tartó külön kihallgatáson fogadta báró Beck osztrák miniszterelnököt.

Gróf Zichy Aladár elutazása. Gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter ma este a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott.

Az interparlamentáris konferencia. Az interparlamentáris konferencia nemzetközi intéző központjától vett hivatalos értesítés szerint, az idei parlamentáris konferencia szeptember 10-én kezdődik s bezárólag szeptember 12-ig fog Berlinben ülésezni. A konferencia napirendje a következő:

1. A szövetség csoportjai által tanulmány tárgyává teendő ama kérdések tárgyalása, amelyek a III. hágai kongresszus elé volnának terjesztendők. 2. A II. hágai kongresszus által a kötelező választott bíróságok kérdésében hozott határozat tárgyalása. Az ugyane kongresszus által javaslatba hozott állandó nemzetközi bíróság intézménye kérdésének tanulmányozása. Ujabb javaslatok a választott bíróságok tárgyában. Kötelező közvetítő eljárás. 3. A magántulajdonnak a tengeren való sérthetlenségét biztosító intézkedések. 4. Nemzetközi zsákmánybíróság létesítése. 5. Az alapszabályok revíziója. 6. Az interparlamentáris választmány megválasztása. 7. Az interparlamentáris központi iroda jelentése. 8. Az olasz csoport javaslat, hogy a konferencia 1911. év tavaszán Rómába hívassék össze.

Desseffy Arisztid a képviselőház elnöki tanácsosa, mint az interparlamentáris magyar csoport titkára, értesíti a magyar csoport tagjait, hogy a berlini konferenciára a meghívót s azzal kapcsolatosan a határozati javaslatokat később fogja a nemzetközi központon hozzáuk eljuttatni.

Nemzetiségi politika a román egyházban. A napokban bezárult román püspöki zsinatok mindannyian politikai természetű határozatokat is hoztak, melyek bizonyítják, hogy a nemzetiségi politika és agitáció a magasabb egyházi körökben is hódít. Így a

nagyszzebeni zsinat kimondotta, hogy az egyházközségek a román iskolákat igyekezzenek a saját erejükkel fentartani, nehogy az állami segélyt kelljen igénybe venni, miáltal a román iskolák lassankint megfoszthatnának felekezeti és román jellegűtől, amit minden áldozattal meg kell akadályozni. Evégből úgy az aradi, mint a nagyszzebeni zsinat határozatot fogadott el, mely szerint minden román ember tartsa kötelességének, hogy évenként bizonyos összeget adjon egy nagy iskolai alap megteremtésére. Kimondták azt is, hogy a papok és tanítók a vasárnapi istentisztelet után mindig gyűjtsenek e célra a hívek között. A karánsebesi zsinat kimondotta, hogy visszautasítja a közoktatási miniszter ama követelését, hogy a lelkészek az állami iskolákban a román tanulókat magyar nyelven tanítsák a hittanra. Az aradi és a karánsebesi zsinat elhatározta, hogy az egyházközségeknek megtiltja, hogy ismétlő-iskolákat állítsanak fel, minthogy ezen iskolákra az új iskolai törvény azt követeli, hogy azokban az előadási nyelv tisztán a magyar legyen és hogy a taneszközök is csak magyar nyelvűek lehetnek. A magyar kormány bizonyára tudni fogja a módját, hogy a nemzetiségiéket ezt a magyarelles állásfoglalását megtorolja.

A fuzió-hirek.

— Kombinációk az új alakulásról. —

Budapest, május 15.

A koalíciónak egy pártba való tömörülésének terve ma is élénken foglalkoztatta a politikai világot, azonban az eddigi eszmecserekből már határozottan megállapítható, hogy — amint már megírtuk — az eszmének megvalósulása még nem következhetik be rövid idő alatt. Az általánosságban mozgó beszélgetésekben a képviselőknek tulnyomó része rokonszenvesen fogadta a fuzió eszméjét. De az egyesülés alapját képező program megállapítása olyan nagy körültekintést és olyan figyelmes munkát igényel, hogy a fuzióról, — ha egyáltalában megtörténhetik — ősz előtt alig lehet szó.

A politikai világ egyik kitünősége, aki teljesen ismeri a kulisszák mögött folyó tárgyalásokat, ma így jellemezte a helyzetet:

— A koalíciós pártok összeolvadásáról szóló hírek még nagyon koraiak. Ezt a kérdést eddig csak a pártok vezetői a legszűkebb körben tárgyalták. Előbb csak gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert között folytak ilyen irányban tanácskozások, amelyek nem végződtek kedvezőtlen eredménnyel. Bizonyos nehézségek ugyan mutatkoztak. De a megoldás valószínűsége arra készítette a tárgyaló vezéreket, hogy később Wekerle Sándor miniszterelnököt és gróf Zichy Aladárt is bevonják a további tanácskozásokba. A pártok többi vezetői ezekről a tanácskozásokról azoknak eddigi eredményéről még nem kaptak információkat, csak arról értesítették őket, hogy amint a kérdés megérett, véleményüket ki fogják kérni. Az én véleményem szerint a legnagyobb nehézség a bank-kérdésben van s ezt tartják a függetlenségi párt egy részében is. Ezt a nehézséget csak úgy lehetne legyőzni, ha gróf Andrássy Gyula és vele az alkotmánypárt elfogadná a függetlenségi pártnak az önálló magyar jegybank föllállítására vonatkozó követelését. Ez a kérdés az, amely körül a fuzió ügye forog és ennek kedvező megoldása mellett az egyesülésnek nem lesz akadálya. Gróf Andrássy Gyula, valamint Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert a fuziót lehetségesnek tartják, azonban az erre vonatkozó tárgyalások ősz előtt aligha fejeződnek be.

A függetlenségi pártban észlelhető hangulat ezt a véleményt megerősíteni látszik. Nevezetesen ma már a függetlenségi párt az a fölfogás került fölszínre, hogy a párt ugyan őszinte jóakarattal működik közre az egyesülés akadályai-

nak elhárítására, hogy az új pártiaknak, lennégi párt, ha a királyi mányzás telyeztessék, egészen elv a választói egyesülést lennégi párt, nek egyet kozzanak. hangsúlyozni tani a neg, csak az el munkaprogr Ezt az elv ségi párt ü

Meg k kodókkal s attól a me alapokra f nemzet kö biztos és s vatva, szth suth Fer ezért is biz iránt. A füg zonyára ne Ebből a sz suth Fer melyet teg előtt:

log eg nunk. gyunk k akadályo mód, ah nosság e hogy a Mindegy ményt n dig mint szakács hiszem, l egyre u getek lek séget kodó, m dul meg liczió és szinuác z kezek fo gam is soknak. tisztában is akar

Arra a az ő dinas suth köve

a gyanu a célja felvirágo politikai korona sülve d tel örző dinasztia hanem egymás a koalíci és ren teljes fogiák melyek még eg csak rá

Kos élénk vis is, hol ma rezerválta

nak elhárításában, de a fuziót nem erőlteti. Ennek a fölfogásnak hívei ugyanis arra utalnak, hogy az új alakulás első sorban az alkotmánypártiaknak szolgálna javára. Az ország a függetlenségi pártnak már adott abszolút többséget s ha a király is hozzájárul ahhoz, hogy a kormányzás teljesen negyvennyolcra alapra helyeztessék, az alkotmánypárt az új választáson egészen elvesztené a talajt. Ők tehát már most a választói törvény megalkotása előtt keresik az egyesülést és azt szeretnék elérni, hogy a függetlenségi párt tegyen egy lépést hátrafelé, ők lépnek egyet előre s így egy új pártban összehalmozzanak. Erről azonban tudni sem akarnak s hangsúlyozzák, hogy ők tisztán akarják fenntartani a negyvennyolcra alapot. Az új alakulást csak az elvek föntartásával tíz évre szóló munkaprogramm alapján tartják lehetségesnek. Ezt az elvet hirdeti Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke is.

Meg kell állapítani, hogy az aggodalmas-kodókkal szemben a párt zöme át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy egy egészséges alapokra fektetett egyesülés, amely a magyar nemzet közjogi és gazdasági előhaladásának biztos és szolid fundamentumát alkotni van hivatva, szükséges, kívánatos és hasznos. Kossuth Ferencz vezeti a tárgyalásokat és már ezért is bizalommal vannak az új alakulás terve iránt. A függetlenségi párt nagyevű vezére bizonyára nem fogja elfeladásra vinni a pártot. Ebből a szempontból nagy hatással volt Kossuth Ferencznek következő nyilatkozata, a melyet tegnap Bécsben tett egy bécsi újságíró előtt:

— Remélem, hogy sikerülni fog egy erős pártot alakítanunk. Már most is erős támadásnak vagyunk kitéve és több oldalról meg akarják akadályozni tervünk megvalósulását. Az a mód, ahogyan az újságok a fuziót a nyilvánosság előtt tárgyalják, inkább odairányul, hogy a tervnek ártson, mint előremozdítsa. Mindegyik azt hiszi, hogy kötelessége véleményét nyilvánítani a nagyközönség előtt, pedig mint a magyar közmondás mondja: „Sok szakács elsózta a levest”. Mindazonáltal azt hiszem, hogy sikerülni fog a fennálló és mind egyre újból felmerülő mesterséges nehézségeket leküzdeni és nagy és erős többséget alkotni, amelyben úgy az uralkodó, mint a magyar nemzet egyaránt szilárdul megbizhatnak. Sajnos, igaz, hogy a koalíció és függetlenségi párt ellen irányuló inszINUÁCIÓK nem akarnak elmúlni. Szorgos kezek folyton új intrikákat szönek és jömagam is elég sűrűn vagyok kitéve gyanúsításoknak, bárha politikai elveimmel mindenki tisztában van, csak az nem, aki azokkal nem is akar tisztában lenni.

Arra a megjegyzésre, hogy a gyanúsítások éppen az ő dinasztikus érzelmei ellen irányulnak, Kossuth következőleg válaszolt:

— Felháborodással értesültem ezekről a gyanúsításokról. Politikai törekvéseimnek a célja mindig Magyarország szabadsága és felvirágoztatása volt és ezt a célt, ezt az én politikai célomat csak úgy lehet elérni, ha a korona és a nemzet belső összhangban egyesülve dolgoznak az ország javára. Kegyelettel őrzöm atyám emlékét, de ez a kegyelettel dinasztikus hűséget és tiszteletet nem zárja ki, hanem ellenkezőleg ennek a két érzelmenek egymás mellett lehet és kell is fennállnia egy koalíció, mint az alakulóban lévő és remélhetőleg nemsokára életteljesen feltámadó új többség be fogják bizonyítani, hogy azok a rágalmak, melyek ellenem és a függetlenségi párt ellen még egyre lappanganak, nem egyebek, mint csak rágalmak.

Kossuth Ferencznek ez a nyilatkozata élénk visszhangot keltett az alkotmánypárton is, hol ma éppen az említett új vélemény miatt rezerváltabb volt a hangulat

A néppárt részéről ma az az óhajtás merült fel, hogy az új alakulás vegye fel programjába a revíziót. Ezt a vágyat így fejezték ki:

— A revízió nem a polgári házasság eltörlését, hanem bizonyos módosítását, reformját jelenti csak, amely egyáltalán nem sértené a függetlenségi párt álláspontját. Ami pedig a felekezeti különiséget illeti, az igazán nem olyan nagy kérdés, hogy miatta érdemes volna a politikai békét megbontani. Alig hihető, hogy volna ember Magyarországon, aki nagyon sajnálna ennek a törvénynek az esetleges eltörlését. Gróf Zichy Nándor, Zichy Aladár és Rakovszky István teljesen szolidárisak a belépés dolgában és pedig nem az egyesülés ellen. Velük tart a párt is, tehát egyöntetű eljárásra van kilátás. Talán Molnár János az egyetlen, akinek erős skrupulusai vannak az egyesüléssel szemben. Ő azonban két hétre elutazik, ami bizonyosan nem történék meg, ha agítálni akarna a terv ellen.

Buzáth Ferencz azonban — teljes joggal — már eleve kizártnak tartja, hogy az új programba fölvegyék ezt a lehetetlen követelést s ezért így vélekedik:

— Ha az új párt negyvennyolcra alapon tényleg megalakul, úgy a néppárt is negyvennyolcra néppárttá fog alakulni. Az államjogi kérdéseken kívül még egyéb elvi szempontok is vannak, amelyek a néppártot elválasztják a függetlenségi párttól. Nem hiszem, hogy az új párt a revíziót fölvenné a programjába, ez pedig kizárja, hogy a néppárt csatlakozhatnék az új alakuláshoz.

A néppártiaknak ez a része tehát továbbra is dolgozik a keresztény-szocialista párt előkészítésén, amelynek azonban már versenytársa is akadt egy „népbarát-blokk”-ban, amelynek programját most dolgozza ki Nagy Emil. Valami új alakulásról van szó, amely olyan külön párt lenne a pártban. A függetlenségi pártban és az alkotmánypártban egy csoport már régebb idő óta csendben dolgozik azon, hogy összegyűjtse azokat az elemeket, amelyek konzervatív, helyesebben agrárius hajlandósággal nézik a politikát. Az akció visszanyul arra az indítványtömegre, amelyet hónapokkal ezelőtt Nagy Emil és társai jegyeztek be a Ház indítványkönyvébe. Itt kezdődik a konzervatív, agrárius, vagy ahogyan maga Nagy Emil nevezi, a népbarát politika. Azóta folyt a kapacitáció és újabban néhány olyan értekezlet is tartottak, amelynek az volt a kimondott célja, hogy adandó alkalommal bár nem külön párt gyanánt, de együttesen lépjenek fel a koalíciónak a kisémberek iránt egyformán érző elemei. Az indokolás szerint a választói reform alkalmából közelebb kell kerülni a politikai jogok területére bekerülő elemekhez. Hogy a dolog agrárius élet elvegyék, arról beszélnek, hogy bevonják az összes produktív elemeket, a kisgazdákon kívül a kisiparosokat is. A függetlenségi párton Nagy Emil és Baross János, az alkotmánypárton Bernáth István voltak a mozgalom vezetői.

A Ház mai ülése közben egy kérdésre Nagy Emil a folyosón így erősítette meg a hírt:

— Igaz, hogy foglalkozunk ezzel a dologgal, már nagyon előrehaladott stádiumban van. Nem annyira agrár, mint inkább konzervatív népbarát politikáról van szó.

E mozgalom szempontjából kell tehát megítélni úgy Nagy Emil, mint Baross János tegnapi beszédeit is. Megállapítható azonban, hogy ez a mozgalom nem találkozik nagy tetszéssel, sőt a konzervatív árnyalatot számosan reakciónak nézik.

A t. Házból.

I. A második este.

Délelőtt a belügyi tárca költségvetésének tárgyalására került a sor és gróf Andrássy Gyula már az ülés megnyitásakor ott tilt a helyén. Az előadói széket Barabás Béla foglalta el. És lennt a völgyben a marosvásárhelyiek büszkesége, Fenyvessi Soma mondott nagyon okos, igen tanulságos beszédet, amit az összes miniszterek, mielőtt konferenciára mentek volna, élénk figyelemmel hallgattak. Mélyen belemerült az ügyekbe. Kollégái őszinte örömmel gratuláltak neki s még a karzatról is leszaladt egy hazafi, kihívta a folyosóra és azt mondta neki:

— A képviselő ur igazán megérdemli, hogy „szónokot számosan üdvözlük.”

Lukácsiu Lászlót erősen nyugtalanította a dolog. Minden rosszat, amit izgató oláhokról mondott, személyes vonatkoztatásnak tekintett s valamennyire válaszolni akart. Justh megpróbálta mérsékelni, de Lukácsiu nem térhetett vissza a „medrébe.” Hát engedte, hadd fújja ki magát, úgy is Gaál Gaszton következett utána, aki lehütötte. Az utolsó órában még Mezőfi Vilmos beszélt szocialista szellemben, de két óraker felbehagyta, hogy délután négykor folytassa.

Mert azt ne tessék elfeledni, hogy ma volt a második esti ülés és emiatt kerülnek háttérbe és szorítottak az ugynevezett dióhéjba a délelőtti események. Azzal oszlottak el, hogy a gyűlések betiltásának indokairól Mezőfi ismét szép kollekcziót szedett össze. Például egy heilyen a szolgabíró azzal az indokolással tiltotta el a gyűlést, hogy aki beszélni akar, az újságíró, hát írja meg a lapjában, amit mondani akar.

— Hallatlan, — jegyezte meg erre gróf Andrássy Gyula.

Mezőfi nyomban honorálta a megjegyzést, hogy a belügyminiszter igazán nem lehet felelős minden szolgabírónak az okoskodásáért.

A folyosón felelevenítettek külön esetet is. Tatán például a hatalmas nagytérre kértek népgyűlést s a szolgabíró azzal az indokolással tagadta meg az engedélyt, hogy a helyiség szűk és egészségtelen. Tudniillik az engedély megtagadására blanketták vannak s az irnok tévedésből olyat töltött ki, amelyik vendéglői helyiségre vonatkozik.

Ma se gyűlt a délutáni ülésre több képviselő, mint az első napon, de a miniszterek valamennyien megjelentek. Azt hitték, hogy sor kerül gróf Andrássy Gyula beszédére s ezt mindnyájan meg akarták hallgatni. De ember tervez, szónok végez. Mezőfi délután is folytatta a beszédet és határozati javaslatot nyújtott be a gyűlékezési szabadságról, meg ennél sokkal népszerűbb, vagyis általánosabb érdekű és aktuális kérdéssről: a lakásuzsora megszüntetéséről. Ugyannyira fontos ez a kérdés, hogy Kmety Károly is teljes odaadással támogatta a javaslatot. És hogy meghallják, amit mond, a fővárosnál is, a igen kívánatos. Mert ha a törvényhatóság nem tud rendet csinálni, a törvényhozásnak kell beleavatkozni. Most aztán megint nemzetiségi beszéd következett, az oláh Pop Cs. István.

A beszéd annyit jelentett, hogy szünet van. A képviselők elszéledtek a folyosón, meg a bufetben. Ennek a Dunára nyíló terrasza nyitva volt és ott hűsöltek, kávéztak és sajnálták, hogy lent az uszodában még nem látni a vízi tündérek.

A karzatokra elegáns társaság gyűlt. Az arisztokrácia gróf Baththyány Tivadarnénál tisztelgett, aki két bájos kis leányát is elhozta. A félelemten a véderő-bizottság ülésezett. Az

egyik kanapén gróf Zichy Aladár tanácskozott Günther Antallal. A szomszédban a fuzióról konferált Holló Lajos Laehne Hugóval. Távolabb agrár pártért agítáltak. Jött felháborodással Bedőházy János, aki amiatt méltatlankodott hogy a Reichspost megtámadta Kossuth Ferenczet egy kép miatt, amelyik kifigurázta a német császár bécsi látogatását. Hogy Kossuth Ferencznek semmi köze a képhez, azt a Reichspost nem akarja tudomásul venni.

— Bizonyosan besugták a királynak — véli Bedőházy.

— Ki sugta volna be?

— Hát valamelyik lakáj, aki a csizmáját huzza . . . Azt hiszitek, hogy nem a lakájoknak van ott legnagyobb befolyásuk.

Mindamellett a jobboldali folyosón nem ez a téma foglalkoztatja Wekerle Sándort. A delegációk üléséhez kell nyélbe ltni. Andrassy is kijön, leül egy pamagra, de nem avatkozik bele a diskurzusokba, hanem újságot olvas. Már megjelentek az esti lapok és hol itt, hol amott lebben meg a nyomtatott betűs közvélemény szárnya.

Este van, este van . . . Gróf Semsey László anekdotázik és gróf Nákó Sándor, a kormányzó a fiumei ügyekről tájékoztatja az érdeklődőket. Aztán felkél Andrassy és Farkasházyval meg Buza Barnával vitatkozik egy kicsit. Egyszerű érvei vannak.

— Ha tirátok lennének bizva a dolgok, tán másképpen csinálnátok?

Csak Farkasházynek szóllott a kérdés, aki nyomban felelt:

— Hisz ha én miniszter lennék!

II. Zanellázás.

Vesztett nagy csengetés rázta fel idegesítő zajjal a Ház egész területét. Hanyatt-homlok rohantak be a folyosói habituék.

Ilyen csengetés, ilyen minden zugba beleyilláló csak minisztereknek jár ki. Annál nagyobb volt a meglepetés, hogy nem miniszter beszélt, hanem az alkotmánypárt szélén egy ismert képviselő, aki minden három évben egyszer szokott felszólalni, de akkor aztán kiadósan. Ez a fiumei Zanella Richárd.

Návay nyugodtan ült az elnöki széken és kérdően tekintett körül:

— Mit csodálkoztok?

Az igaz, hogy Zanella most aktuális a fiumei hecczek miatt s hogyha már bejöttek, bent maradtak. A villanyvilágítást megnyitották. De a tarka-barka füzért az elnöki emelvény felett nem. Ez csak Justh Gyulának, a főelnöknek jár ki. Ha Návay is akar, fizesse meg külön, ugys nyert a löversenyen, mondják, pedig nem igaz.

Tehát Zanella beszélt. Fiume multját és jelenét mind részletesen előadta. A magyarság viszonyát a horvátokhoz, az olaszokhoz. Beszélt részleteket egyes ünnepélyekről, melyeken magyar képviselők is jelen voltak, márczius tizenötödikén, a Rákóczi-ünnepélyen!

— Ott én voltam az ünnepi szónok — vágott közbe hirtelen Nagy György.

Olyan nevetés keletkezett a jelentkezés miatt, hogy Nagy György belevörösödött és felkelt.

— Megyek.

— Hová mégysz, te ünnepi szónok?

— Megyek megnézni a japán Hanakót, az ma játszik utoljára. Mi itt játszunk holnap este is.

Kegyelemben elbocsájtották és aztán Zanella folytathatta előadását. Nagyon sokféléről beszélt, még a fiumei különleges drágaságról is, hogy ott a társaságos élet igen sokba kerül.

— Igen — bólintott a szomszédja — ott

nyáron is korcsolyáznak, még pedig a piacon.

Ez is így van. Sok más minden is igaz. Návay azonban tulságosan részletesnek találta az ismertetést. Közbeccsengetett:

— Kérem, sziveskedjék a tárgyhöz ragaszkodni. A fiumei részletkérdések nem tartoznak a belügyi tárczához.

— De igen, — szóltak ellene a hallgatók. — Csak hadd beszéljen. Nagyon tanulságos! Halljuk!

Ekkor már másfél órája beszélt.

Návay belenyugodott ebbe is. De tudni kell, hogy ő a kevésbé érdekes beszédek is kénytelen volt hallgatni, hát kifáradhatott.

— Hát jól van, — gondolta. — Majd leküldöm neki a kulcsot, hogyha bevégzi a beszédet, zárja be az ülést.

Nem volt rá szükség. Nyolcz óraker maga jószántából befejezte és a hallgatók eloszlottak. A nyugoti oldalról idelátszott a regényes budai rész a nagy Duna vízében csillogó panorámával, a széleken sorban sorakozó lámpákkal és a Gellérthegyvel, melyen mintha pásztorúzek égtek volna.

De tul az Országháztér a városi oldalon sötét. S amikor Barabás Béla az előadótáskával a téren áthaladt, meg kellett jegyeznie:

— A belügyi tárczát nem kell féltetni. Azonban majd a pénzügyit nem lehet így vinni, mert el találják lopni.

Budapest, május 15.

A közös kiadások emelkedése. A képviselőház tegnapi ülésén a balpárt megtámadta a kormányt, mert a közös kiadásokat több millióval emelte és ezzel megszegte a katonai kérdésben a királylyal kötött paktumot. Erről a dolgról ma a Ház folyosóján élénk vita volt és a függetlenségi képviselők maguk megállapították, hogy semmiféle paktumszegés nem történt, mert a kormány teljesen kikapcsolta a munkaprogramból a katonai létszámemelését, de azt sohasem mondta, hogy az államszükségletekről nem gondoskodik. A közös költségeknek emelése pedig kizárólag a piaci drágaság miatt történt és a piaci árak emelkedése miatt elkövetkezett nagyobb szükségletről okvetlenül gondoskodni kellett.

A horvátok elutaztak. A horvát képviselők nagy része ma délután hazautazott Zágrábra, csak ketten-hárman maradtak itt, akik azonban holnap szintén utaznak Budapestre, úgy, hogy a költségvetés tárgyalása folyamán a Háznak horvát felszólalásban már nem lesz része. A horvát képviselők ma reggel a képviselőház ülése előtt tanácskozást tartottak, melyen elhatározták, hogy a költségvetés részletes vitájában többé nem szólnak fel. Ami Josipovich miniszter tegnapi beszédét illeti, a horvát képviselők azt mondják, hogy semmi okuk sincsen arra reflektálni. Josipovichhoz nincs többé szavuk, miután adott ígérete dacára se mondott le állásáról. A horvát képviselőknek az a nézete, hogy Josipovich kijelentései csak megnehezítették báró Rauch helyzetét, ellenben erősítette a horvát-szerb koalíció pozícióját, amiért is ők csak hálások lehetnek a horvát miniszternek. Báró Rauch Pál horvát bán zágrábi tudósítónk értesülése szerint, a jövő héten ismét Budapestre utazik.

A horvát-szerb koalíció az osztrák lapokat azzal a hírrel árasztja le, hogy báró Rauch Pál állása tarthatatlan, hogy a politikai helyzet Horvátországban igen kritikus és hogy ennél fogva kikerülhetetlen királyi biztossnak a kiküldése. Ezekkel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy kormányválságról egyáltalában szó sincs és hogy mindezek légből kapott koholmányok. Horvátországban az általános helyzet az országos kormányznak következetes és czélutatos politikája folytán napról-napra javul és királyi biztossnak a kinevezése csupán a horvát-szerb koalíciónak a kívánsága, ami kitűnik abból is, hogy a horvát-szerb koalíció vezető írfiai ismételtelen kijelentették, hogy az ellenzék sohasem érezte magát olyan jól, mint Pamberg királyi biztos idejében.

Nemzetiségi gravamenek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, máju. 15.

A belügyi költségvetés kapcsán aktuális kérdés lett a nemzetiségi kérdés és a mai nap — délelőtt is, délután is — javarészt abban telt el, hogy a főlshólalók a nemzetiségi gravamenek fölött vitatkoztak. Kezdte az első szónok, Fenyvesi Soma, aki kiméletlenül neki ment a magyar nemzet izgató ellenségeinek. Folytatta Lukács László, aki Fenyvesi Somával polemizált. A kenetteljes, zsiros magyarbeszédű laczfalusi pápa a békés megértés és szelid szeretet ígét hirdette, de gyakorlatban nyomban meghazudtolta ezeket a kegyes elveket, mert maga is ismételte a magyargyalázó agitátorok összes ferditéseit. A következő szónok már ismét magyar volt: Gaál Gaszton sietett a Fenyvest Soma segítségére és sütötte rá Lukács papra a rossz-hiszeműség bélyegét.

Mezőfi Vilmos délelőtt kezdte, délután folytatta a beszédét s az egész időt az általános választói jogról s a gyülekezési és egyesülési jogról szóló törvényjavaslatok sürgetésének szentelte, tarkázván az érvelést a magyar közigazgatás számos hibájának föltárásával. Kmetty Károly a belügyi tárcza költségvetésének megszavazását a belügyi kormányzás szakszerű és széleskörű kritikájával kíséerte.

Az elméleti tudós és a gyakorlati politikus kvalitásai harmónikusan ölelkeztek össze ebben a fejtegetésben. A közigazgatási mizériák egész sorozatát bonczkése alá vette s különösen sokat foglalkozott a városok helyzetével s a rendőrség államosításával. Azután a nemzetiségi kérdés taglalásába kezdett s itt erős polémiába keveredett Lukács Lászlóval, aki mérges közbeszólásokkal vetett gáncsot Kmetty minden állításának, a tudós professzor azonban ügyesen fordította a gáncsot vissza a nemzetiségi vezér ellen. Pop Cs. István unalmas szószaporítása egy kis pihenő volt azok számára, akik a figyelemben előradtak, azután Zanella Richárd beszélt a fiumei kérdésről, szóvá tette a két fiumei magyar újságíró kitiltását.

Este nyolcz óra volt, amikor az ülés véget ért s a képviselő urak szét széledhettek, ki pihenőre, ki szórakozásra. A Ház nagy érdeklődéssel néz a holnapi nap elé, amikor valószínűleg Andrassy Gyula is föl fog szólalni.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

A délelőtti ülés.

A belügyi költségvetés.

Justh Gyula elnök délelőtt tíz óraker nyitotta meg az ülést. Napirenden van a belügyi költségvetés tárgyalása. Az előadói széket Hammersberg László foglalta el. A szólas jogával élni nem kíván.

Az elnök: Szász József. Nincs itt.

Fenyvesi Soma: Maniu Gyula és Lukács László beszédeivel polemizál. A nemzetiségi képviselők olyan politikát hirdetnek, mely ellentétben áll a magyar nemzet történelmi fejlődésével és a nemzet politikai egysége és létezése ellen tör. Ha a képviselőházban is ilyen elméleteket hirdetnek, képzelhető, milyen méreteket ölt ez az izgatás a választók körében. Idézi Rosettinek, a volt román államférfiúnak beszédét, melyben Erdélyt a nagy Románia egyik drágakövének mondja. A románok történelmi jogokra hivatkoznak, ezeknek azonban csupa képzelődés az alapja. Engelbert, a nagy francia tudós, tehát egyik nagy román népnek fia is üres ábrándnak minősítette a rómaiaktól való leszármazás elméletét. Lukács László Mátyás királyra hivatkozott és oláh nemességet emlelt, nem volt szerencsés, mert éppen Mátyás volt az, aki a legszigorubb megtorlásokkal élt a vad és garázdálkodó oláh néppel szemben. A nemzetiségeket a magyar nemzet negyvennyolczban testvéreivé tette.

Lukács László: Az ilyen beszéd rontja le a testvériséget.

Dobro tek.

Az elselő urat

Fenyv

ját a nem

Harczuk

osztrák ur

zés után

tott a nem

más állam

egyetlen

szakosan

másképpen

még azt s

prédikáljan

mán népel

ben erősz

negyvenny

csinálni, a

reményked

zet liberál

Az eln

ért rendre

Fenyv

ből olvas

ország kel

Gaal G

Endrey

rukat.

Fenyv

lök szellem

népet, ellen

fatandó b

gyűlölet k

sal, mint

várja a b

fogadja. (E

Lukács

szédére, m

János tegn

fordítani r

kinn, mil

milyen gy

Emil is e

det. Feny

automaiku

nek történ

át külön

ismét egy

történelm

jogi okosk

történetir

Horváth

abban me

manyos re

Kmetty

Lukács

szivesen t

a viszony

dáját is b

a románol

lami vélt

dálkozni,

kormányol

a törvény

királyhoz

minden á

elemi isko

turális és

taluk hasz

léltetik. A

támogatni

a nép kul

A szatmá

lene indit

szavak há

Az el

hogy az

kénytelen

Lukács

beszédére

nusítások

goztatja

Az el

Gaal

Olyan vá

ven zász

a nemzet

Dobrovits Milán: Lerontja a ti szemtelenségeket.
Az elnök: Ezért a kifejezésért Dobrovits képviselő urat rendreutasítom.

Fenyvesi Soma: A magyar nemzet testvéri jobbját a nemzetiségek ökölbe szorított kézzel fogadták. Harczuk nem a szabadságért folyt, de a zsarnoki osztrák uralom érdekében és zászlói alatt. A kiegyezés után a nemzet olyan egyenlő joguságot biztosított a nemzetiségeknek, amilyenben a világ egyetlen más államában sem részesülnek. Mutassanak csak egyetlen egy embert, akit a magyar nemzet erőszakosan megmagyarosított. Oroszország bezzeg másképpen bánik el Beszarábia román lakosaival, még azt sem engedi, hogy papjaik román nyelven prédikáljanak. Statisztikai adatokkal bizonyítja a román népelem növekedését, hogy lehet ezekkel szemben erőszakos magyarosításról beszélni. A románok negyvennyolcban külön országot akartak Erdélyből csinálni, az osztrák uralom aztán alaposan ráczáfolt reménykedésükre, a kiegyezés után a magyar nemzet liberálizmusa adott nekik újra politikai jogokat.

Az elnök Lukács Lászlót folytonos közbeszólásáért rendreutasítja.

Fenyvesi Soma: Román elemi iskolai könyvekből olvas föl idézeteket, melyek Erdélyt és Magyarországot keleti felét a nagy Romániához számítják.

Gaál Gaszton: Még Debreczent is odaszámítják.

Endrey Gyula: Az nagyon megfieküdne a gyomrukat.

Fenyvesi Soma: A román nemzetiségi képviselők szellemi alacsonyágban akarják megtartani a köznevet, ellene vannak a magyar nemzettel együtt folytatandó békés kulturális munkának. Nekik harcz és gyűlölet kell, erre a magyar állam sem felelhet másval, mint az erős kéz politikájával, ezt a politikát várja a belügyi kormánytól is. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés. A szónokot sokan üdvözlöik.)

Lukács László: Válaszolni kíván a Fenyvesi beszédére, mely őt személyesen is érintette. A Baross János tegnapi és a Fenyvesi mai beszédét le fogják fordítani minden külföldi nyelvre, hadd lássák odakinn, milyen a magyar politikai gondolkodás, milyen gyűlöletet hirdet a nemzetiségek ellen, Nagy Emil is egy sovinszta közgazdasági politikát hirdet. Fenyvesi Soma a románok Erdélyre vonatkozó automaikus törekvéseiről beszél. Ennek a törekvésnek történelmi fogalpa van, Erdély évszázadokon át külön állami egység volt, miért ne tehetne szert ismét egy bizonyos autonómiára. Ezt a kérdést a történelem szemlivelgét át kell nézni, száraz büntetőjogi okoskodással nem lehet megoldani. Azokkal a történetírókkal szemben, akiket Fenyvesi említett, Horváth Mihály magyar történetére hivatkozik, abban meg olvasható, hogy az oláhok külön alkotmányos rendet, külön politikai nézést alkottak.

Kmetty Károly: Horvát Mihály is tévedhetett.

Lukács László: Ami a vértanúság kérdését illeti, szívesen tanul a magyar történelem vértanuitól s ha a viszonyok úgy fordulnak, a nemzetiségek azok példáját is bátran követni fogják. Fölpanaszolják, hogy a románok mindjárt a császárhoz fordulnak, ha valami vélt sérelem esik rajtuk. Ezen nincs mit csodálkozni, ők régen elvesztették bizalmukat a magyar kormány iránt, nincs részükre más mód, mint hogy a törvényhozás másik alkotmányos tényezőjéhez, a királyhoz appelláljanak, a kérvényezés különböző is minden állampolgárnak politikai joga. A romániai elemi iskolák tankönyvei nem politikai, hanem kulturális és etnográfiai határokról beszélnek, az általuk használt térképek is ezeket a határokat szemléltetik. Az ugynevezett nemzetiségi igazgatókat még támogatnia kellene az államhatalomnak, mert ezek a nép kulturális és gazdasági fölemelésén dolgoznak. A szatmári törvényszék tárgyaló termében egy elvileg indított igazgatási pör alkalmával a következő szavak hangzottak el...

Az elnök: Ismét figyelmeztetem a képviselő urat, hogy az nem tartozik a belügyi tárcza kérdéséhez, kénytelen lezárni megvonnai a szót, ha így folytatja.

Lukács László: Csak a koronát akarta föltenni beszédére. Visszautasítja az ellenük elhangzott gyanúsításokat s a békés együttműködés szükségét hangsúlyozza a közös haza javára.

Az elnök tíz percze felfüggesztette az ülést.

Gaál Gaszton: A nemzetiségi kérdéstről beszél. Olyan vármegyében született, hol a lakosság kilencven százaléka magyar, arra volt tehát utalva, hogy a nemzetiségi szónokok beszédeiből ismerje meg a nemzetiségi kérdést. Ugy tapasztalta a végighallgatott beszédek során, hogy a nemzetiségi szónokok a magyar közigazgatási rendszer egyes fogatkozásaiból kivácsolnak sérelmeket és panaszokat a magyar nemzet ellen, holott a közigazgatás hibáit a magyar nép ugyanúgy érzi. A községek gazdálkodása és a községi pénzkérdés fogyatékoságairól beszél. A járási számvevőségek nem töltik be hivatásukat s az ellenőrzés, melyet teljesítenek, nagyon felületes, csak a számszerűsége terjed ki. A községi szegényügy és az illetékesség kérdése is rendezésre szorul. Most mindegyik község menekülni akar az ezen a réven ráháruló teherrel. Kéri a minisztert, segítsen ezeken az állapotokon. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés. A szónokot sokan üdvözlöik.)

Mezői Vilmos: A gyülekezési és egyesülési jogot a közigazgatási hatóságok lépten-nyomon megsértik és korlátozzák. Eseteket sorol föl ennek igazolására. A népgyűléseket azonban a községekben, ahol csendőrség nincsen, a főtisztviselők meg sem engedik, azt mondják, hogy nincs, aki föntartsa a rendet. De ha egy csirkét ellopnak, mindjárt van csendőr, amennyi kell.

Az elnök két órákor félbeszakítja a szónokot és délután négy óráig felfüggeszti az ülést.

A délutáni ülés.

Návay Lajos elnök délután négy órákor az ülést újra megnyitja.

Mezői Vilmos: Folytatja délelőtt megszakított beszédét. Azt fejteti, hogy a közigazgatási tisztviselők politikai szempontból a gyülekezési és egyesülési szabadság rovására teljesítik hivatásukat. Több esetet sorol föl ennek bizonyítására. Nemcsak politikai, hanem vallási tekintetben is különbséget tesznek ezek a tisztviselők. A protestáns lelkészek szervezkedését megghusították, míg a katolikus népszövetség alapszabályait kifogás nélkül helyben hagyta a belügyminiszter. Azt hiszi sikerült meggyőznie a Házat...

Felkiáltások: Dehogy, minket nem sikerül felbujtogatnia!

Mezői Vilmos: Elérkezett a tizenkettedik órája, hogy az egyesülési és gyülekezési jog a törvényben nyert szabályozást. Az általános választói jog e nélkül irott malaszt lenne. Határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a belügyminiszter az általános választói jogról szóló törvényvel egyidejűleg az egyesülési és gyülekezési jogról szóló törvényjavaslatot is terjeszse a Ház elé. Sürgeti a házberúzsora orvoslását. Kényszeríteni kell a főváros tanácsát és közgyűlését, hogy dolgozzon ki alkalmas lakbérabszólást. Határozati javaslatot nyújt be ebben az irányban. Végül még arra kéri a belügyminisztert, hogy az ország megnyugtatósa érdekében nyilatkozzék arról, hogy milyen lesz az a választói reform és mikor szándékozik azt a törvényhozás elé terjeszteni? Azt hiszi, hogy ez a javaslat megelőzhetné azt a bizonyos fuziót.

Az elnök: Kmetty Károly!

Felkiáltások: Halljuk a fuziót!

Kmetty Károly: Szíves elnézésüket kell kérnem, hogy a délutáni ülés kedélytelenségét nem fogom élvezetessé tenni, mint hogy komoly, mondhatnám szakszerű és száraz kérdésekkel kívánok lehető rövidséggel foglalkozni. (Halljuk! Halljuk!)

Bozóky Árpád: A fuzió nem száraz kérdés.

Kmetty Károly: T. képviselőtársamnak ezen közbeszólására azt válaszolhatom, hogy belügyi tárczánk vitájánál azzal a bizonyos tudókérdéssel nem foglalkozhatom. Saját szerény egyéni nézetemet igen szívesen fogom közölni bármikor, akár itt, akár másutt erről a kérdéstről, de hogy most azzal foglalkozzam, azt fejtetem, maga a Ház sem engedheti meg a sürgősség miatt.

Bozóky Árpád: Hogyne! Halljuk!

Az elnök: Csendet kérek, Bozóky képviselő ur.

Kmetty Károly: Legyenek azonban meggyőződve t. képviselőtársaim, hogy azok a gyanúsítások, amelyek a függetlenségi pártot, különösen az önkormányzatot, érik, nem fognak igazságosnak bizonyulni, mert ez a párt soha olyan párttal, amely a függetlenségi pártnak közjogi programját teljességgel magévá nem teszi, egyesülni nem fog és egyesülni nem is lehet. (Helyeslés a balpárton. Mozgás a szélsőbalon.) A belügyminisztérium központi kiadásait megszavazom és pedig szívesen szavazom meg, különösen azért, mert ezen nagyfontosságú tárczának élén jelenleg olyan egyéniséget tisztelhetünk, aki teljes garanciát nyújt nekünk abban a tekintetben, hogy ezen nagy közigazgatás körében a tisztességes lelkiismeretesség és törvénytisztélet az eddigi állapotokhoz képest csak fokozódni fog. Mezői t. képviselőtársamnak a parlamenti szokáshoz képest lezár bator egy pár rövid szóval reflektálni két határozati javaslatára. Az egyesülési és gyülekezési jogra nézve annyiban egyetértek vele, hogy ennek a két fontos állampolgári alapjognak a szabályozása csakugyan törvényhozási intézkedést igényelne.

En a magam részéről is nagyon kérem a belügyminiszter urat, hogy az egyesülési és gyülekezési jognak törvényhozási szabályozására nézve a kezdeményezést mielőbb megtenni méltóztassék. Azt a kérést is teljesen méltánylandónak tartom, amelyet második határozati javaslatában elébünk terjeszt, tudniillik Budapest főváros lakásviszonyainak rendezésére nézve.

Semmikép sem szabad habozni arra nézve, hogy ezt a kérdést törvényhozási uton rendezzük, természetesen, hozzátéve, a tulajdonjog sértetlensége mellett. Szerény felszólalásomnak célja különösen a közigazgatás némely bajainak és hiányosságainak rövid megbeszélése, azon közigazgatás, amelynek vezetése tulnyomó nagy részben éppen a belügyminiszter ur kezében van, vagy közvetlenül, vagy pedig főfelügyeleti joga alapján. A közigazgatás tekintetében a panaszok nem szünetelnek és teljesen igazat adok Gaál Gaszton barátom délelőtti megjegyzésének, hogy tudniillik ez a köz-

igazgatás rendkívüli sok panaszra ad okot, még pedig nemcsak nemzetiségi t. képviselőtársaim, hanem mindnyájunk részéről. És ha ez a közigazgatás nem olyan ma, aminőnek Sennyei Pál mondotta egy időben, hogy tudniillik ázsiai állapotban van, az bizonyos, hogy ez a közigazgatás egészen európai állapotba máig se jutott. T. Ház! Közigazgatásunk rossz-aságának különösen két okát találom. Az egyik személyes, a másik intézményes természetű. A személyes természetű különösen abban áll, hogy a közigazgatási tisztviselők közigazgatási képzettsége meglehetősen el van hanyagolva. Hiányosnak tartom a közigazgatási tisztviselők gyakorlati kiképzését, amely tekintetben a belügyminiszter urnak módja van, sőt szerintem kötelessége is segíteni a bajon, még pedig oly képen, hogy a kvalifikációs törvény azon imperatív rendelkezését, hogy a kormány gondoskodjék a gyakorlati közigazgatási vizsgálatnak életbeléptetéséről, mielőbb végrehajtsa.

Intézményes bajok is vannak a közigazgatás terén. Ezek a bajok főleg az önkormányzat hiányosságában, az önkormányzati bajokban keresendő. A legelső, legsúlyosabb természetű baj, az önkormányzat tekintetében az önkormányzat pénzügyeinek mostani siralmas állapota, Halász Lajos t. barátom igen szép és nagyon figyelemre méltó beszédet mondott az általános tárgyalás folyamán a magyarországi városok pénzügyének szomorú helyzetéről. De nemcsak a városok tekintetében van baj. Igen nehéz és súlyos állapotok uralkodnak a kis községeknél és a nagyközségeknél. Az u. n. pótdörrendszer a legszerencsétlenebb rendszer az önkormányzati pénzügyek tekintetében.

Nem tartom éppen szerencsés gondolatnak azt a segítősi módot, hogy a fogyasztási adók, a bor- és hufogyasztási adó engedtettsék át a községeknek. Nem tartom ezt helyesnek azért, mert sem a borfogyasztási adót, sem pedig a hufogyasztási adót nem szeretném örökké vagy nagyon soká fennállónak látni Magyarországon. Ha valamikor abban a helyzetben leszünk, hogy adóinkat redukálhatjuk, akkor ezeken kell kezdeni. A rendőrség államosítását egyik tehermentesítési mód gyanánt ajánlotta felszólalásában. En azt hiszem, az államosításnak befellegzett. (Felkiáltások a baloldalon: Nem egészen!)

Olay Lajos: Miért?

Halász Lajos: A rendőrkapitányok ugyanis kivézt közegek!

Kmetty Károly: En, t. Ház, abban a nézetben vagyok, hogy a legeslegmagasabb állami érdek, a legeslegnagyobb nemzeti érdek nem engedi meg, hogy mi az államosításokat tovább folytassuk. (Igaz! Ugy van! a baloldalon. Ellentmondások.)

Olay Lajos: A rendőrség kivétel!

Hammersberg László: Nem kivétel. Hátha Krisztoffy kezében van? (Zaj. Elnök cseget.)

Kmetty Károly: A legszerencsétlenebb nemzeti politika volna mindaddig, amíg nekünk itt a központban, állami életünk egészében tökéletes biztosítékaink nincsenek arra nézve, hogy hasonló támadások, mint a legközelebbi alkotmányváltás idejében a magyar állam alkotmányossága ellen elkövetettni nem fognak.

En elvi álláspontból mondom azt, hogyha mi a rendőrséget, a rendőrhatalóságot államosítani akarjuk, ha helyesnek, szükségesnek és megengedhetőnek tartjuk a rendőrhatalóság államosítását, akkor következetesen nekünk a városi és a megyei rendőrhatalósági tisztviselőket is egyaránt államosítani kellene. Ez pedig az államosításnál olyan nagy lépés volna, amilhez az előbb említett okokból semmi körülmények között hozzá nem járulhatok. (Helyeslés a baloldalon.)

Ami már most, t. képviselőház, az önkormányzat további bajait, az önkormányzat pénzügyének siralmas állapota mellett, illeti, azt hiszem, ez az önkormányzati önállóság hiányosságában jelentkezik. Nálunk az önkormányzati testületek autonómiaja főformán csak névleges. Az önkormányzati testületek felett fokozatos gyámokodás gyakoroltatik. Az önkormányzati szabadság első követelménye, hogy legalább is azon ügyek körében, amelyek közvetlen állami érdekeknek nem tekinthetők, amelyek bizonyos vonatkozások szerint emintenter helyi érdekek, a végső döntés jogát magának az önkormányzatnak engedjük át. (Helyeslés balfelől.) Az önkormányzati szabadság egyik irányban ezt követeli és a másik irányban az önkormányzati szabadság fellestése az lesz, ha az önkormányzati választójogot megfelelő alapokra helyezzük. En azt hiszem, hogy nagyon aktuális ez a kérdés, t. Ház, mert a jelenlegi állapot az, hogy az országos képviselőválasztási joggal kapcsolatban áll az autonóm választói jog. A cenzus fentartása mellett ugyan, de bizonyos mértékig szélesebb és arányosabb alapokra kell fektetni a törvényhatósági választói jogot is. Miután az önkormányzatról és a törvényhatóságokról beszéltem, nem kerülhetem el, t. Ház, Fiume törvényhatóságának állapotát. (Halljuk! Halljuk!) Fiume város tulajdonképpen egy magyar törvényhatóságot képez; közigazgatásilag nem tekinthető másnak, mint magyar törvényhatóságnak. Ez volt az eddigi kormányoknak következetes fellegása, sőt ez a törvény is, habár bizonyos közigazgatási tekintetben Fiumének különleges állása és helyzete van. Fiume tekintetében a rend-

Örség államosítását sürgős szükségnek tartom. Azon speciális viszonyoknál fogva, amelyek Fiumében a közrend megzavarása tekintetében (Ugy van! jobbfelől.) folytonosan felmerülnek. Méltóztassék csak a mostani állapotokat tekinteni Fiumében. Nem felháborító dolog-e az, hogy a magyar lap szerkesztőjét, a magyar lap nyomdáját megtámadják, a nyomdát szétrombolják. (Mozgás.)

Buza Barna: Azok svihakok és nem tisztességes egyének!

Laehne Hugó: Csak tisztességesen írjon az a magyar újság! (Mozgás.)

Kmety Károly: Nem ismerem közelebről ezen esetnek motívumait, de hogyha nem is ezen eseteket, hanem a más eseteket vesszük: ha a magyar cég-feliratok leszaggatását és hasonló körülményeket tekintjük, vajjon nem látjuk-e be, hogy Fiume autonóm hatáskörében a rendőrséget, a rendőri fegyveres erőt tovább meghagyni nem tanácsos.

A járási önkormányzat szervezésének kérdését, amely tudtommal még boldogult emlékü Szilágyi Dezső gondolata és terve, nagyon melegen ajánlom a t. belügyminiszter ur szíves figyelmébe.

Lukács László nagyon kenetteljes hangon a szeretet hangján beszél a nemzetiségi kérdésről, csak az nem volt szeretetteljes, amit ezen a szeretetteljes hangon elmondott. Azt mondja és ez az ő sakktelevé, megoldhatjuk a nemzetiségi kérdést akkor, ha a következő kettőt tartjuk szem előtt: királyhűség és törvénytisztelet. Királyhűség t. képviselőársam egyenlő a magyar nemzet iránti hűséggel. A királyhoz csak az hű, aki a magyar haza és nemzet iránt teljes hűséggel viseltetik. Elválasztani a kettőt egymástól, hünek akarni lenni a királyhoz akkor, ha magyar nemzet iránt tőkéletesen és teljes hűséggel nem viseltetünk, nem lehet.

Lukács László: Ezt aláírom.

Kmety Károly: Ebben a kérdésben úgy látszik, meg tudnánk egyezni, hogy ha önök itt és odakünn is olyan komolyan vennék ezt, amilyen komolyan én mondom. Hogy ha önök soha a magyar haza és nemzet iránti hűséggel ellenétbe nem keverednének. A másik, amit az én t. barátom kenetteljes hangon emleget, a törvénytisztelet. Azt mondja, hogy a törvénytisztelet alapján meg tudjuk egymást érteni. Azt a kérdést vagyok bátor hozzáintézni, vajjon tiszteletben tartják-e ők az alaptörvénynek azon rendeltetését, hogy ebben az országban a haza minden polgára az egységes és oszthatlan magyar nemzetnek tagja.

Lukács László: Bármely nemzetiséghez tartozók is, — ezzel tessék kiegészíteni!

Kmety Károly: Hiszen ön ma is megsértette egymásután vagy 15-ször ezt a törvényt, amikor ön az oláh nemzetről beszélt!

Lukács László: Deák is erről beszélt.

Kmety Károly: Akárki beszélt erről, ma nem szabad erről beszélni, mert oláh nemzet a törvény értelmében nincs, a törvény értelmében egységes és oszthatlan magyar nemzet van. A nemzetiségi törvény végrehajtása tekintetében évek óta külön tanulmányokat tettem és arra a meggyőződésre jutottam, ismerve a minisztériumi gyakorlatot is, hogy ez a törvény a lehetőségek határai közt végre van hajtva (Ellenmondások a középben), mert lehetetlenséget a kormánytól nem követelhetünk. Bizonyos viszonyok közt bizonyos rendelkezéseknek teljes lehetetlenség érvényét szerezni és ezért a kormány nem felelhet. A kormány köteles kötelességét teljesíteni úgy, hogy minden lehetséges törvényt végrehajtsa.

Ez így van t. képviselőársaim, tessék összehasonlítani a többi törvényeket a nemzetiségi törvény határozományaival és meg fogják látni, hogy a többi törvények nagyon sok tekintetben határozottan ellenkezően rendelkeznek. Ennyit akartam az én t. képviselőársam fejtegetéseire megjegyezni és most már én mondom azt, hogy igenis a királyhűség és a közsönös törvénytisztelet jegyében meg fogjuk egymást találni, de önökön most a sor, hogy azt a kettőt teljes lekiismerettel és őszinteséggel gyakorolják. (Helyeslés balfelől.)

Lukács László személyes kérdésben szólal föl és polemizálni kezd Kmety Károlylyal.

Návay Lajos elnök: Nem engedi meg a polemizálást.

Lukács László: A nemzetiségi törvény végrehajtását illetően Kmety félremagyarázta a nemzetiségi törvényt. A későbbi törvények ugyanis nem mondják ki expressis verbis, hogy a nemzetiségi törvénynek mely szakaszait helyezik hatályon kívül.

Pop Cs. István: A Fenyvesi Soma beszédében elhangzott gyanúsításokkal foglalkozik. Hosszadalmasan panaszkodik föl azt, hogy a közigazgatási hatóságok milyen igazságtalanságokkal zaklatják a népet. Azután a Kossuth Lajos irataiból olvas fel szemelvényeket, amelyekben a nemzetiségekkel való egyetértés és testvériségről szól. Kmetyvel polemizálva sürgeti a nemzetiségi törvény végrehajtását. A főispáni állásokat be kell szüntetni. Sürgőzi az általános választói jogról szóló törvény beterjesztését. Mindez okoknál fogva bizalmatlan a kormány iránt s nem fogadja el a költségvetést.

Zanella Richard hivatkozik arra, hogy báró Thoroczkay magyarüldözéssel, gyűlölettel vádolta

meg Fiumét s hogy a sajtóban is minduntalan fölmerülnek ezek a vádak, amelyeknek legutóbb tápot adott a két kitiltott hírlapíró ügye. Ez a két magát magyarnak valló tolibetyár a fiumei nők becsületét támadta meg, ezzel megérdemelte a kiutasítást, melyben nem szabad magyarüldözést keresni. A magyar közvélemény egyáltalában nincsen tájékozva Fiume és Horvátország állapotairól. Nagy része volt ebben azoknak a fiumei kormányzóknak, akik saját pozíciójuk erősítése vagy megteremtése érdekében hamisan informálták a sajtót. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a magyarok és olaszok között az ellentétek kiélesedjenek. Pedig az olaszok mindig hű segítőitársai voltak a magyaroknak, a horvátok terjeszkedési vágyával szemben.

Nagy György: A magyarokat kellene a reprezentanczába bevinni! (Mozgás.)

Zanella Richárd: Mi ilyen javaslatot már báró Rosner kormányzónak tettünk, de ő a horvátokkal paktált. A fiumeiek a koalíciótól nagyon sokat reméltek, mert azt hitték, hogy most már a magyarok és olaszok között helyreáll a béke. Ő állt az élére ennek a mozgalomnak, amely nagyon szép sikert ért el, amikor a régi szabadelvű párt hivat megbukatta. A sikert bizonyíthatja a március 15-ének gyönyörű ünneplése, a Rákóczi-ünnep . . .

Nagy György: Igen, én voltam az ünnepi szónok! (Derűltség.)

Zanella Richárd: Ezt a sikert veszélyezteti az a lap, amely másfél év előtt alakult és amely azóta állandóan piszkolja az olaszokat. Még egy budapesti újság is ad helyt ilyen cikkeknek, amelyek mind rágalom. A jelenlegi kormányzó lelkesen dolgozik a béke helyreállításán, de ez nem elegendő. Tenni is kell valamit. A cél elérését megakadályozzák bizonyos hivatali állásokban levő egyének, akik a régi rendszer hívei. Fiumében nagyon szükséges a tisztogatás, s főképpen kiváló tehetségű és képzettségű hivatalnokokat kellene odaküldeni. Minden ország gyarmataiba küldi a legkiválóbb tisztviselőket. Fiume azonban nagyon drága város, s így a fizetésük fölemelendő. Szükséges azonban, hogy az állami hivatalokba első sorban fiumeiek alkalmaztassanak és ne helyezték el őket az ország minden részébe. Ez nem politikai kérdés, csak észszerűségi nyelvkérdés. Kmetyvel szemben ellenzi a fiumei rendőrség államosítását. Ezt különben a fiumei városi statútum is védi. Kmety ezt a mostani incidens alkalmából hozta föl. Nem helyesli ezt az esetet, de kénytelen beismerni, hogy másképpen nem is történhetett. A fiumei zugirások a fiumei leányokat erkölestelen személyeknek írták, sőt másnap rá is dupláztak. Ezért kellett ezeket a zugirásokat, akiket az állami hatóságok hallgatagon támogattak, kitiltani.

Elnök: Tessék a tárgyhöz szólni, most nem Fiuméről van szó! (Zaj)

Farkasházy Zsigmond: Nagyon érdekes, amit mond. (Zaj.)

Zanella Richárd: Fiume történetének vázolásába fog és részletesen foglalkozik Fiume és Magyarország viszonyának történeti fejlődésével. Kimutatja, hogy milyen bünn volt az olaszok üldözése s hangsúlyozza, hogy a magyaroknak és olaszoknak karöltve kell dolgozniok Fiume föllendítésén. A közigazgatást kell első sorban rendezni. A horvát papságtól, a zenggi püspökségtől való megszabadítását kéri Fiume. (Helyeslés.) A másik kérése, hogy horvát katonaság helyett magyar katonaságot kapjon. (Éljenzés.)

Elnök beterjeszti a beérkezett irományokat és kérvényeket. A holnapi ülés napirendjének megállapítása és a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést berekeszti.

(Ülés vége 7 óra 45 perczkor.)

Budapest, május 15.

Egy karrikatura körül. A Budapest című lap múlt héten az osztrák császári jubileum alkalmából képet közölt, amely a német fejedelmek tisztelgésére czélozva, azt a jelenetet ábrázolta, amint a kártya-királyok üdvözlik a megtépett kétéfűjű sást. Ezt a képet reprodukálta a bécsi Reichspost, amelyet a bécsi ügyészség, felségérettést látván benne, elkoboztatott. Kossuth Ferencz a Reichspost szerkesztőjéhez a következő levelet intézte:

Nagyságos uram! A Budapest-ben megjelent és általam is elítelt karrikaturával kapcsolatban, ön becses lapjának május 12-iki számában azt írja: hogy a Budapest az én lapom. Legyen szíves tudomásul venni, hogy ez a lap tőlem és másoktól egészen független s hogy azért, amit ez a lap közöl, nem vállalhatok felelősséget, mert én csak azokért a közleményekért viselem a felelősséget, amelyek névaláírásommal, vagy az én megbízásomból jelennek meg. Nagyságod nagy hálaára kötelezve e sorok szíves közléséért. Kossuth Ferencz.

A „Reichspost” ehhez a levélhez a következő megjegyzéseket fűzi: A „Budapest” évek óta mint Kossuth lapja jelenik meg. Az egész magyar sajtóban ez a lap majd mint Kossuth hivatalosa, majd mint Kossuth szócsöve szerepel. Kossuth eddig

még soha sem tiltakozott ez ellen. A „Budapest” Kossuth kereskedelmi miniszter ur ő excellenciájának ügyeiben mindig hivatalos hangon beszélt. A „Budapest” továbbá hivatalos lapja a függetlenségi pártnak, amelynek első vezére Kossuth Ferencz. Magától értetődik, hogy valamely lapért a politikai felelősség nem hozza magával, hogy a lapnak minden egyes sorát és minden egyes képét előre ismerjék, de a felelősség akkor is teljes mértékben fennáll, ha abban a lapban, amelyet fölhasználunk, oly szellemet engedünk beférközni, amely a felségérettést tréfának tekint. Nagyon természetesnek találjuk, hogy ezek a dolgok kellemetlenül érintik ő excellenciáját, amikor Bécsben megjelenik, hogy az uralkodónak megköszönje a kegyes kitüntetését.

. . . Luegerék jellemét világítja meg, hogy nem elégszenek meg azzal, amit Kossuth ír, hanem szokott piszkolóddá modorukban ilyen újabb hazugsággal tetézik rosszakaratu ráfogásukat . . .

Küldöttségek Apponyinál. Az állami tanítók országos egyesületének küldöttsége tisztelgett ma gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt. A küldöttség szónoka Havassy Pál, az egyesület elnöke volt, aki arra kérte a minisztert, hogy az 1907. évi XXVI. t.-cz. I. §-ában állami tisztviselőknak minősített állami tanítókat szintén részesítsék az 1908. évi költségvetés keretében az állami tisztviselők részére lakbérrendezésre felvett 6.800.000 koronányi összegből. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy az idei évi költségvetést megváltoztatni módjában nincsen, erre vonatkozólag ígéretet nem is tehet, de a jövő évi költségvetés keretében megtesz mindent, amit az ország érdekeire való tekintettel megtehet.

Ugyancsak ma tisztelgett a miniszternél Kíspet község tanítósa is küldöttségileg és arra kérték, hogy a fővárostól alig pár percznyi távolságra fekvő és a fővároshoz hasonló drága viszonyok közt levő Kíspet községben a tanítók részére rendszeresített kétszáz koronás lakbért emelje fel. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a törvények megalkotásánál tényleg elkerülte figyelmüket a főváros környéki tanítók különleges helyzete. Bár az idei költségvetésben most már semmit sem tehet, de a jövőben ezekre a különleges érdekekre tekintettel lesz. Ugyanez a küldöttség tisztelgett aztán Tóth János államtitkár előtt is, aki megígérte hogy a főváros környéki tanítók lakbérügyét — ismervén a tanítók mostoha anyagi helyzetét — kiváló figyelemben fogja részesíteni.

Nagymaros küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Kovács Ernő orsz. képviselő vezetésével Tóth János kultuszminiszteri államtitkárnál. A küldöttségben résztvett Czobor László orsz. képviselő is. A nagymarosiak Tóth János államtitkárnak megköszönték, hogy a kultuskormány a községben új állami ovodát állított fel, amely régi és fontos szükséglet volt. Tóth János államtitkár válaszában kijelentette, hogy a kulturának a fejlesztése a legfőbb törekvése a kultuskormányának, még pedig olyan eszközökkel és olyan módon, amilyenekkel az egyáltalában lehetséges.

Katonai ügyek. A képviselőház véderő bizottsága ma délután 5 órakor Thaly Kálmán elnöklété alatt ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak: Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Bolgár Ferencz államtitkár, Jaczkó osztálytanácsos.

Bakonyi Samu előadó ismertette azokat a jelentéseket, amelyeket a honvédelmi miniszter részint törvényes intézkedések, részint házhatározatok alapján évenként a törvényhozás elé tartozik terjeszteni.

A hadmentességi díjalapról szólva, Thaly László azt az óhaját fejezte ki, hogy azoknak a tiszteknek a nyugdíja is emeltesse fel némileg, akik régebben a régi rendszer mellett nyugdíjaztak.

Jekelfalussy Lajos miniszter igéri, hogy a kormánynál eziránt előterjesztést tesz.

Szabó István szerint méltányos volna, ha azok sem fizetnék a hadmentességi díjat, akik katonai szolgálat közben lettek szolgálatképtelenek. A honvédmeház állapotáról szóló jelentésnél Várady Károly sokallja a bukások számát és a felvételnél tanúsítandó szigorúságot. Jekelfalussy honvédelmi miniszter felszólalása után a bizottság a jelentést tudomásul vette. A közös hadsereg katonai intézeteinek 1906. évi állapotáról szóló jelentésnél Thaly László elszomorítónak találja, hogy a kassai és nagyszombati intézetekben igen csekély azon növendékek száma, akik magyarul tudnak.

Gróf Zichy Miklós kijelenti, hogy amíg a mi nevelő-intézeteink a közös minisztérium hatáskörébe tartoznak, addig a helyzet aligha javul. Ohajtáná, hogy ezen intézetek vezetése — minthogy ez nem közös ügy — a honvédelmi miniszter hatáskörébe utaltassék. Sírlemesnek tartja azt is, hogy speciális katonai intézet Magyarországon egy sincs s ennek szintén az az eredménye, hogy a növendékek majd mind osztrák állampolgárok gyermekei. A delegációban már tett ilyen irányban előterjesztést, de eredmény nélkül. Szükségesnek tartotta ezt megemlíteni itt is. Thaly László felemlíti, hogy Sopron-

ban van egy leánynevelő-intézet, ahol a katonatisztek leányai neveltetnek s amelynek olyan exterritoriális joga van, hogy abba a magyar tanfelügyelőnek belépnie sem szabad. Okolicsányi László szükségesnek tartaná, hogy ez irányban a kultuszminiszter lépjen közbe és szerezzen érvényt főfelügyeleti jogának.

Bolgár Ferenc államtitkár a felszólalásokra adott válaszában utal a magyar nyelv tanításának eredményére, ugyancsak a bizottság elé terjesztett jelentés adataira, mely valóban megnyugtató haladásról tanuskodik. Mindenesetre sokkal örvedesebb eredményre lenne kilátás, ha a magyar társadalom nagyobb előszeretettel viselkednék a katonai pálya iránt. A bizottság az államtitkár felvilágosításai után egyhangulag tudomásul vette a jelentést. A közös hadügyminiszter vezetése alatt álló katonai reáliskolákban és hadapródiskolákban a magyar nyelvi tanítás eredményéről szóló jelentést, ugyszintén a tisztai áthelyezésekről szóló jelentéseket vita nélkül tudomásul vették.

Az előfordult öngyilkosságokról szóló jelentésnél Adámovich István felel, hogy Ujvidéken egy ujoncz azért lett öngyilkos, mert nem kapta meg az önkéntességi jogot, mivel az érettségi vizsgát pár nappal elkésve tette le. Jekelfalussy miniszter kijelenti, hogy a véderőtörvény csak azoknak adja meg az önkéntességi jogot, kik idejében tették le az érettségi vizsgát. Maga is belátja, hogy humanitárius szempontból ez az intézkedés reformálásra szorul és igéri, hogy a véderőtörvény revíziójánál erre gondja lesz. A bizottság örömmel vette tudomásul a közös hadsereg magyar honosságú tisztjeinek számáról és szolgálati beosztásáról szóló jelentést, mely szerint a magyar tiszték és hadapródok száma 4919-ről 5036-ra emelkedett és az arányszám a jövőben még előreláthatólag növekedni fog.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház. A landwehr-ujonczkontingens emelésére vonatkozó kormányjavaslat folytatásakor Petrycky hangsúlyozza, hogy a ruthének a militarizmus óriási terheire való tekintettel a javaslat ellen szavaznak. Az április 12-iki vérengzés is megerősíti őket ebbeli állásfoglalásukban. Szólv azután behatóan fejtegeti a ruthéneknek Galicziában való mellőzését és a lengyelesítésükre irányuló törekvéseiket, amivel karöltve jár a ruthén parasztság pusztulása és konstataja, hogy a helytartó megölésére nem izolált esemény, amelyet csak egy exaltált és patológikus egyén követett el, hanem logikus következménye az az uralkodó állapotoknak. Ami Siczinszkyt a merénylet elkövetésénél vezérelte, az hatja át az egész ruthén népet is. Ha a ház azt akarja, hogy Ausztria civilizált és rendezett jogállammá legyen, ez esetben a ruthéneknek a teljes egyenjogúsításra irányuló követelését nem is fogja tovább mellőzni. Ellenkező esetben a ruthének kénytelenek volnának erőszakal is kivívni jogukat.

A Landwehr ujonczjuttalék felemelésére vonatkozó javaslat folytatásakor Zavorzky egy csomó panaszt és kívánságot hozott fel. Ezután a javaslatot a véderőbizottsághoz utasították. Gróf Kolowrat indokolta ezután indítványa sürgősségét, amely a tartalékosokra vonatkozó törvény azonnali tárgyalását indítványozza és reméli, hogy ezt a humánus és szociálpolitikai szempontból fontos törvényt egyhangulag fogadják el. Az összes szónokok hangsúlyozzák, hogy ez a törvény kétségtelenül nagy politikai haladást fog jelenteni. Több szónok azt kívánja, hogy a javaslaton lehetőleg javítsanak. Ezután megválasztották a vezérszónokokot és a tárgyalás folytatását hétfőre halasztották.

A véres Macedónia. A szaloniki vilajetben újévtől május 7-éig 157 embert öltek meg és 26-ot megsebesítettek. A csapatok halottainak és sebesülteinek száma 29 volt.

Olaszország hadi költségei. Rómából táviratozák: A hadügyi anket elhatározta, hogy ajánlani fogja a kormánynak 150 millió lira póthitel kérését a parlamenttől a határmenti erődítések kiépítésére. A bizottsági jelentés hangsúlyozza, hogy ezeket a munkálatokat a legszigorubb felügyelet és ellenőrzés mellett kell végrehajtani. A hadügyi anket úgy találta, hogy a Krupp-féle ágyúk teljesen egyértékűek a Schneider-gyár ágyúival, minthogy pedig az olasz hadseregnek eddigél 107 üteget szállított Krupp, a többi ágyumegrendelést is a Krupp-telepre kell bízni.

A kazablankai összeütközés. Hivatalos körökben semmi jelentőséget nem tulajdonítanak a kazablankai összeütközésnek, amelyről úgy tudják, hogy jelentéktelen okok miatt keletkezett spanyol ríffvadászok és francia zuávok között. Tulajdonképpen csak arról van szó, hogy verekedő természetű és egymással rossz viszonyban élő afrikaiak ütköztek össze. A beérkezett jelentésekből kivehető, hogy a francia és spanyol század parancsnokai között békés megállapodás jött létre és az incidens kielégítő megoldást nyert. Ez különben előre volt látható, tekintettel ama szívélyes viszonyra, amelyben a két nemzet tisztjei egymással élnek. Ugy látszik, hogy az a spanyol káplár, akit a ríffkatonák golyója halálra sebzett, csak azért jött a helyszínére, hogy a két verekedő tábor között helyreállítsa a békét. A maghzen jegyzéket intézett a hatalmak képviselőihez, amelyben kéri őket, küldjenek ki delegátusokat, amelyek bizottsággá alakulva, a Kazablanka bombázása és kifosztása következtében előállott veszteségek megállapítására lennének hivatva. A május 31-ére egybehívandó nemzetközi bizottság tagjai három marokkói kiküldött, akik közül egyik elnököl, továbbá a leginkább károsított Németország, Anglia, Franciaország, Olaszország és Portugália kiküldöttei.

Félhivatalosnak látszó jegyzékben kijelentik, hogy a kazablankai incidens semmit sem fog változtatni azon a jó viszonyon, amelyben eddig a marokkói francia csapatok éltek. Még kevésbé fogja zavarni a két kormány közötti szívélyes viszonyt, amennyiben ezek mint eddig, úgy ezután is váltakozva fognak dolgozni az algezirasi értekezleten rájuk bízott feladatok végzésén. Az „Eclair” ellenben írja: Az algiri vadászok és a ríff kalózok között előfordult verekedés miatt nem fognak háborút indítani Spanyolország ellen. Az incidens azonban mindazonáltal komoly, mert nem volt az első és valószínűleg nem is lesz az utolsó.

A török hadkészületek. Miután még mindig hamis hírek vannak forgalomban arról, hogy Törökország az orosz határon háború előkészületeket tesz, illetékes katonai helyen történt információk alapján megállapítható, hogy e hírek teljesen alaptalanok, sőt ellenkezőleg, a perzsa határon uralkodó ismeretes állapotok és a vani legutóbbi események következtében az orosz határról körülbelül egy hadosztályt vontak el, amely részint a perzsa határhoz, részint Vanba és környékére osztott be. A perzsa határ körül jelenleg két hadosztály áll két csoportban és pedig az egyik csoport Fazil basa hadosztály-tábornok vezérlete alatt 17 nizam-zászlóaljából áll és Pasova mellett állomásozik. A 16 nizam-zászlóaljából álló másik csoport Mahmud basa hadosztály-tábornok vezérlete alatt Vannál táborozik. Ezekon kívül ez utóbbi csoporthoz két zászlóalj és egy üteg tartozik Javer bei ezredes parancsnoksága alatt, amely előretolt állásban Tergivar és Mergivar mellett áll.

A francia-angol barátkozás. Cruppy kereskedelmi és Ruau földművelésügyi francia miniszterek a londoni kereskedelmi kamara disztrakcióján beszédet mondtak, amelyben a francia-angol kiállítást az entente cordiale egyik legeredményesebb megnyilvánulásának jelentették ki és egyúttal ama reményünknek adtak kifejezést, hogy az Anglia és Franciaország közötti jó viszony a legfelsőbb fokot fogja elérni.

Marokkói ügyek. Tegnap akartak Muley Hafid követi a francia külügyminisztériumban tisztelni, de bizalmasan közölték velük, hogy ne fáradsanak, mert látogatásuknak amúgy sem volna eredménye. Ilyen körülmények közt a marokkói követség lemondott az audienciáról. — Muley Hafid követi nem fognak választ kapni azokra a levelekre, amelyeket a czár, a hollandi királynő és Roosevelt elnök számára az ellenszultántól hoztak és az itteni követségnek adtak át. Az illetékes hatóság figyelmeztette a marokkói deputációt, hogy saját érdekében ne vegyen részt azon a gyűlésen, amelyet a németországi marokkói bizottság készülni rendezni a követek látogatása alkalmából.

Sztrájk a közvágóhidakon.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A közvágóhídi sztrájk ma már annyira kiterjedt, hogy válsággal fenyegeti a főváros közlekedését. A sztrájkoló sertésközvágóhídi munkásokhoz csatlakoztak a marhavágóhídi vágói, beles- és paczalos munkásai s így ma a marhaszurás már akadályokba ütközött. Az ütközéspont a felek közt a szakszervezet kérdése. A mesterek ugyanis a munkások követelésének rekompenzációjaképpen azt követelik tőlük, hogy lépjenek ki a szakszervezetből. A munkások azonban erre nem hajlandók és így békére még kilátás sincs. Sőt a közvágóhídi sztrájk egyik riasztó következménye lesz az, hogy a gázgyári, és vízvezetési munkások, valamint a lámpagyújtogatók szolidaritást vállalnak a sztrájkolókkal, hogy ezzel kényszerítsék a mestereket a munkások föltételeinek teljesítésére. Így tehát a husvágó nagyiparosok akadékoskodása következtében kilátásunk van arra, hogy talán már holnap sötétség lesz a fővárosban és egy pár nap mulva a vízhiány siet a sztrájkolóknak gainak védelmére. Ennek azonban nem szabad bekövetkeznie, a főváros tanácsának minden súlyával oda kell hatnia, hogy a felek közt létrejöhön a béke, ne hogy a nagyközönség szenvedje kárát egy pár ember önző érdekeinek.

A sertésközvágóhídi sztrájk dolgában — mint már tegnap röviden megírtuk — békéltető tárgyalás volt. Az értekezlet elnöke dr. Horváth János iparhatósági biztos volt, az ipari főfelügyelőségét Messig segédiparfelügyelő képviselte. A tárgyaláson megjelent hat nagyvágó és hat sztrájkoló munkás. A segédek hangoztatták, hogy nem ők sztrájkolnak, hanem kizárták őket, mert egyesületi szabadságukról nem akarnak lemondani. A nagyvágók nevében Perlesz József nyilatkozott abban az értelemben, hogy a nagyvágók szívesen visszafogadják a munkásokat, ha a munkások a szakszervezetből kilépnek. A két óráig tartó tárgyalás nem hozta meg a békét. A segédek, noha nem volt kifogásuk a jegyzőkönyv ellen, mégsem írták alá, azzal a megokolással, hogy a sztrájkanyára kell sietniük.

A sztrájkanyán megjelentek a marhavágóhídi beles- és paczalos munkások is, akik értesülve a békéltető tárgyalás meghiusultáról, kimondták, hogy a sztrájk támogatása céljából ők is megszintetik a munkát. Ez ma reggelre meg is történt. A marhavágóhídi százhusz beles- és paczalosmunkása ma reggel nem jelent meg a vágóhídon. Noha péntek a legnagyobb marhavágó nap, a munka, ha valamivel lassabban is, de teljes rendben folyt. A vágólegényeknek, mint a legutóbbi marhavágóhídi sztrájk esetén is, a vágató mesterek segédkeznek a munkában. Ugyancsak teljes rend van a sertésvágóhídon is. A melléktermény-értékesítő szövetkezet vágószemélyzetét négy emberrel szaporította. Már reggel kilenc órára 635 sertés volt teljesen feldolgozva, délig pedig még 450 darabot dolgoztak fel. A sertésvágóhídi hűtői annyira telve vannak sertéshussal, hogy tetemes fölösleg is van.

Ma délelőtt ismét történt lépés a sztrájk megszüntetése dolgában, Melly Béla fővárosi tanácsos, Peregriny Sándor rendőrkapitány, Preiszner Ferenc vágóhídi igazgató és Messzinger Géza szakszervezeti kiküldött tanácskoztak. Melly tanácsos megígérte, hogy szívesen vállalkozik az elmentétek elsimitására, de csak abban az esetben, ha a mézáros-segédek és a bétisztítók megszüntetik a sztrájkot. Oda kell tehát hatni, hogy a sztrájkolókhöz csatlakozott összes rokonszakszervezeti munkások dolgozzanak. Messzinger szakszervezeti kiküldött nem adott határozott választ, kijelentette, hogy referálni fog a szakszervezetnek.

Ma ismét kétszázötvennyolcz munkás csatlakozott a sztrájkolókhöz. A Széchenyi-ligeti sztrájkanyán igen mozgalmas élet van. A munkások azt hangoztatják, hogy nem fognak dolgozni mindaddig, a míg követeléseiket meg nem kapják.

Ma este 7 órakor újabb békéltető tárgyalás volt, amelyen Melly tanácsos elnököl. Eredményre azonban ez sem vezetett, mert a mesterek még csak

tárgyalni sem akartak a munkásokkal, amíg azok tagjai a szakszervezetnek.

Ujabb komplikációkra adhat okot a szerződéses munkások elhatározása. Eszerint, ha holnap délig a sztrájkolók és a munkaadók nem jutottak megegyezésre, akkor ők is sztrájkba lépnek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Rozsnyó város képviselőtestülete tegnap tartotta tisztújító közgyűlését Boromissza László alispán elnöklése mellett. A közgyűlés Sziklay Géza eddigi polgármester helyett egyhangulag dr. Pósch József ügyvédet, tanácsnokká Hallgass Kálmánt és Vanszák Jánost, tiszti ügyészsé dr. Trunkó Árpádot és pénztárnokká Flitsch Kálmánt választotta meg.

Szatmár vármegye törvényhatósági bizottsága Falussy Árpád főispán elnöklésével tegnap közgyűlést tartott. A közgyűlés elhatározta, hogy a nagykarolyi Kossuth-szobor leleplezésén Falussy Árpád főispán vezetésével résztvesz. A belügyminisztériumtól engedélyezett mátiszkalkai szolgabírói állásra Diene Dezsőt választották meg kilencz szótöbbséggel Selmy Istvánnal szemben. Nagy vita fejlődött ki a nyugdíj kiegészítése körül, mely célra felvett kölcsönt két százalékos pótdávval kívánják fedezni.

TÁVIRATOK.

Zavargások Hankauban.

London, május 15. Hankauban egy rendőrségi intézkedés miatt zavargások keletkeztek. Mintegy 5000 kuli fosztogatta az üzleteket, különösen a japán kereskedőkéit. Vuchangból egy zászlóalj katonaság ért a helyszínére. Habár egy kínai ágyunaszád is a város előtt horgonyoz, még nem sikerült a rendet helyreállítani. Az idegeneket nem fenyegeti veszély. Szükség esetére hadihajók állanak készenlétben.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	máj. 14.	máj. 15.
B u z a	Jocobuza	107	107
	májusra	106	106
	júliusra	99 ³ / ₈	98 ³ / ₈
T e n g e r i	szeptemberre		
	májusra	76 ¹ / ₄	76 ¹ / ₄
	júliusra	74 ¹ / ₄	74 ¹ / ₄
C s i k a g ó .			
B u z a	májusra	102 ¹ / ₈	100 ³ / ₈
	júliusra	90 ³ / ₈	89 ¹ / ₂
T e n g e r i	májusra	74 ¹ / ₈	74 ¹ / ₄

New-York, máj. 15. Gyapot New-Yorkban helyben 11.— (11.30 tegnap), gyapot júliusra 9.43 (9.90), gyapot augusztusra 9.30 (9.46), gyapot New-Orleansban helyben 11.— (11.—), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, május 15. (Zárlat.) Zsir májusra 8.32 (tegnap 8.30), zsír júliusra 8.40 (tegnap 8.37), szalonna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 13.40 (tegnap 13.40).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Szombat, május 16. — Róm. kat.: Nap. János. — Prot.: Lebed vezér. — Görög-orosz: Május 3. T. Maur. — Zsidó: Ikar 13. — A nap két reggel 4 óra 23 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Mentő Egyesület ünnepe. — Jótékonyzslu tavaszi ünnep a fővárosi Vigadó előtti téren. — Tavaszi és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán műintézet szalonja rendezés miatt zárva. — A Magyar Pedagógiai Társaság felolvasó ülése 8 órakor az Akadémiában. — Felolvasás a gázkeresés ügyében 8 órakor a Sas-körben, utána társasvacsora. — Tavaszi kiállítás az Uránia Kigyó-teri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Goya-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva egész nap. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10—12-ig. — Az aquikumi múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Képzőművészeti Múzeum zárva. — A Szechenyi-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébeti-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtára nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

Az ujságíró.

San-Marinó köztársaságról általában csak annyit tudunk, hogy budapesti főkonzula szép, selymes, vörös szakáll tulajdonosa. A kis republika azonban nem rég óta nagy események színhelye. Egy kecskepásztor ugyanis azt gondolta, hogy mégse járja, hogy San-Marinóban még nem jelenik meg ujság. Elhatározta tehát, hogy ő ezt a hézagot pótolni fogja. Fölcsapott ujságíróknak, megírta az ujságot, ki is adta, egyelőre hetenkint, de megígérte, hogy mielőtt teheti, napilappá emeli. Mig San-Marinónak sajtója nem volt, békeesség és csöndesség uralkodott határai között. Öreg patriarkák látták el minden dolgát s senkinek eszébe sem jutott, hogy ez valaha másképpen volt, vagy hogy éppenséggel másképpen is lehetne. A hírlapíróvá vedlett kecskepásztor mindent fenekestől felforgatott.

Kissé hosszú litánia lenne elbeszélni, hogyan varázsolta elő ezt a csudát. Elég annyit tudni, hogy San-Marinóban ma fő, forr minden agyvelő. Szabadságot, egyenlőséget, alkotmányt, reformokat, evolúciót, haladást és a modern állam minden attributumát követelik. Parlamentárizmust, választói jogot, képviselőket óhajtanak — de nem jámborul, hanem czivakodva, dühösen, ellenségeskedve. A köztársaságnak mind a kétszáz lakosa valamilyen párt-hoz tartozik és e pártok késhegyig gyűlölik egymást. (És ez nem metafora!) A kecskelopást eddig csak szükségből üzték, de most pártpolitikai szempontból üzik ezt a sportot. Politikai menekültjeik is vannak már és ezeknek dolga nem tulságosan kétségbeesítő, tekintve azt, hogy az ország bármelyik pontjáról egy fertály óra alatt elérhetik a külföldet.

A sajtónak ez a fonák hatása jut az ember eszébe, ha olvassa annak a két ujságíróknak a történetét, kit Fiuméből kiutasítottak. Ez a két fiatal ember az egyetlen magyar fiúmei lapot szerkesztette. Programjukat maga a józan ész diktálta. Egyetlen programjuk csak az lehetett, hogy a kikötővárost minél erősebben fűzzék Magyarországhoz; hogy ápolják ott a magyarság iránt való szeretetet; s hogy Fiumében minél erősebb neveljék azt a gondolatot, hogy üdvösségét csak a magyarságban lelheti meg.

E helyett a két fiatal ember mit cselekedett? A fiúmei hölgyek erkölceiről irtak cikksorozatot. Hogy milyen tónusban, gondolhatja mindenki; mert hölgyek erkölceiről cikksorozatot írni csak egy irányban lehet. Persze, az ilyen téma irtózatosan kényes egy kis városban. Ha azt írjuk, hogy a francia nő frivol, az angol sovány és álszemérmes, a német jó gazdaaszony, de szereti a tilos utakat; mindez nem nagy baj, mert az illető nemzetek azért nem fognak kétségbeesni. De ha néhány ezer lakosságú város hölgyeinek erkölcsét kezdik irtatni, ott, ahol mindenki ismeri a másikat; ez már súlyos vétség az izlés ellen. Nem csodáljuk, ha a fiúmei férfiak védekeztek az ilyen izléstelenség ellen.

Az, hogy az izléstelenség éppen az ujságot választotta fórumul, nem mentség, hanem súlyosbító körülmény. A sajtó sehol, de legkevésbé Fiumében jogosult arra, hogy boudoir-titikokban kapirgáljon. Ennek semmi köze sincs a sajtószabadsághoz. A sajtószabadság nem azt jelenti, hogy mindenivé szabad betolakodnia; csak odáig érhet tekintete, ameddig a közönség érdeke kívánja. A két fiúmei fiatal ember megelégedett erről a princípiumról és lapjukat libás vágyára állították.

Értjük a fiúmeiek fölháborodását és méltányoljuk azokat az intenziókat, melyek abban a

gesztusában vezették, hogy kiutasították a két háborítót. Nem félünk attól, hogy ebből preczedens támadhat. Mert ott, ahol igazán a sajtónak föladata szabad gyakorlásában való megakadályozásáról lenne szó, a fiúmei reprezentancia sokkal kisebb pont, semhogy számításba jöhetne. A sajtó szabadságába igazi királyvadak is belevágták már a fogukat — de bele is törött. Erről az oldalról tehát nincsen mit félni és éppen azért a lehető legnagyobb nyugalommal meg lehet állapítani, hogy a két fiúmei fiatal ember kiutasításához a sajtószabadságnak semmi köze sincsen.

Azon pedig ne ütközzék meg senki, hogy két fiatal ur ilyen nagy ribilliót tudott támasztani. A san-marinói kecskepásztor még nagyobb támasztott; de azért józan embernek nem fog eszébe jutni ebből az alkalomból bizonyos hangsúlylyal azt mondani:

— Ime, ilyen a sajtó és az ujságíró!

Nem! Se a sajtó, se az ujságíró nem ilyen. Hanem van ilyen sajtó és ilyen ujságíró is s ez ellen éppen a sajtó és az ujságíró védekezik a leghevesebben.

— Kinevezések. A király a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére Hartig Sándor miniszteri tanácsosi czimvel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá és dr. Ary Pál miniszteri osztálytanácsosi czimvel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

— Gróf Szapáry Pál és a bécsi hódoló díszfelvonulás. A múlt héten jeleztük már, hogy gróf Szapáry Pálnak szándékában volt néhány magyar mágnás társaságában Bécsbe rándulni, hogy a császárbürokrácia hódoló díszfelvonulásán részt vegyen. Mint most Bécsből jelentik, a magyar urak tudatják, hogy közelebbről meg nem nevezhető okokból a hódoló díszfelvonuláson való szereplésüktől elállnak.

— A Mentők kongresszusa. Holnap, szombaton délelőtt veszi kezdetét a mentők nagyszabású ünnepe, melynek legelső pontja az ünnepélyes díszülés lesz az újvárosi háza dísztermében. A díszülés után szombaton délután kezdődik a Mentő Egyesület legfontosabb akciója, az országos mentő-kongresszus és ezt követőleg vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar Országos Mentő Szövetség megalakítása. Hogy mily végtelenül fontos Magyarország közegészségügyére, nézve ezen kongresszus és szövetség létesítése, bizonyosága az, hogy a belügyminiszter Magyarország valamennyi törvényhatóságát meghívta és elrendelte, hogy magukat a kongresszuson tiszti főorvosokkal képviseltesék. A Mentő Egyesület igazgatóságához eddigelé a 120 törvényhatósági kiküldöttön kívül körülbelül 100 küldöttség tett jelentést a kongresszuson való részvételéről.

Az estély rendezése értesíti az estélyre előjövő hölgyeket, hogy kalap nélkül, estélyi toletében jelenjenek meg. Tekintettel arra, hogy a palota csak korlátolt számú vendéget fogadhat magába, kéri mindazokat, kik jegyeiket mindaddig meg nem váltották, hogy ezen szándékukat még a szombati, de legkésőbb a vasárnapi nap folyamán a Mentőegyesületnél teljesítsék. A villamos vasutaknak a Karácsonyi-palota előtt elvívó vonalain a különvonatok éjjel két óráig fognak közlekedni.

— Gróf Lónyay Elemér beteg. Gróf Lónyay Elemér betegségről érkeznek hírek Meránból. A tudósítások szerint a gróf, aki Meránból Innsbruckba utazott, még most is beteg, illetve azt a tudógyuladást, melybe három hónap előtt esett, most sem heverte ki. Orvosa, dr. Binder és egy ápolónő állandóan mellette vannak. A távirati jelentés szerint gróf Lónyay Elemér neje, Stefánia főhercegnő kíséretében, tegnap déiben utazott el Meránból. A gróf betegágyát egy külön vagonban állították fel. Gróf Lónyayt Innsbruckban dr. Binder és dr. Ortner orvosok fogják kezelni, akik azelőtt is rendes orvosai voltak a grófnak.

— A torpedóhajórai gyakorlata. Egy nagyobb torpedóhajórai, amely a Kvarner-öbölben gyakorlatokat végez, tegnap reggel Fiuméba érkezett. A hajórai ma folytatta útját Lussinba

— **A fiumei zenebona.** Adtunk hírt róla, hogy a fiumei reprezentanza tegnap azt a két magyar újságíró kitiltotta Fiuméből, akiket a fiumeiek felelőssé tették a fiumei lányok ellen írt sértő cikkért. A reprezentanza üléséről még ez a tudósítás érkezik: Az ülés egybehívói közül elsőnek Bacsics Icilio szólalt föl és kifogást tett az ellen, hogy Fiumében egyes magyar újságírók veszélyeztetve a magyar és az olasz lakosság között lévő egyetértést, rendszeresen támadják a város intézményeit és olasz lakosságát. Legújabb tünete ennek a Tengerpart-ban a fiumei lányok ellen írt gyalázkodó cikk. Határozati javaslatot nyújt be, mondja ki a reprezentanza, hogy a cikkben foglaltak ellen a legenergikusabban tiltakozik. Végül javasolta, hogy a Tengerpart cikkíróit utasítsák ki Fiuméből. Ezután Steinacker Artur a reprezentanza magyar tagjai nevében szintén elítélte a Tengerpart cikket s kijelentette, hogy a dolgot ugyan tulságosan fölfújták, de azért a maga és társai nevében is csatlakozik Bacsics javaslatához. Ossoinack János rövid felszólalása után a reprezentanza egyhangulag elfogadta Bacsics javaslatát. A határozatról fölíratban értesítik a kormányt s értesíteni fogják Zanella Richárdot, a város képviselőjét is. Az olaszszágot a határozat kielégíti s az általános fölfogás az, hogy a magyarsággal a békés egyetértés továbbra is zavartalanul fenn fog maradni. A Tengerpart cikkíróinak, Fodor Oszkárnak és Murai Jenőnek kitusítását a rendőrhatalomra ruházták. Fodor és Murai föllebztek. A kormány döntését nagy érdeklődéssel várják Fiumében. Zanella Richárd Fiume városának országgyűlési képviselője eként nyilatkozott az esetről e sorok írójá előtt:

— A reprezentanza tegnapi ülésén nem vettem részt, mert akkor már Budapesten voltam. Az esetet természetesen ismerem. A dolog nem új keletű. A reprezentanza állásfoglalása nem egy eset miatt történt. Az a két hírlapíró, akikről itt szó van, hónapok óta gyalázza Fiume olasz lakosságát, hónapok óta szítják az egyenetlenkedést. Az a két hírlapíró a város belbékéje ellen tört, most pedig egy cikkben azt írják, hogy Fiume alsó- és középosztályának leányai czéda életet élnek. Üzelmüknek ez volt a tetőpontja.

Félhivatalosan közlik, hogy a „Magyar Tengerpart”, melynek cikke oly nagy felháborodást keltett Fiumében, a magyar kormányval semmi néven nevezendő összeköttetésben nem állt és nem áll.

— **Gracza György halálához.** Gracza Györgyöt, az elhunyt jeles történetírót, a szabadságharc kiváló krónikását május 16-án, szombaton délután három órakor fogják Szentkirályi-utca 38. szám alatti lakásán a katolikus egyház szertartásai mellett beszéltetni. A beszéltetés után a megboldogultat a zempléni megyei Véhéczre szállítják és ott helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban. A holttestet ma reggel az Entreprise ravatalra tette, amelyhez író társai és tisztelői közül igen sokan ellátogattak. Gracza György elhunytja széles körben keltett mély részvételt és különösen a „Budapest” szerkesztősége gyászolja, melynek hosszú éveken át volt munkatársa és szerkesztője. Koszorút helyeztek a ravatalra többek közt a „Budapest” szerkesztősége és Wodianer Hugó udvari tanácsos, a „Budapest” kiadótulajdonosa.

— **Az erdővédő vérengzése.** A biharvármegyei Kristyóron tegnap a nagyváradi latin szertartású püspökség egyik erdővédje, Hajdu Péter és egy csomó kristyóri ember között véres összeütközés támadt. Az erdővéd állítólag önvédelemből kétszer a tömeg közé lőtt. A lövések találtak, két ember azonnal összeesett. Az egyik mellén kapott súlyos sérülést, a másikat pedig a szemét lőtte ki. A véres ütközet előzménye ez: Hajdu Péter erdővéd tegnap délelőtt szokásos körútját tette. Amint egyik tisztásra befordult, a tilosban egy őrizetnélküli kecskenyáját fedezett fel. Kötelességéhez képest összehajította a nyáját és be akarta hajtani az uradalomba. Egyszerre az erdőből előbukkant 30—40 ember és Hajdu elé álltak, követelték, hogy a kecskéket nekik adja ki. Az erdővéd erre nem volt hajlandó. Ekkor történt az összetűzés. A tömeg vasvillával rontott Hajdunak, aki kétszer az emberek közé lőtt. Mindkét esetről nyomban jelentést tettek a nagyváradi kir. ügyészségnek, mely szigorú vizsgálatot indított, hogy emberölés kísérletéről, vagy önvédelemről van-e szó.

— **Gripenberg Alexandra báróné felolvasása.** A feminista-egyesület újra híres vendéget mutatott be a székesfőváros lakosságának. Gripenberg Alexandra báróné a felolvasót finn országgyűlés tagja ma délután hat órakor a váci-utcai Városháza közgyűlési termében felolvasást tartott a nők politikai jogairól.

Gripenberg Alexandra báróné rokonszenves arczu, ötven év körüli hölgy, aki érdekesen adta elő a nők egyenjogúsítási harcát. Finnországban, melynek élő diadala ő maga, aki 18 nőképviselet társával az 1906. évben bevonult a finn országgyűlésbe. A vendéget Bédi Schwimmer Róza mutatta be a hallgatóságnak. Gripenberg eredeti, a magyar fölnek azonban rokonszenves németiséggel tartott előadást. Ugy ropka, törte a német szót, mint akármelyik alföldi magyar asszony, aki kénytelen vele. Bevezetésül bocsánatot kért, hogy bár a finn nép rokona a magyarnak, nem bírja hazánk szép nyelvét és azért oly nyelvhez kell folyamodnia, mely neki is idegen, de melyet ő is, a hallgatóság is megért. Kijelenti bevezető beszédében, hogy a nőknek Finnországban egyenlő politikai jogaik vannak a férfiakkal és tiltakozik azon elterjedt híresztelések ellen, mintha a nők politikai jogai vereséget szenvedtek volna hazájában.

Midőn az új választói törvény életbe lépett, mely minden 24 éves finn férfiaknak és nőknek választói jogot biztosított, a nők formális előadásokat, próba választói harcokat, sőt próba választásokat tartottak és annyira begyakorolták magukat, hogy nagyobb férfiaságot tanúsítottak a választói küzdelemben, mint a régóta választó férfiak.

Az 1906. évi általános választások alkalmával 19 nőt választottak képviselővé. A tulnyomó 7 tanítónő, de van köztük egy mosóné és egy cseléd is. Végül érdekesen rajzolta a felolvasó a finn viszonyokat, ahol a férfiak teljesen belenyugodtak, hogy a nők politikai jogokban egyenrangúak velük és sok férfi büszke, hogy a felesége képviselő. Az érdekes fölolvastásért B. Schwimmer Róza mondott köszönetet az illusztris vendégnek.

— **Szerkesztőváltás.** Szerdahelyi Sándor, a Pesti Napló felelős szerkesztője, a mai napon megvált a lap kötelékéből. A lapot, mint felelős szerkesztő holnapról fogva Mester Sándor, a Pesti Napló eddigi helyettes szerkesztője jegyzi.

— **Mágnáshölgyek a párbaj ellen.** Az Országos Párbajellenes Szövetség női bizottsága gróf Szapáry Pálné elnöklése alatt értekezletet tartott, amelyen a főváros társadalmának számos előkelő hölgytagja vett részt. A grófné üdvözlő szavai után a női bizottságnak a június hónap 4—6-ig Budapesten tartandó első nemzetközi párbajellenes kongresszuson való részvételét és feladatait beszélték meg. Gróf Szapáry Pálné jelentette azután, hogy sikerült a főváros számos arisztokrata hölgytagját az eszmének megnyerni.

— **Eulenburg herceg ügye.** Mihelyt a Charité orvosai jónak látják, Eulenburg Fülöp herceget át fogják szállítani a Moabit-fogház kórházába. A vizsgálóbíró előtt naponta szakadatlanul folynak a tanú kihallgatások s most Eulenburg hercegnek Hohenau és Lynar gróffokkal való összeköttetését kutatja a vizsgálóbíró. Valószínű, hogy a hamis eskü miatt tartandó végtárgyaláson a vértés testőrezredek több kiszolgált altisztjén kívül Hohenau és Lynar grófkát is ki fogják hallgatni. — Az Eulenburg Fülöp herceg liebenbergi kastélyában tartott házkutatás alkalmával, a herceg udvarmesterének a szobájában is kutattak levelek után. A kutatást nem bírói, hanem büntügyi biztosokból álló bizottság végezte. Több levelet foglaltak le, de még nem tudják, hogy azok tartalma a hercegre nézve terhelő-e? A házkutatás reggel nyolcz órától délután három óráig tartott. A kamaratörvényszék ma közölte határozatának indoklását, amelylyel Eulenburg herceg szabadonbocsátását félmillió márká biztosíték ellenében elutasította. A kamaratörvényszék indoklásában még messzebbre ment, mint az elsőfokú bíróság, amennyiben úgy a szökés gyanúját, mint a collusio (bizonyítékok elfíntetése) veszedelmét is feltételezte. A védő, hogy a szökés lehetetlen voltát bizonyítsa, a herceg beteges állapotára és a fennálló kiszolgáltatási szerződésekre hivatkozott.

A kamaratörvényszék tehát ezekhez a fejtegetésekhez nem csatlakozott.

— **Váltóhamisítás gróf Szapáry László nevével.** Tegnapi számunkban röviden megírtuk, hogy gróf Szapáry László följelentést tett a rendőrségen báró P. pozsonyi lakos ellen, aki nevére három darab, összesen ötvenezer korona értékű váltót hamisított s azokat egy ügynök útján Bécsben akarta értékesíteni. Kérte a rendőrséget, hogy a váltókat foglalja le, mert ő soha semmiféle váltót alá nem írt, arra senkinek felhatalmazást nem adott. A budapesti rendőrség nyomozásával egyidőben a bécsi rendőrség is megindította a vizsgálatot. Ennek eredménye szerint néhány nappal ezelőtt egy bécsi bankhivatalnok egy német báró által aláírt és négyezer koronáról szóló váltóval megjelent egy gyárosnál s kérte, hogy a váltót számítsa le. A gyáros átvette a váltót s egy-két nappal később a hivatalnok megjelent a báróval a gyárosnál s kérte, hogy a bárónak egy huszezer koronás váltóját is számítsa le. A váltón gróf Szapáry Pál és László aláírása szerepel. A báró megmutatta a gyárosnak egy prospektust, amely szerint Magyarországon cémentgyár részvénytársaság van alakulóban és az alapítók közt a két gróf Szapáry, ögróf Pallavicini és a német báró szerepeltek. A gyáros gyanakodni kezdett és táviratban Szapáry Lászlóhoz fordult, megkérdezve tőle, vajjon a váltó honban van-e. A gróf azt felelte a táviratra, hogy a váltót nem írta alá. A gyáros erre büntető följelentéssel fenyegetődzött s alaposnak látszott az a gyanu, hogy a váltók hamisítványok és hogy a prospektus is csak arra való volt, hogy a gyárost könnyebben rábíriák a pénz kifizetésére. A báró erre fedezeti váltót adott és megígérte, hogy elutazik a Rajna vidékén élő gazdag anyjához, aki az egész dolgot rendbe fogja hozni. Eközben megtették a rendőrségnél a büntető följelentést s az eddigi nyomozás valószínűvé tette, hogy a báró, akit P.-nek hívnak, nem is Németországból, hanem Magyarországból való. Állandó lakhelye Pozsony, ahonnan a budapesti rendőrség idézésére Budapestre jött és azóta a Bristol szállóban lakik. Az ügyben rövidesen szenzációs fordulat várható.

— **Ledobta a harmadik emeletről.** Vérfigyasztó gyilkosságot követett el Berlinben bestiális haragjában egy elvetemült ember. Az Alexandrinenstrasse 80-ik számú házban lakik Kappel fodrásznő a kedvesével, Jordan nevű munkással. Tegnapelőtt együtt jöttek haza s a folyosón valami csekélységen összevesztek Brehmer nyomdászszal, aki szintén a házban lakik. A veszekedés közben Jordan megfogta Brehmert, az ablakhoz hurczolta és végül sikerült neki kidobni a harmadik emeleti ablakból az udvarra. Brehmer eszméletlen állapotban terült el az udvar kövezetén. Súlyos koponyatörés szenvedett s haldokolva vitték a kórházba. Jordan és kedvesét letartóztatták. A százakra menő tömeg meg akarta őket lincselni, amikor a fogházba vitték. A rendőrség csak nagynehezen védte meg őket a tömeg dühe elől.

— **Lezuhant a lóról.** Kutsera Gyula honvédfőhadnagy, hadbíró-jelölt Pozsonyban sétalovaglás közben lebukott lováról. Koponyatörést szenvedett. A hadnagy, aki fia Kutsera István pozsonyi rendőrkapitány, behalt sérüléseibe.

— **Házasságok.** Dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd házában e hó 14-én kettős családi ünnepély folyt le. Ugyanis nagyobbik leányát, Kardos Margitkát dr. Gábor Jenő debreczeni ügyvéd, kisebbik leányát, Kardos Gizikét pedig dr. Vajda József szintén debreczeni ügyvéd jegyezte el.

Németh Elemér Gyergyószentmiklós város mérnöke és a villamtelep igazgatója folyó hó 12-én nőül vette Fischer Jolánt, özv. Fischer Károlyné földbirtokosné leányát Gerliczén.

Földes Nándor e hó 24-én déli 12 órakor vezeti oltárhoz Rigócz Piroskát, dr. Rigócz Kálmán fővárosi ügyvéd leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerüzletében Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. l. em. szerzethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Megmentett gőzös.** A Triglaw osztrák gőzös, amely e hó 7-én Metkovichből érezrakományval terhelten indult el, a Narenta torkolatánál zátonyra került. A segítségére sietett Bell Rorie gőzös napokon át végezte a mentési munkálatokat és a rakományt jelentékeny részét átvette a Triglawról, amely így ma ismét szabaddá lett. A zátonyra került hajó kára jelentékeny.

— **Apa és fiu tragédiája.** A Baden-Baden közelében levő Lichenthalban megrendítő tragédia játszódott le. A véres tragédia szereplői Bauer százados és 23 éves fia. Az ifju most szolgálta le az egyéves önkéntességet Freiburgban és ott megismerkedett egy vasuti alisztnek leányával. Beleszeretett és titokba eljegyezte a lányt, atyjának nem szolt, mert tudta, hogy sohasem fog beleegyezni ebbe a házasságba. Bauer százados mégis megtudta az eljegyzést és kérdőre vonta fiát, majd pedig, mikor az ifju nem akart lemondani menyasszonyáról, megvonta tőle havi járandóságát s kitagadással fenyegette. A fiatalember szakított atyjával, Mannheimba utazott, ahol alkalmazást talált egy hajózási vállalatnál. A napokban Bauer százados levelet kapott egy mannheimi ügyvédőtől, aki a fiatal Bauer nevében jelezte, hogy amennyiben a százados nem teljesíti a fia számára az anyai örökségből őt illető járandóság fizetését, megindítja ellene a pört. Bauer százados fel volt háborodva ezen az eljárásán, de aztán arra határozta magát, hogy még egyszer fog beszélni fiával. Irt is neki, hogy jöjjen haladéktalanul Lichenthalba. A fiu tegnap megérkezett és felkereste atyját. Bauer kérlette fiát, hogy ne vegye nőül a vasuti munkás leányát, a fiatalember azonban hajthatatlan volt. Erre a százados dühében háromszor lött fiára. Két golyó talált és az ifju összeroskadott. Az apa, azt híven, hogy megölte fiát, főbe lötte magát és menten meghalt. A súlyosan megsérült ifju nemsokára magához tért és még volt annyi ereje, hogy kiment a vasúthoz és elutazott Freiburgba menyasszonyához. Ott megérkezve, elvesztette eszméletét. Most a freiburgi klinikán a halállal vívódik.

— **Pécs mellett esett francziák.** Pécs város közönsége körében néhány évvel ezelőtől mozgalom indult meg, hogy emlékművet állítsanak azoknak a névtelen franczia hősöknek, akik 1808-ban nagy császárujak, a halhatatlan Napoleon franczia sasos zászlói alatt Pécs mellett estek. A mozgalom élénk visszhangra talált a Dunántúl közönsége körében és az adományok oly szépen gyűltek egybe a kegyeletes célra, hogy az emlékmű immár készen várja a leleplezés ünnepét s nemsokára egy hatalmas köpirámis tetején álló franczia sas fogja hirdetni Pécssett az eslelet koatnák emléket, akik itt, az amugy is oly sok vérrrel áztatott magyar földön hullatták vérüket császárujukért. Az emlékmű bizottsága ma küldötte szét a meghívókat a leleplezés ünnepévére, amely e hó 24-én fog végbemenni. Az ünnepély védnökségét Picpuart franczia hadügyminiszter, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterek és Fontenay vicomte franczia főkonzul fogadták el s a leleplezésre Franciaországából is nagyobb katonai küldöttség érkezik Pécsre.

— **Lezuhant repülőgép.** Manteóból táviratozzák, hogy tegnap a Wright-testvérek repülőgépe a tegnapi felszálláskor teljesen elpusztult és Willbur Wright csodával határos módon élve menekült és sebesülései aránylag jelentéktelenek. Miután tegnapelőtt a Wright-testvérek többször felszállottak s a próba mindannyiszor fényesen sikerült, este Orville Wright egyedül indult el a repülőgéppel s négy-öt angol mértföldre becsült utat futott meg. Tegnap Willbur szállott fel s akik nagy távolságból messzelátókon figyelték utját, azt állítják, hogy a föld érintése nélkül hat-nyolcz angol mértföldet futott meg hét perc és negyven másodperc alatt. A hírlapírók jelentése szerint ezen az uton a repülőgép leverte az eddigi rekordokat, de biztosat nem lehet tudni, mert a Wright-testvérek felszállásairól nem adnak közlelbi felvilágosítást. A messzelátóval figyelő hírlapírók közlik, hogy a tegnapi felszálláskor a repülőgép pompás fordulatokat tett, de néhányszor olyan mélyen járt, hogy eltűnt a hírlapírók szemköréből s nem lehetett, hogy érte a földet. Már visszafelé repült a gép, amikor teljes sebességgel haladva belelütött egy dombba és izzé-porrá tört. Szakértők mondják, hogy a repülőgép hasznavehetetlenné vált és ki sem javítható. Valószínűleg Daytonban fogják a Wright-testvérek újból felépíteni repülőgépeiket s mivel minden alkatrésztől másolataik vannak, előreláthatólag az amerikai kormány által kitűzött határidőre el fog készülni az új gép. Willbur Wright a lezuhanáskor könnyebb agyrázkódást szenvedett és a

vasalkatrészek is megvérezték, de állapota nem aggasztó.

— **A Gyermekvédő Liga a cigánygyerekekért.** A dánosi rablógyilkosság két koronatanuja Lakatos Murza és Lakatos Gyuri, akik eddig is a Liga soproni Széchényi-Oththonában voltak elhelyezve, ahol kosárfonásra tanították, holnap már visszatérnek Sopronba. Az Orsz. Gyermekvédő Liga ugyanis arra kérték Rónay Kamill törvényészi elnököt, hogy a gyermekek ne maradhassanak Budapesten az itélet-hozatalnál. Az elnök méltányolta e humánus kívánságot s a két fiut visszaadta a Ligának.

— **Családi dráma.** Ma délelőt tiz óraker halálos végű dráma történt a Bulyovszky-utca 39. számú házában. Jámbor István hatvanéves nap-szamos revolverrel kétszer rálött feleségére s aztán önmaga ellen fordította a fegyvert. Az asszony súlyos sérüléseket szenvedett, a lövöldöző férj azonban még a tragédia színhelyén meghalt. Jámbor István ma reggel érkezett Budapestre a somogy megyei Szoládról. A felesége néhány nap előtt elhagyta és a fővárosba jött, a Bulyovszky-utca 39. számú házában lakott a leányánál, akinek a férje itt kocsis. Jámborék valami felett összeveszték és ezért váltak külön. A már öregedő férfi hasztalan kérte a feleséget, jöjjen vissza, az asszony nem hallgatott rá. Jámbor ekkor felutazott Budapestre és ma délelőt beállított a leánya lakásába. Csak a feleséget találta otthon. Az öreg ember erre szó nélkül revolvért rántott elő és kétszer az asszonyra lött. Mind a két golyó Jámborné állat érte. Az asszony összeesett, a férfi pedig önmagára lött. A következő perczben berohantak a ház megriadt lakói. Jámbor ekkor már nem élt. Feleségét a mentők a Rókus-kórházba szállították, a férj holttestét pedig a bonczani intézetbe vitték.

— **Tanítójának csábítója.** A maga nemében szinte példátlan csábítási eset híre érkezik Szombathelyről. Koczányi Ferencz felsőszelestei tanító öt hónapon keresztül folytatott szerelmi viszonyt H. Irén tizenegy éves tanítványával. A tanítót letartóztatták. A kis lány beismerte, hogy minden alkalmat felhasználott, hogy a tanító mellett lehessen. Amikor a csendőrök megkérdezték, hogy miért nem szolt a szüleinek, azt felelte, hogy azért nem szolt, mert nagyon szerette a tanító urat és nem akarta, hogy tőle elszakítsák. A tanító azt állítja, hogy nem ő csábította el a leányt, hanem az őt. Koczányinak felesége és öt gyermeke van. Mikor letartóztatták, azzal fenyegetőzött, hogy a börtönben megöli magát.

— **Megtagadott gyónás.** A cseh kereskedelmi akadémia diákjai Königrætzben ma az érettségi vizsga előtt tartoztak volna eleget tenni vallásos kötelezettségeiknek. A katolikus diákokat a hitoktató a templomba rendelte gyónni és áldozni. A diákok azonban megtagadták a gyónást és azt mondták a papnak, hogy nem hisznek a katolikus dogmákban. A kereskedelmi akadémia igazgatósága az illető tanulókat nem engedte érettségi vizsgára és vizsgálatot indított ellenük.

— **Leugrott a robogó vonatról.** Kubisz Zsófia szépassümegi leány tegnap az esti vonattal Lőcséről hazafelé utazott. Szépassümegen észrevette, hogy a vonat tovább halad. A leány erre kiugrott a robogó vonatról. Oly szerencsétlenül esett, hogy a vonat elgázolta és csak holttestét húzták ki a kerekek alól.

— **A kiütéses hagymáz Szabadkán.** Gyanus körülmények között hunyt el Szabadkán Kocsmár István 14 éves inasgyerek; az orvosok megvizsgálták és konstátálták, hogy halálát kiütéses tifusz okozta.

— **Tizenhatezer szénmunkás sztrájkja.** Evauvilleből érkezett táviratok szerint Ludiában 16,000 szénbányamunkás sztrájkba lépett.

— **Erkölcstelen merénylet.** A sárvári csendőrség feljelentette Koczányi Ferencz felsőszelestei tanítót, ki egy tizenegy éves kis leányon erkölcstelen merényletet követett el. A tanító beismerte bűnét. A csendőrség a letartóztatott tanítót a kir. járásbíró-ságnak adta át.

— **Bicskázás.** Demeter István debreczeni juhász-legény kosmai duhajkodás közben agyonszurta Barna Sándor vasuti munkást, majd súlyosan megsebesítette, az ennek segélyére siető Huszár Sándor kocsmáro-

— **Rendőri hírek.** Elfogott tolvajok. A rendőrség ma három zsebtolvajt tartóztatott le, akik a Városligetben garázdálkodtak. A tolvajok Nemes Gyula 21 éves vasöntő, Nemes Jenő 15 éves vasöntő és Pogány József 17 éves fodrász. Orgazdájuk volt Grossinger Ferencz 38 éves zenész, aki potom áron megvásárolta tőlük a lopott holmit. — Grossingert is letartóztatták. — Életunt leány. Tegnap délután Havas Ilona 18 éves házileány látogatóban volt Viszlovsky Alfréd postatiszt Baross-utca 124. számú lakásán, amikor magára maradt, maróflugot ivott. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — Elgázolás. Tegnap este a Vitéz-utczában Törpenyi Lajos villanszerelő tricziklijével elütötte báró Ficher Kálmán 48-as honvédszázadost, aki könnyebb sérülést szenvedett. Iskola-utca 6. számú lakásán ápolják. — Lövöldöző asszony. Szabó Gyula vasuti kalauz tegnap a Káka-utca 8. számú ház udvarán összeveszett Gönczy Géza iparos feleségével. Gönczyné annyira indulatba jött, hogy revolvért rántott elő és elütötte. Szemtanuk állítása szerint Gönczyné a levegőbe lött csupán azért, hogy Szabót megijeszze. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

x **Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél, Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb,** 10 fillér.

x **Fodor-féle** vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Dr. Hönig Izsó** elektrotherapiai és Röntgen-intézete (Károly-körut 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főként idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuszok, köszvényesek, szívbetegségek, elhízottak, bőrbetegek, zsabában, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Estély az oroszlanekretczben.** A Beketow-cirkuszban egy központi nagy ketreczben Schneider Alfréd, a leghíresebb idomító 12 oroszlanal produkálja magát. A mutatványnál mademoiselle Jeanette segítkezik, aki a vadállatok között modern táncokat lejt. Az izgalmas jelenetek közül elsőrendű, Schneider birkozása egy oroszlanal. Befejezésül estélyruhában lakomát rendeznek és az oroszlanokat a közönség előtt etetik. Az új műsorból felemlítjük az öt Lója akrobata-csoportot, a jelenkor egyik legjobb csoportját és a 12 személy által bemutatott márványtableuokot. Vasárnap mindkét előadásban a teljes műsor.

Az olvasóhoz.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddig nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenség politikája, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

(*) Az a második gora-osztály nyi Horter játszott a Jetti pedig szebb remé Ferencz, ak rapszodiáját osztálynak. Soós Marg mes, üde ha gyon reájuk tésre kellen

(*) Váro bírodalmába sulata Megn zenéjü „Gépi nyerte a ké vettek Kor fás, Stoll sen, ami izl egy mindená

(*) A „A sevilai b asszony ven sikerü dalmi szerepekben Gizella, Art fellépésével. (Le chemine gére irt nég; 21-én kerül ujdonság zen rendezést p A női főze czimszerepe szerep Valer gedüs és Dé

(*) Wle ház-Vigoper lesz. Sorban delem“ cim előbb. Az er zácziószámb thal-testvére kesedéssel fe vezet vend val kezdik meg ma és thal-leányok

(*) Sze héten vend sodik előd ivánéji álör világhírű S a klasszikus ott ez év r adást érte zók lépnek cie, Heim Hans, Moie stein Edu Tiedtke dező: Re

(*) Frá a városi sz ral Fráter-e Margit. 2. Z 3. Magyar kenység, v Csergő K hály, Bar dalok, előa mélyek: N virágtündér nig Nelli, lo gh Juszt Erzsike, Sz cseri Juli Loránd. Ha

(*) A mai művész az Uránidák művét, „A lyet nyilván

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Az Országos Zeneakadémiában ma este volt a második nyilvános vizsgálati hangverseny. A zongora-osztályok növendékei közül leginkább Arányi Hortense tüntette ki magát, aki nagy bravúrral játszotta Liszt h-moll balladáját. Testvére Arányi Jetti pedig a hegedűsök közül vált ki, mint a legszébb reményekre jogosító tehetség. Tonházi Ferencz, aki mesterének, Popper Dávidnak, magyar rapszódiaját adta elő, becsületére válik a gordonka-osztálynak. Az ének-tanzsokat Kallivoda Olga, Soós Margit és Bokor Margit képviselte. Kellemes, üde hangja van mind a hármuknak, de még nagyon reájuk fér a tanulás. Különösen a szövegkijelítésre kellene több gondot fordítaniok.

(*) Városligeti Színkör. A nyári muzsa városligeti birodalmába ma költözött be Feld Zsigmond új társulata. Megnyitó előadásul Raيمان Ferencz ügyes zenéjű „Gépiró kisasszony”-át játszották, amely megnyerte a közönség tetszését. Az előadásban részt vettek Kormos Ilonka, Szentirmay, Gyárfás, Stoll. A fordítást Föld Aurél végezte teljesen, ami izléstelenség mégis találkozott, azt Vágó, egy mindenáron hatni akaró komikus rőtönözte.

(*) A m. kir. Operaházban holnap, szombaton, „A sevillai borbély” kerül előadásra Arnoldson Sigrid asszony vendégfelléptével. Vasárnap Goldmark nagy-sikerű dalműve, a „Téli regge” kerül előadásra a főszerepekben: Vasquezné Italia, Sándor Erzsébet, Flattné Gizella, Anthes, Takács, Csányi, Szemere, Hegedűs fellépésével. (Évi bérlés 80. sz.) — „A csavargó” (Le chemineau) Loroux Xavernek Richepin szövegére írt négyfelvonásos dalműve a jövő héten, május 21-én kerül bemutatásra a m. kir. Operaházban. Az újdonság zenéi betanítását Kerner István karnagy, a rendezést pedig Alszegehy Kálmán főrendező intézi. A női főszerepet — Toinette-t Szamosy Elza, a czimszerepet pedig Takács Mihály énekli. A többi szerep Valent, Payor, Szeimre, Gábor, Szendrői, Hegedűs és Déri kezében van.

(*) Wiesenthal testvérek bemutatója. A Népszínház-Vigopera szombati estjének kettős érdekessége lesz. Sorban Somlai Arthur új darabja, a „Veszedelem” című kétfelvonásos parasztdráma következik előbb. Az erősen drámai darab után lépnek föl szenzációs számúba menő táncelőadásokkal a Wiesenthal-testvérek, akiket a külföldi valóságos ujjongó lelkesedéssel fogadott mindenfelől s akik hét estére tervezett vendég szereplésüket műsoruk legjobb számaival kezdik meg. Az újdonság főpróbáját tartották meg ma és utána a meghívott közönség a Wiesenthal-leányok tánczában gyönyörködhetett.

(*) Szentivánéji álom. A Vigszínházban a jövő héten vendég szereplő berlini Deutsches Theater második előadásul szombaton, május 23-án, a Szentivánéji álom kerül színre. Reinhardt Miksa világhírű Shakespeare-előadásainak sorozatát ezzel a klasszikus vígjátékkal kezdte meg Berlinben, amely ott ez év márciusában már a háromezredik előadást érte meg. A darab főszerepeiben a következők lépnek fel: Eysoldt Gertrud, Höflich Lucie, Heims Elza, Kupfer Elza, Wassman Hans, Moissi Sándor, Arnold Viktor, Winterstein Eduard, Hartan Lajos, Ekert Sándor, Tiedtke Péter és Grossmann Richard. Rendező: Reinhardt Miksa.

(*) Fráter-estély. A Szentesi Jótékony Nőegylet a városi színházban e hó 24-én a következő műsorral Fráter-estélyt rendez. 1. Prolog, előadja Mátéffy Margit. 2. Zongora-nyitány, előadja Tarnay Alajos. 3. Magyar dalok, előadja Fráter Loránd. 4. Feltékenység, vigjáték egy felvonásban. Személyek: dr. Cseregyő Károly, Kiss Mariska, Sarkadi N. Mihály, Baróthy István, Mócz Erzsike. 5. Magyar dalok, előadja Fráter Loránd. 6. Virágregge. Személyek: Novobáczky Margit, Futó Erzsike, virágtündérek: Bokody Etelka, Gaál Irma, Hönig Nelli, Káló Margit, Kiss Margit, Mees-Balogh Jusztika, Molnár Irén, Onody Irma, Piti Erzsike, Szvaton Margit, Várady Margit és Vecseri Juliska. 7. Magyar dalok, előadja Fráter Loránd. Hangverseny után tánc.

(*) A readingi feygház. T. Hadrik Anna drámai művésznő az e hó 23-iki „modern költők estéjén” az Urániában elő fogja adni Wilde Oszkár híres művét, „A readingi feygház” című költeményt, amelyet nyilvánosan még sehol sem mondtak el.

(*) Jutalomjáték. Vasárnap, e hó 24-én délután 3 órakor lesz a Magyar Színházban a Király-színház és Magyar Színház műszaki személyzetének a jutalomjátéka. Színre kerül diszeldadásban Földes Imrénének szenzációs sikerű drámája, a „Császár katonái” ugyanazzal a szereposztással, amelylyel a darab ötvenkétszer került színre. A darab után néhány nagyon érdekes kabaret-szám lesz. Az előadásra rendes esti árakon válthatók már a jegyek.

(*) A „Száz év mulva” kiállítása. Martos Ferencz „Száz év mulva” című nagy látványos revüjének, melynek 22-én, pénteken lesz a bemutatója, a kiállítása diszleteit az igazgatóság Spannraft Ágoston, Burghardt és Kéry és a berlini Baruch czégek műtermében festeti. Jegyek már válthatók a Király-színház és Magyar Színház pénztáránál.

(*) Vidéki színészet. Nagykárolyban, Krémer színtársulata nagy látogatottságnak örvend. A társulat egyik főerőssége Galgóczy Emma koloratúrekesnő, akit a közönség minden egyes újabb szerepe után jobban megkedvel. Tegnap a „Denevér” Rosalindájában mutatkozott be a fiatal nagytehetségű énekesnő és ezúttal is őszinte nagy siker aratott.

(*) Radnai Béla műtermében. Az Országos Képzőművészeti Tanács báró Forster Gyula elnöklésével tegnap ülést tartott Radnai Béla szobrásztanár műtermében és megtekintette a művész által mintázott szolnoki Damjanich-emlékművet. A művész Damjanich tábornokot lovon ülve, a vörös sapkások élén örökíti meg. A Képzőművészeti Tanács a művet igen sikerült alkotásnak ítélte és e vélemény alapján a gróf Almásy Imre szolnoki főispán elnöklése alatt megjelent szoborbizottság a mintát végleges kivitelre a művészről átvette. — Radnai Béla most dolgozik néhai Thaly Emil monumentális márvány síremlékén, melyet a boldogult özvegye és leánya állíttat fel a kerepesi temetőben.

(*) Kép-aukció. Klimó István és Burghardt Rudolff festőművészek e hó 17-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a Riviera-kávéház (Aréna-ut 19.) helyiségében kiállított festményeikből nyilvános mű-árverést rendeznek.

(*) A Sasfők a vidéken. A Sasfők Magyar színházbeli nagy sikere kihatott a vidékre is. A nagyobb vidéki színházak mind megszerezték már Rostand világhírű darabját és közülük néhányan a darab bemutatóját is hirdetik. A darab a Magyar Színházban csaknem esténként színrekerül és pedig a bemutató-előadás együttesében.

(*) Vizsgaelőadás. Szombaton délután 3 órai kezdettel vizsgálati előadást tartanak a Magyar Színház színpadán Rákosi Szidi magán-színésziskolájának növendékei. A drámai növendékek fogják haladásukat és képességüket Molière „Képzelt beteg”-jében és Murai Károly „Virágfakadás” című egyfelvonásosában bemutatni.

(*) A tavaszi tárlat eredménye. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata ma zárult be a városligeti Mücsarnokban. A tárlat eredménye, tekintve azt, hogy rengeteg kiállítás előzte meg, eléggé kedvező és sokkal jobb a tavalyi tavaszi tárlat eredményénél. A tárlat összesen másfél hónapig volt nyitva s ez idő alatt huszonnyolcezeren látogattak, úgy, hogy egy-egy napra átlag hatszáznál valamivel több látogató jut. A kiállított művek körül eddigelé a kultusz-kormány, a Társulat nyertő tagjai és magánosok összesen ötvenkettőt vásároltak meg 37.214 koronáért, a földművelésügyi kormány pedig tizenkilenczet foglalt le 8800 korona értékben. Így a vásárlások összes eredménye 46.014 koronát tesz.

(*) Andrassy és Jupiter. Az Andrassy-ut és a Teréz-kört egyedüli látványosságai és kellemes szórakozó helyiségei az Andrassy- és Jupiter-színházak, amelyekben naponként változó, remeknél-remekbebb képeket ölel fel a pazar műsor. A mozgóképek gazdag tárházát mutatják be ezek a színházak, melyek olyan programmal rendelkeznek, hogy nemcsak szórakoztatnak, de oktatnak is.

EGYESÜLETEK.

(—) A Svábhegy jövője. A svábhegyi gyógy- és üdülőttelep megalapítása ügyében az este dr. Hainiss Géza kir. tanácsos, egyetemi tanár elnöklésével értekezlet volt, amelyen a közélet számos kitérővessége vett részt. Az értekezlet célja, hogy a Svábhegy legszebb pontján, a Nemes-park területén egy nagyszabású gyógy- és üdülőttelep létesíttessék a drezdai Lalmann-féle, a purkersdorfi, kaltenleutgebener és semmeringi telepek mintájára.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénesavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át — — Kívánatra prospektus!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és esz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Bőrrekedés.
Anyagszerebajok (Elhisztikusok, vörösségesség).
Bőrbaajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

FŐVÁROS.

A főváros kölcsöne.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, május 15.

A fővárost hetek óta foglalkoztató kölcsönügy ma került a pénzügyi bizottság fóruma elé. A kölcsön közvetlen kérdése természetesen még nem került a napirendre, egyelőre csak afölött döntöttek, hogy a kölcsön módosztatának megállapítása tárgyában albizottságot küldjenek-e ki, avagy a polgármestert és a pénzügyi tanácsosokat bizzák meg az ügy vezetésével.

A pénzügyi ügyosztály javaslatát némi vita után elvetették és többek hozzászólása után egyhangulag kimondták, hogy a kölcsönügy előkészítő-munkáit a polgármesterre, a pénzügyi bizottság elnökére és a pénzügyi osztály vezetőjére bizzák. Ezzel az ügyet a jó utra terelték és megkönnyítették annak gyors lebonyolíthatását.

Részletes tudósításunk a következő:

A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt ülést tartott dr. Vaszielievits János alpolgármester elnöklése mellett; előadó dr. Berczel Jenő tanácsigazgató volt. Napirend előtt az elnök bejelentette a pénzügyi ügyosztály javaslatát, amely szerint az új kölcsön módosztatának megállapítása tárgyában albizottság küldendő ki. Az albizottság feladata lenne, hogy állapítsa meg, vajjon a fenforogó viszonyok között szükséges-e kölcsön felvétele, továbbá hogy az ajánlatokról tegyen jelentést és javaslatot a megtörtént tárgyalások eredménye alapján.

Az első felszólaló Biró Henrik volt, aki szükségtelemnek tartja az albizottság kiküldését. Bizzuk a kölcsönügy elintézését a polgármesterre és a pénzügyi tanácsokra, akik iránt a legnagyobb bizalommal vagyunk. Báró Herzog Péter is úgy találja, hogy a kiküldendő albizottság eljárásának alig lenne nagyobb jelentősége, mert utóvégre is csak véleményezést adhatna. Csatlakozik Biró javaslatához. Dr. Feleki Béla szerint alkotmányosabb az eljárás, ha bizottságilag foglalkoznak az ügygyel, noha eredményére nézve nincs különbség.

Sándor Pál abban a nézetben van, hogy a polgármesternek kell ebben a dologban felelősnek lennie. Amennyiben azonban a polgármester megki-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbaicsok-
nak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Első üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

kívánna hallgatni egyes bizottsági tagokat, ez ellen kifogást tenni nem lehetne.

Heltai Ferenc előadja, hogy sok éven át volt tagja a pénzügyi bizottságnak és több ízben vett részt a kölcsönök előmunkálataiban; de ezuttal előre elhatározta, hogy ha most a kölcsön ügyében a pénzügyi bizottság albizottságot küld ki, ebben tagságot el nem fogad, mert manapság a legnagyobb gyanúsítások történnek. Ha bizottságot küldenek ki, akkor csakis azokat kérdezze meg a polgármester; ha azonban arra térünk, hogy azokat kérdezi meg, akik neki tetszenek, akkor ez alkotmányellenes dolog. Ugy látja tehát, hogy ez is egyik kifejezése az általános gyanúsításnak. Dr. Rózsavölgyi Manó azt tartja helyes dolognak, ha kellőleg előkészítenek egy-egy ügyet; ezért elfogadja az alpolgármester indítványát.

Sándor Pál: Elvárja a polgármestertől, hogy a folytatott tárgyalások után megmondja a kölcsönügyről a nyílt véleményét. Nem látja be, hogyha van polgármesterünk, miért ne tartsa ő a felelősséget.

Palotai Rezső: Elfogadja Biró indítványát.

Székely Ferenc helytelennek tartaná, ha itt két súlyos dolgot kevernének össze: a kölcsön felvételét és a panama kérdést. Igaz, a mai időkben rögtön készen van a gyanúsítás, akár bizottságot küldenek ki, akár másként történik a dolog. De, mert régebben is ez volt a szokás, sokkal helyesebb dolog, ha 8-10 bizottsági tagot küldenek ki a tárgyalásokra.

Heltai Ferenc: A régi időkben sem volt kisebb, vagy nagyobb a bizalom a polgármester iránt és mégis rengeteg vita folyt afelől, hogy kölcsönök felvételkor a polgármester folytasson-e tárgyalásokat a pénzügyekkel, vagy ez bizottsági uton történjék-e. Az előbbi csak azért nem volt keresztülvihető, mert Biró Henrik elvtársai a leghevesebb ellentállást fejtették ki és így ettől a helyes eljárástól el kell térni és sablonos eljárást alkalmazni. Most így történt. A polgármesternek meggyőződést kell szereznie az ügy állásáról, de azt határozottan ellenzi a maga részéről, hogy privátim kapon felvilágosítást.

Dr. Feleki Béla: Az itt folytatott vita hatása alatt, amelyet a fővárosra nem nagyon kedvezőnek tart, visszavonja az indítványát és csatlakozik Biró javaslatához.

Ezek után egyhangulag kimondották, hogy a kölcsön előkészítő-munkáit a polgármesterre, a pénzügyi bizottság elnökére és a pénzügyi osztály vezetőjére kívánják bízni.

(A pénzügyi bizottságból. A pénzügyi bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a községi kenyérgyárat a X. kerületi lapos-dűllőben a Százados- és Juranics-utca sarkán lévő fővárosi telken építteti fel. — Az „Artézia” budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyára r.-t. kérvényére a városligeti artézi-kut vizének és házhöz kihordási jogának hasznosbírlete iránt fennálló szerződését a nyilvános árlejtés mellőzésével 6 évre javasolják meghosszabbítani. — Megengedték a Budapesti központi tejcsarnok szövetkezetnek, hogy a városligeti tej- és tejtermékek elárúsítására szolgáló pavilonjában kávé, kakaót és csokoládét is árúsíthasson és pedig kávé 32 fillérért, kakaót és csokoládét 46 fillérért s ezeket az árakat tíz évig nem emelheti.

(A kereskedelmi főiskola. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelmi főiskola céljaira a VII. kerületi Stefánia-utai fővárosi telek átengedését kérte, amely telek a Földtani Intézet szomszédságában fekszik. Az ügyosztály hajlandó az 1300 négyszögöl kiterjedésű telket négyszögönként 100 koronáért az államnak átengedni. Heltai Ferenc határozottan ellene van annak, hogy a Stefánia-utat beépítsék és a Stefánia-utat ilyen épülettel elcsúfítsák. Ez a telek különben is messze esik a várostól s így iskolai célra alkalmatlan. Dr. Bódy Tivadar tanácsnok az ügyosztály javaslatát mellett foglalt állást. Feleki Béla azt indítványozza, hogy a polgármester kérje meg informálja a minisztert e telek alkalmatlan voltáról s tegyen majd előterjesztést egy másik telek átengedése iránt. A bizottság dr. Feleki indítványát fogadta el.

(A főváros muzeuma. A Fővárosi Muzeumot a városligeti Stefánia-uton (Gerbeaudval szemben) május 17-től, vasárnaptól kezdve hetenkint háromszor, még pedig pénteken és vasárnap délelőtt 9 órától fél 2-ig és kedden délután 3-ig a nagyközönség számára megint megnyitják. A muzeum kiállított gyűjteményében, jóllehet időközben jelentékenyen gyarapodott, egyelőre változás nincs, mint legelőbb az, hogy nagy számmal vittek el a londoni Earl's Courtban rendezett magyar kiállításra képeket, amelyek nélkül a főváros kiállítását nem tudták volna megcsinálni. Ezeket a muzeum azonban pótolta, úgy, hogy a kiállított gyűjteményekben érezhető hiány nincs. E pótlások miatt kellett a muzeum megnyitását is május 17-ére elhalasztani. Különben a múlt évben június 1-től október 15-éig ugyancsak hetenkint háromszori nyitás mellett a fővárosi Muzeumnak 13,540 látogatója volt s a tél folyamán is nagy számú érdeklődők keresték fel.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Nyolczadik nap. —

A tavaszi meeting holnapi nyolczadik napjának programján klasszikus verseny nem szerepel ugyan, mindazonáltal érdekes sportra van kilátás. A nap két főszáma a 10.000 koronás Államdíj, és a 6000 koronás Szt. Gellért-handicap, mely utóbbiban évről-évre óriási mezőny áll starthoz. Az Államdíjban Rother Stadl emberi számítás szerint verhetően, a Szt. Gellért-handicap győztesét azonban rendkívül nehéz kihámozni, miután egyrészt a súlyelosztás kitűnően sikerült, másrészt pedig ily nagy mezőnyben, tekintettel a rövid távra, a startszám is sokat határoz. Papiro, különösen a tegnapi Gödi-handicap eredménye alapján a pehelysúlyú Menotte látszik a legrealisabb jelöltnek és mellette Tábornok és Dinom-Dánomtól várunk jó futást.

Jelöltjeink:

- I. Old Coin — Rangon du'n Roy
- II. Rother Stadl
- III. Menotte — Tábornok
- IV. Taral lov. — Sybarit
- V. Lincoln ist. — Krouzil lov.
- VI. Sybarit — Dreher
- VII. Magas — Bözske

(Ezüstlabda-mérkőzés. Vasárnap, e hónap 17-én dől el az ezüstlabda előmérkőzése a Törökvs SE. és a BAK. között. A győztes csapat utolsó eredménye 4:3 a Törökvs Sport Egylet javára, mindazonáltal a mérkőzés teljesen nyílt, már azért is, mert a B. A. K. a bajnokságban győztes ellenfelén revanchet akar venni. A mérkőzés a Margitszigeten délután 5 órakor kezdődik s előzőleg a Gyógyásztervezek játszanak a Sportkedvelő Ifjak ellen. Mindkét mérkőzés a szigeti belépő-díjjal együtt 60 filléres trainingjeggyel megtekinthető. Biró: Bakó Gyula (MTK).

(Ferencvárosi T. C. — Budapesti T. C. bajnoki mérkőzése. Vasárnap délután 5 1/2 órakor tartja a két csapat bajnoki football-mérkőzését a Thököly-uti pályán. A F. T. C. győzelmeinek sorozatában ismét egy erős ellenféllel fog szembeszállni. A B. T. C. jelenlegi csapata sok jó erővel van felfrissítve, de ezek mindez ideig nem szerepelhettek. Most vasárnap teljes csapattal erősen készülnek a F. T. C. legyőzésére, gondolván, hogy a legjobb csapat legyőzésével a dicső piros-fehéreken esett csorbát kiköszörülhetik. Előzőleg a II., délelőtt a III. csapatok; szombaton este 6 órakor az old boys csapatok mérkőznek.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

DR. HARMAT GYULA

Tüdőbajosok rendelő-intézete

Rehabilitorium Budapest, Rákóczi-ut 82 sz.
Tüdő, mellbajos, idősebb, tuberkulózis, vasópiros, idősebb-hurut, külön ered. anyagai gyógyítatnak inhalációkkal és szúrásokkal.
Rendel. 11-12 ós — 4-12

TÖRVÉNYSZÉK

§ A dáusi rablógyilkosság. A főtárgyalás mai napján az esküdtekhez intézendő kérdésekről folyt a vita, a védők és az ügyész között. A védők a főkérdés mellé kisegítőkérdéseket ajánlottak a beszámíthatóságra és a szándékos emberölésre vonatkozólag. Az utköző pont főleg az volt, hogy a védők az ügyész által beterjesztett kérdésekre bevétetni kívánják az eszköz megjelölését is, amelylyel a vádlott cigányok a gyilkosságot elkövették. Az ügyész a kisegítő kérdések ellen nem tett kifogást, de határozottan ellenezte a kérdések olyatén szövegezését, hogy azokban az eszközök is megjelöltesse, mert ez könnyen aggodalmat kelthetne az esküdtekben.

A tárgyalás, amely különben megcsappant érdeklődés mellett folyt le, röviden véget ért s három-négy napig már csak formális ülés lesz. Ez alatt az idő alatt fogja a bíróság megállapítani a kérdéseket, ami tekintettel a vádlottak és büncselekmények nagy számára, alapos és jelentékeny munkát igényel. Addig is, míg ezzel elkészül, naponkint rövid, formális ülést tart, hogy a tárgyalás törvényszabta folytonossága csorbát ne szenvedjen.

A mai ülést az elnök tíz órakor nyitotta meg s felhívta a védőket, hogy az ügyész által előterjesztett kérdésekre tegyék meg észrevételeiket.

Dr. Hevesi kéri a főkérdéseknek a kiegészítést olyképen, hogy megjelöljék azokban az eszközök is, melylyel a vádlottak a gyilkosságot elkövették és hogy a kérdésekben a tényállást részletebben domborítsák ki. Kisegítő kérdés feltevését indítványozza a szándékos emberölés büntetése vonatkozólag és kéri, hogy a büncselekményekre is külön kérdést tegyenek fel az esküdtekhez.

A többi védő csatlakozik dr. Hevesi indítványához.

Dr. Gál ügyész a külön kérdések feltevését, melyek a büncselekménynek enyhébb minősítését célozzák, nem ellenzi. Határozottan tiltakozik azonban a kérdések szövegezésének olyatén módosítása ellen, hogy azokban az elkövetés eszközeit is körülírják, mert csak alapos gyanu van arra, hogy a vádlottak a büncselekmények elkövetésére az eszközökkel követték el a gyilkosságot, s akadhat az esküdtek között olyan, akinek felkeltésére kétely támadhat az iránt, hogy vajon éppen ezekkel az eszközökkel követték-e el a büncselekményt, nem volt-e a vádlottaknál esetleg más eszköz. A cselekményre nézve közömbös, hogy milyen eszközökkel követték el. A tettes társaságra nézve szükségtelennek tartja az egyes tettestársak felsorolását.

A védők válasza után a bíróság a kérdések végleges megállapítása végett a tárgyalást holnap délelőtt tíz óráig felüggesztette. A kérdések megállapítása előreláthatólag négy napig fog tartani.

§ Pör a Kossuth-szobor miatt. Róna József szobrászművész pört indított a budapesti kir. törvényszék előtt Budapest székesfőváros és Budapest székesfőváros tanácsa alperesek ellen, a Budapesti felállítandó Kossuth-szobor első pályadíjának megítélése, illetve a bíráló bizottság második szavazatának érvényesnek való kimondása és a szobormű kivitelével való megbízás megítélése iránt. A kereset a Budapest székesfőváros tanácsa által 1906. május 25-én megtartott ülésében megállapított Budapesti felállítandó „1848-49. Szabadságharc-szobor, valamint az ugyancsak nemzeti közadakozásból felállítandó Kossuth-szobor” ügyében együttesen kibocsátott pályázati hirdetésre van alapítva. A Kossuth

Románbanktól

Tisztviselők

Földbirtokra

Házakra

Képviselet

5-40 évre.

4%-ra az érték
65-80%ig.

I. II. és III. helyre.

Urszágos Földhitel

Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

szobor ügyében a bíráló bizottság által 1908. évi április hó 10-én megtartott döntőülésén az első pályadíj kérdésében megejtett és a sajtóban annak idejében nyilvánosságra hozott három szavazás által teremtett jogkérdés elbírálására szorítkozik és kéri, hogy a második szavazás, amelyben Róna József pályaművére nyolcz szavazat esett és azonfelül két üres czédula adatott be, mondassék ki érvényesnek. Ennek alapján kéri, hogy az első pályadíj, vagyis a 12.000 korona ítéltesék meg felperesnek és kötelezessenek az alperesek, hogy ezenfelül a felperes által beküldött és szavazás tárgyává tett pályaműre nézve a szerződést vele megkössék, a szobormű kivételével őt bízzák meg, — és a szobor költsége a művészi és művezetési tiszteletdíj felében a pályázati hirdetésben megállapított 700.000 korona kifizetése részére szerződésileg biztosítsák. Ezzel kapcsolatban természetesen kéri, hogy a harmadik szavazás szerződésellenesnek és ez alapon semmisnek mondassék ki. Nemteljesítés esetén kéri az alpereseket kártérítésben elmarasztalni. A művészt a pörben dr. Tolnai Lipót budapesti ügyvéd képviseli. A precedens nélkül álló kérdés bírói eldöntését jó-gászokörökben nagy érdeklődéssel várják.

§ Színházi pletyka. Néhány héttel ezelőtt már megemlékeztünk arról a pörrel, amelyet Bálint Dezső, a Népszínház-Vigopera egyik igazgatója indított Bárd Mór színházi ügynök és zeneműkereskedő ellen egy kávéházi beszélgetés miatt. Bárd Mór ez alkalommal azt a kijelentést tette Faragó Jenő író és Jakobi Viktor zeneszerző előtt, hogy Bálint Dezső a Népszínház egyik művésznőjére rázárta öltözőszobájának aítaitát s erőszakkal meg akarta csókolni. A beszélgetés tartalmát megtudta Bálint Dezső is s dr. Kovács Jenő ügyvéd útján rágalmozásért jelentette fel Bárd Mórt. Bárd az első tárgyaláson békésen akarta elintézni az ügyet s kijelentette, hogy hallandó bocsánatot kérni a pletykáért. Bálint Dezső azonban nem elégedett meg ezzel, mire Bárd Mór a valóság bizonyítására vállalkozott. Védőügyvédje: dr. Zboray Miklós egész csomó tanut jelentett be, akiket mára idézett maga elé dr. Farkas János bírót. A tanuk nagyrésze nem jelent meg, de a bíró azért megtartotta a tárgyalást. Héltre azonban nem került sor, mert — miután a Népszínház több elbocsátott szolgáját kihallgatták s ezek sem tudták Bárd Mór állításait igazolni, Bárd Mór felállt s a következő nyilatkozatot tette:

— A tanuk vallomása után magam is belátom, hogy az egész hír nem igaz s csak a szolgák pletykája volt. Ezt a hírt — mint pletykát — én is közöltem baráti körben. De minthogy eredetileg sem volt szándékom Bálint Dezsőt becsületében megsérteni, mely sajnálatom fejezem ki a történetek felett s Bálint Dezsőtől bocsánatot kérek.

Bálint Dezső a tanubizonyítás sikertelenségére való tekintettel, ma megelégedett ezzel a nyilatkozattal s elejtette a vádat, mire a bíróság megszüntette az eljárást.

§ Megszűnt sajtópör. A Hajdu-féle ismert akta-ügy idejében a „Magyar Nemzet” vezércikkét írt, ezzel a címmel: „Megállt a nagyszáj.” A cikk miatt Lengyel Zoltán sajtópört indított a cikk szerzője, Lándor Tivadar felelős szerkesztő ellen. A budapesti királyi törvényszék a tárgyalást ma délután tartotta meg Zsitvay Leó elnöklésével. Lengyel Zoltán dr. Győző Dezső képviselte, Lándor Tivadar védőjeként dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő jelent meg. A tárgyalás megnyitása után Lándor Tivadar a következő nyilatkozatot tette: A „Magyar Nemzet” 1907 február 15-ikén megjelent számában Lengyel Zoltán képviselő urra vonatkozóan „Megállt a nagyszáj” című vezércikket s azonkívül a Hajdu-ügyről több tudósítást is közöltem, amelyben az akkori híradások hatása alatt mondtam el véleményemet a felmerült afférról. Azóta a tényállást a bíróság megállapította ez ügyben és Lengyel Zoltán képviselő urat jogerősen fel is mentette. Kijelentem, hogy a cikkekben kizárólag politikai kritikát akartam gyakorolni. Lengyel Zoltán ur becsületét és egyéni integritását érinteni nem akartam. A cikkben foglaltatik egy czég erdővásárlásaira vonatkozó megjegyzés is, melynek az én részemről sértő czélzata nem volt. Amennyiben azonban annak tartalma sértőleg lenne magyarázható, azt ösztönösen sajnálnám és kérem meg nem történnék tekinteni.

Dr. Győző Dezső Lengyel Zoltán nevében a nyilatkozat után a vádat elejtette. Zsitvay Leó elnök erre kihirdette a bíróság határozatát, mely szerint az eljárást megszüntetik.

KÖZGAZDASÁG.

Leszállították a betéti kamatlábat. Amit vasárnap számunkban előre jeleztünk, az bekövetkezett, amennyiben a fővárosi vezető bankok már is elhatározták a megváltozott kamatláb következtében a betéti kamatláb leszállítását. Így a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár az összes takarékbetéti könyvecskéknél a betéti kamatlábat június hó 15-étől kezdve további intézkedésig 3% százalékra szállította le, míg a „Hermes” Magyar Általános Váltó-üzlet R.-t. már bőkezűbb és 4%-ot fog fizetni a betétek után. A 10%-os tőke-kamatadót — természetesen — a belevő fizeti.

A fiemei butorgyár felszámol. A Fiumei Butorgyár Részvénytársaság e hó 30-án tartandó közgyűlésén kimondja a felszámolást. A társaság 1887-ben alakult 800.000 korona alaptőkével.

Országos kiállítás Aradon. Aradon országos kiállítást akarnak rendezni s ez ügyben tegnap az aradi kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében értekezlet volt, melyet a kamara elnöksége hívott össze. Az ülést Kristyó János, a kamara elnöke nyitotta meg s visszapillantást vetve az aradi kiállítások történetére, körvonalozta ezeknek a város, az ipar és kereskedelem fejlődésére gyakorolt jótékony hatását. A kamara kezdeményezését dr. Varjassy Lajos kamarai titkár ismertette s javasolta, hogy a kamara elnöksége dolgozzon ki részletes programot, állítsa össze nagy vonásokban a kiállítás tervezetét s ha e munkával elkészül, terjeszse azt újra értekezlet elé. Javaslatát elfogadták.

A Pesti Hazai Takarékpénztár új palotája. Ismeretes, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület a Gizella-tér sarkán (a Calderoni-féle régi üzlet helyén) 3082 négyzetméter területen modern központi takarékpénztár palotát épít s a tervek elkészítésére szűkebbkörű pályázatot hirdetett. A zártkörű pályázaton a következő hazai és külföldi elsőrangú építőművészek vesznek részt: Hazaiak: Almási Balogh Lóránt építész-tanár, Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, dr. Hüttl Dezső építész, Korb Flóris és Giergl Kálmán, Lechner Ödön, Quittner Zsigmond, Steinhardt Antal. Külföldiek: Friedrich Olman Wien, Bruno Moering tanár, Berlin. A bíráló-bizottság öt tagból áll, két hazai s három külföldi szaktekintélyből. Hazaiak: Fittler Kamill építész, udv. tanácsos, Schulek Frigyes műegyetemi tanár, udvari tanácsos. Külföldiek: Karl König tanár Wien, dr. Paul Wallott Drezda, Ludwig Heim titkos tanácsos, Berlin. Az intézet három pályadíjat fizet ki, egy 15.000 koronás első, egy 12.000 koronás második és egy 10.000 koronás harmadik díjat. A nem díjazott pályaműveket egyenkint jutalomban részesíti. A pályaművek benyújtási határideje 1908 november 30.

Román-török kereskedelmi szerződés. A román kormány felhatalmaztatott, hogy az 1901. évi július 30-án kötött román-török kereskedelmi szerződést 1908 április 14-től számítva három hónappal, vagyis 1908 július 14-ig meghosszabbítsa.

Uj bank r.-t. Sátorajauhelyen. Már jeleztük, hogy Sátorajauhelyen Mezőgazdasági Bank r.-t. czég alatt 300.000 korona alaptőkével új pénzintézet alakult. Az intézet — mint értesülünk — ma kezdte meg működését.

Czégjegyzéki hírek. A Déldunavidéki h. é. v. r.-t.-nál mint új igazgatósági tagot, Minkus Jenőt, a bécsi Unionbank igazgatóját bejegyezték. — A Hazai Taxamérgyár r.-t. czimen 200.000 korona tőkével alakult társaságot bejegyezték. — A Délmagyarországi Kőszénbánya r.-t. felsz. a felszámolása megszünt e ennél fogva a czéget törölték. — A Lengenfeldi Portland-Cementgyár r.-t., Bakar (Fiume mellett), alaptőkéjét 1 millió 800.000 koronáról 3 millió koronára emelte. — Gerster Béla és Török Emil kiléptek az orosháza—szentes—csongrádi h. é. v. r.-t. és a budapest—tiszai h. é. v. r.-t. igazgatóságából. — A Magyar Kiviteli és Behozatali r.-t. felsz. a czéget a felszámolás befejezése folytán törölték. — A Magyar Czirokopar r.-t. (a Kereskedelmi Társaság vállalata) felszámolását bejegyezték. — A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a f. é. február 22-iki közgyűlésének határozatából kifolyólag angolul is bejegyeztette czéget. — Az Első Magyar Jutafonó- és Szövőgyár r.-t. igazgatóságába az elhalt Lenz Alfréd helyett beválasztották báró Mayer-Ketschendorf Siegwart-ot. — A Gyulavidéki h. é. v. r.-t.-nál Szekői Gyula, Koppélv Géza, Mártens Császár, Weisz Mór,

Zerkovitz Rudolf megváltak az igazgatóságban viselt állásukról s helyükbe dr. Ladics Lászlót, Sternberg Józsefet, Szűcs Józsefet, Billitz Sándort és dr. Jancsovits Emilt jegyezték be.

A varjasi takarékpénztár ügye. Megirtuk, hogy a varjasi takarékpénztár csődügyében megindult a büntető eljárás is és pedig az igazgatóság tagjai ellen. A királyi ügyészségtől tegnap érkezett át a temesvári központi vizsgálóbíróhoz a vizsgálati indítvány, amely vétke s bukás miatt kéri a vizsgálatot az igazgatóság ellen elrendelni.

A Magyar sorsjegyek húzása. Az 1870. évi m. kir. nyereménykölcson 104-ik kisorsolása ma volt. Kihúzták a következő negyvenhét sorozatszámot: 69 186 257 336 596 1181 1235 1272 1309 1359 1366 1471 1474 1594 1603 1682 1749 2030 2081 2301 2639 2728 2920 3136 3182 3190 3359 3386 3448 3592 3707 4160 4364 4430 4532 4784 4817 5167 5203 5221 5314 5434 5527 5630 5768 5910 5999. Kétszáz ezer koronát nyert 5527 sorozat és 1 nyerőszám. Huszezer koronát nyert: 5527—46. Tizezer koronát 2301—40. Kétezer koronát nyertek: 5167—17 2728—50 4817—6 5434—21. Ezer-ezer koronát nyertek: 5314—19 1309—50 1181—17 2081—49 3182—3 5999—14 1682—23 5999—41 4817—17 5527—9 1309—47 1471—49 69—2 186—47 4160—42 4817—8 1682—5 és 1682—9. A kihúzott sorozatszámok összes többi nyerőszámai egyenkint 352 koronát nyertek.

Az Agrárbank részvényei Párisban. Már irtunk arról, hogy Széll Kálmán, a Magyar Jelzáloghitelbank kormányzója és Barta Arnold, az Agrárbank vezérigazgatója ez idő szerint Párisban tárgyalásokat folytatnak egy francia pénzcsoporttal. A tárgyalások célja az, hogy a Jelzálogbank birtokában lévő Agrárbank-részvényeket a francia csoport átvegye. Erre vonatkozólag most Párisból azt az értesítést vesszük, hogy a Banque de Paris et des Pays Bas átveszi a Jelzálogbank birtokában lévő harmincezer darab Magyar Agrár- és Járadekbank-részvényt és kieszközli azoknak a párisi tőzsdén való jegyzését. A részvények bevezetési árfolyama 460 frank lesz. Ezen az alapon folytatják most a tárgyalásokat, melyeknek sikeres befejezése esetén a párisi tőzsdé egy magyar részvény jegyzésével ismét szorosabb összeköttetésbe jut a magyar pénzpiac-czal.

Kellemetlen sajtóhiba. Egy laptársunk ma esti számában azt írja, hogy a Magyar Czirokopar Részvénytársaság legutóbb tartott rendes közgyűlésén elhatározta, hogy felszámol. Felszámolóként kirendelték Bert, Koperlyt, Rudast és Bartost. Ez egy kellemetlen sajtóhiba, mert a Czirokopar-nak eszé-ágában sincs felszámolni, mert olyan jól megy a dolga, hogy a május 29-én tartandó közgyűlésének 115 korona osztalékot fog részvényenkint javaslatba hozni. Az értékesökkenési számlára pedig alapszabályszerűleg átutalt összeg gyanánt 570.149.65 koronát fordít s ezenkívül még rendkívüli dotációként további 300.000 koronát utal ez alapnak, a fennmaradó 262.426 korona 05 fillért pedig új számlára vezeti elő. A tévedés valószínűleg onnan eredhet, hogy a Magyar Czirokopar R. T. határozta el a felszámolást s a sajtóhiba ördöge czirok helyett — edesebbet — czukrot szedett.

Konverzionális sorsjegyek húzása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os nyereménykötvényeinek ma történt hatvanharmadik kisorsolása alkalmával a törlesztési húzásban a következő 1—100-ig terjedő sorozatu kötvények húzattak ki: 2293 502 1862 635 468 2114 1017 2883 3344 3746 1153 2426 2678 3692 1907 3907 1398 2681 1650 3904 3254 479 2520 969 617 3041 2554 2480 2482 1287 3452 377. A nyeremény-húzásban: 3053 sor. 79 sz. 70.000 korona; 3534 sor. 25 sz. 3000 korona; 2869 sor. 24. sz. 2000 korona; 351 sor. 20 sz. 2000 korona; 2373 sor. 99 sz. 2000 koronával. A kisorsolt nyereménykötvények beváltása s a nyeremények kifizetése 1908. augusztus 15-től kezdve Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál történik. A torlesztésre kisorsolt kötvények kamatozása 1908. augusztus 15-én megszünik.

A mezőgazdasági helyzet. Az O. M. G. E. gonaáriegyző irodája tudósítónak jelentése szerint az általános mezőgazdasági helyzet május 14-én:

Arad. A vetések fejlődésére az időjárás általában kedvezőnek mondható s még eddig csapadékban sem volt hiány. A tavasziak különösen szépen fejlődnek.

Baja. Az időjárás hirtelen nagykor megre fordult, ami a vetésekre ártalmas. Az erősebb őszi vetések valamivel javultak, de többnyire gyengék. Tavaszaiak kielégítők.

Debreczen. Bár az időjárás kedvezőre fordult s a vetések javultak, a mai állapot csak közép-teremre ad reményt.

Győr. Az időjárás szép napos és meleg volt néhánykor kiadós esőnk is volt. Az őszi vetések ho gyengébbek, hol szebbek, de a fejlődés most kielégítő. A tavasziak általában igen szépek.

Kaposvár. Idő száraz, szeles és meleg. A

Arpa: morvaországi 7.30-7.70 kor., march-feldi kor., bécsvidéki 7.50-7.90 kor., tótfelvidéki 6.75-8.30 kor., csepeli győri 7.10-7.70 kor., déli vasuti tisza-vidéki korona.

Magyar tengeri: régi 7.-7.20, új korona, cinquantin 8.-8.55, új korona.

Magyar zab: selejtes kor., közepes 7.66 7.90 korona, elsőrendű 7.90-8.15 kor., válogatott 8.15-8.50 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, május 15. A külföldi tőzsdék állandóan szilárd magatartása új támaszt nyújtott a piacz hangulatának, mely a mai előtőzsdén általánosan barátságos maradt, de a forgalom nem vált élénkebbé, csak államvasuti részvények iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés, míg az alpesi bányarészvényeket nem vásárolták. Magyar jelzálogbank-részvények emelkedtek. A forgalom az előtőzsdé zárlatáig barátságos volt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később a vezető-értékek árfolyama nagy üzleti csendben letöredezésnek indult.

II óraker zárulnak:

Oszt. hitel. 635.25, Magyar hitel. 751.-, Länderbank 442.-, Allamvasut 694.-, Elbavölgyi vasut -, Déli vasut 136.-, Alpesi bányarészvétel 661.-, Rimamurányi 555.50 Májusi járadék 97.40, Magyar koronájár. 93.75 Orosz érték. - Török sorsjegy 187.25, Német márká 117.66.

I óraker jegyeztek:

Oszt. hitel 635.75, Magyar hitel 751.-, Länderbank 442.-, Unio-bank 539.-, Allamvasut 694.25, Anglo-bank -, Bankverein -, Déli vasut 136.-, Gözhajó 1026.-, Alpesi bányarészvény 661.-, Májusi járadék 97.40, Magyar koronájár. 93.75, Török sorsjegy 187.25, Német márká 117.67, Elbavölgyi vasut 444.50, Rimamurányi 555.50, Orosz járadék -, Keleti vasutak -, Skoda -, Magyar jelz. 444.50, Kárpáti petroleum -.

Bécs, május 15. (Oszt. értékek zárata) 4.2 százalékos papír-járadék 97.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 459.- Angol osztrák bankrészvény 297.50, Bécsi Bankverein 53.25 Osztrák-magyar bank 1727.- Déli vasut 136. Dunagőzhajózási társ. 1017.- Dohány rész. 407.50 Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.67 Osztr. Lloyd 420.- 4.2 sz. ezüst. jár 97.20 99.15, Osztr. koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 262.-, Osztrák hitelintézeti részvény 635.-, Union-Bank 540.50, Osztrák Länderbank 441.-, Osztrák-magyar államvasut 696.-, Elbavölgyi vasut 445.-, Alpesi részvény 657.50, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.17, Lipótkohó 449.-, Töröksorsjegy 187.50 Szilárd.

Bécs, május 15. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.45. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.10, Magyar hitelbank részvény 750.-, Magyar leszámítóló és váltó részvény -, Rimamurányi 553.50, Magyar cukoripar 1790, Adria hajózási részvénytársaság 410.50, Magyar koronajáradék 93.85, 4 százalékos magya. földteherm. kötv. -, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény 362.-, Magyar jelzálogbank 444.-, Magyar keresk. bank 3570.-

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, május 15. (Tőzsdéi jelentés.) A tőzsde ma New-Yorkkal egybehangozón, szilárd irányzat mellett nyílt meg, ennek dacára azonban az árfolyamok nem voltak jelentékenyek. Járadékok nyugodtak voltak, csak a 3%-os birodalmi kölcson ért el némi emelkedést. Gözhajó részvények árfolyama is szinte egészen változatlan volt, míg vasutak meglehetősen szilárdak voltak. A további folyamatban az árfolyamok a bányarésztételeket követve, amelyekre az amerikai vaspiazz kedvezőtlen helyzete kedvezőtlen befolyást gyakorolt, lassankint szintén veszítettek árban. Végül azonban ismét felfelé irányuló mozgalmat kapott lábra. A készpénzpiacz ipari értékei nem követek egységes irányzatot. Napipénz 4-3 1/2%, magán-leszámítólási kamatláb 3 1/8%.

Záratok jegyeztek: 4.2 százalékos papír-járadék 99.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50,

osztrák hitelrészvény 199.-, Déli vasut 23.30, orosz bankjegyek 214.-, 4 százalékos új orosz kölcson -, Disconto Commandit 175.40, Dinamit-truszt 161.50, Harpeni 197.90, Unifikált török járadék 95.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék -, Magyar koronajáradék -, Osztrák-magyar államvasut 148.90, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék -, Alt. villamosági Edison 217.75, Gelsenkircheni 194.25, Laurakohó 210.30 Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat.) május 15. 4.2 százalékos papír-járadék -, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.55, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Osztrák hitelintézeti részvény 199.-, Osztrák-magyar államvasut 148.40, Északnyugati vasut -, Bustiehradi vasut -, Londoni váltóár 203.90, Bécsi Bankverein -, Villamos részvény -, 3 százalékos magyar aranykölcson -, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztrák koronajáradék 97.10, Magyar koronajáradék -, Osztrák-magyar bank 123.80, Déli vasut részvény 23.25, Elbavölgyi vasut -, Bécsi váltóár 849 -, Párisi váltóár 812.33, Union bank részvény 135.50, Alpesi bányarészvény 329 - Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) május 15. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.75, 1860. sorsjegy 157.70 Déli vasut 23.25, 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 148.75, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30 Nyugodt.

London, május 15. Angol consol 86 1/8.

Páris, május 15. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.75, Osztr. aranyjáradék 98.50, Magyar aranyjáradék 95.20, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 497.50, 4 százalékos Olasz járadék 104.-, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.-, 5 százalékos marokkói járadék 516.-, 4 százalékos 1890. Román kölcson 96.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.25, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.57, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 519.-, 4 sz. Szerb járadék 1907. 446.-, 4 százalékos spanyol járadék 94.-, 4 százalékos unifikált török jár. 95.60, Török sorsjegy 180.75, Török dohányrészvény 418.-, Osztrák föld-hitelintézeti 1115.-, Osztr. Länderbank 467.-, Magyar jelzálogbank 470.-, Banque de Paris 1418, Banque Ottomane 728.-, Osztr. magyar állam-

Table with columns: Buza, Kilós, 100 kilogramm ára, 100 alogramm ára, Egyéb gabonanelemek, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Renoze, Burgonya, Faj, Különf. termény, disznózsír, szalonna, szilva készárú, szilva készárú, lucerna magyar 1907, vörös aprószemű 1087, közepesemű 1907, narvyszemű 1907.

Allamadosság közkölcson

Table listing various government bonds and interest rates, including Magyar aranyjáradék, Kassa-oderb. v. 1889. frt. 4 1/2%, etc.

Záloglevelek, Elsőbbségek

Table listing mortgage loans and their interest rates, including Belvár. tkpt. r.-t., Egyesült f. v. tkpt., etc.

Takarékpénztárak

Table listing savings banks and their interest rates, including Belvárosi tá. arékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi tkp., etc.

Rizistós társaságok

Table listing insurance companies and their interest rates, including Első magyar ált. biztosító, Pénzügyi pesti bizt. int., etc.

Bankok részvényei

Table listing bank shares and their interest rates, including Angol-osztrák bank, Budapesti bank-egyesület, etc.

Gozsmalmak

Table listing flour mills and their interest rates, including Concordia, Első budapesti, etc.

Különte vállalatok

Table listing various companies and their interest rates, including Bpest-ész-őrlőmű, Egyes. tégl. és cseréngyár, etc.

wasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 682, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 485.—, Rio Tinto 15.83, Sucrerie d'Egypte 31.—, Tula 226.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 153, Chartered 17.75, De Beers 265.—, East Rand 89.—, Jagersfontein 85.75, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 82.—, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 2/16, Csek Londonra 251.15, Magánkamatláb 2/16, Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. május 15-én.

A spárgaszeton tetőpontja felé közeledik. Áru van elég s az árak is emellett kielégítőek. Szép szolói áru iránt az érdeklődés állandó és ily minőségért a legjobb árakat megadják. Vajban hirtelen lanyhulás állott be, amely, ha a hozatalok továbbra is növekszenek, mindinkább tért fog nyerni. Korai főzeléktelek kereslete jó. Élő fiatal baromfi minden mennyiségben elhelyezhető. Tojáspiacunkon az áruhiány szűnőfélben van, a jegyzések ma néhány koronával csökkentek.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marínahus hátulja 132-144 K, eleje 104-120 K, vidéki borju, bőrbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 72-80 K helybeli borjúhús 111-128 K, sertésűs szalonnával 134-136 K, lehozott sertés 152-154 K, szalonna friss 140-144 K, szalonna sózott 116-120 K, szalonna füstölt 144-148 K, olvasztani való 116-124 K, háj 144-148 K, sertésszír 148-150 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 140-150 K, hazai sonka 1.60-1.80 K, szalámi magyar 3.20-3.60 K, nyári szalámi 1.20-1.30 K.

Vaa: Óz 160-1.80 K, szarvas — K, dāmvasd —, vaddisznó 80 I. — K kg.-ként egészben, nyul nagy — K, nyul süldő — K, fogoly — K, fácán — K szalonka — K, darabonként. Fenyvesmadár kötegie

Baromfitelék: Elő rántani való csirke 160-320 K, sütni való 3.—3.60 K, kacsza sovány 4.—5.— K, kacsza hizott — K, liba fiatal 10.—14.— K, lud hizott 14.—20.— K, tyuk 4.—4.20 K pulyka — K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40-1.50 K, hizott ruca 1.50-1.60 K, hizott pulyka — K, levestyuk 1.30-1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.80-3.— K, II. 2.60-2.80 K, főzővaj (köpült) 1.—80 2.10 K, tehénturó 16-32 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturó és munkásturó igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtek: Burgonya (vagonáru) sárga 5.20-6.— K, rózsá 5.60-7.— K, fehér 4.80-5.— K, kifli 5.—8.— K, sárgarépa 6.—8.— K, petrezselyem 16.—20.— K, vöröshagyma makói 19.—20.— K, közönséges hazai 10.—16.— K, fokhagyma 40.—80.— K, káposzta 10.—12.— K 100 kg.-ként. Burgonya, új — K, kalarábé 4-12 K, spárga solo 1.20-1.40 K, közép 60-80 K, leves 20-30 K kg.-ként.

Gyümölcsjelék: Szőlő 1.60-2.— fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 1.60 2.— f. másodikrendű 60-80 K., harmadrendű apró áru 30-10 K. Körte elsőrendű 2.—-2.40 K, másodikrendű 60-80 K., dió 1.40-60 K., II. 30-40 K., 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 71-72 K, erdélyi apróbb áru — K, meszes — K eredeti lādánként (1440 drb.)

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, május 15-én. (Hivatalos tudósítás). Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130-132 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 132-134 fillér. Könnyű (páronként 250 klg.-ig) 136-140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillér, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillér.

Sertéslelészám 1908. évi május 13. napján volt készlet 34748 drb., 1908. május hó 14-én felhajtott 607 darab, 1908. május 14-én elszállított 287 darab, 1908 május 15. napjára maradt készletben 35068 drb. A hizott sertéslelés irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 15. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 154 darab sertés, 83 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 745 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 899 darab sertés, 83 darab süldő. — darab malacz. Eladatott 813 darab sertés, 52 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 86 drb sertés, 31 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 103-108 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100-102 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillér, ételsulylevonással 128-138 fillér, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 130-144 fillér, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 138-144 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 klg.-ig — 102 fillér, ételsulylevonással — 140 fillér. Belföldi süldő 94-106 fillér, horvát süldő 98-106 fillér Malacz — fillér. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendő.) A vásár irányzata közepes. Az árak 2 fillérrel emelkedtek.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. május 15-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. A hőmérséklet maximuma: Verseczen 34 C°, Arvaváralján 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható.

Állomás	Magasság m	A hőmérséklet Celsiusus skálán	Szélirány és sebesség	Felhőzet	Hőmérséklet	
					max.	min.
Budapest	100	15.8	N	2	0	28
Arvavár	100	19.1	NE	2	0	28
Debrecen	100	19.6	N	2	0	28
Szeged	100	18.9	NW	3	0	25
Székelyudvarhely	100	16.4	NE	3	0	18
Sárospatak	100	14.4		4	0	17
Sárospatak	100	20.0		4	0	27
Pács	100	19.8	SW	2	8	20
Zágráb	100	18.9	SN	1	0	21
Győr	100	18.3	SE	1	3	25
Szeged	100	20.8	N	1	2	21
Debrecen	100	20.9	S	1	0	21
Temesvár	100	21.4	S	0	0	20
Arvavár	100	17.9		1	1	22
Sárospatak	100	16.4	SSW	1	0	20
Sárospatak	100	—		—	—	—
Szatmár	100	18.6	E	2	0	25
Arvavár	100	12.2		4	4	18
Selmeczbánya	100	15.6	N	3	0	21
Komárom	100	17.6	NW	3	1	26
Magyaróvár	100	16.4	NW	1	2	23
Nógrád	100	15.8	NW	5	4	25
Székely	100	20.4		2	0	31
Székely	100	20.4		2	0	27
Jóbréten	100	19.0	E	2	0	30
Csongrád	100	17.7	N	3	1	30
Jászvásár	100	20.8	SW	2	0	31
Arad	100	20.8	SW	2	0	30
Szolnok	100	19.8	SW	3	2	32
Arad	100	25.6	NW	1	1	34
Orsova	100	18.9		2	2	34

VIZALLAS.

m	máj. 14.		máj. 15.		m	máj. 13.		máj. 15.	
	éj	éj	éj	éj		éj	éj	éj	éj
Buda	Sharding	8.45 8.42	1.52	M.-Szeged	1.20 1.15	Tekaháza	1.40 1.81		
	Passau	5.09 5.02		V.-Námény	4.60 4.81				
	Linz	2.57 2.62		Toka	5.38 5.28				
	Bécs	2.77 2.61		Lizafüred	5.57 5.56				
	Pozsony	4.50 4.40		Szolnok	5.42 5.49				
	Komárom	5.17 5.17		Csongrád	5.29 5.40				
	Budapest	5.04 5.04		Szeged	5.35 5.38				
	Pács	4.77 4.80		T.-Bocsa	4.47 4.60				
	Mohács	5.46 5.56		Titel	4.82 4.92				
	Gombos	5.35 5.53		Undava	0.80 0.90				
	Újvidék	4.87 4.60		Ipály	0.62 0.62				
	Pancsova	4.45 4.49		Podroz	3.58 3.47				
	Orsova	4.16 4.18		Naja	1.80 1.72				
	Morvafalu	2.60 2.68		Hernád	0.41 0.37				
	Zsolna	1.74 1.72		Bereczky	0.24 0.21				
	Trencsén	1.05 1.22		Körös	0.51 0.19				
	Szered	1.58 1.56		Canca	0.81 0.72				
	Szt.-Gothárd	0.16 0.16		N.-Vár	0.70 0.62				
	Sárvár	0.27 0.28		Boinyos	0.60 0.78				
	Győr	4.18 4.22		Tonke	0.68 0.48				
	Várasd	3.75 2.75		Gurahony	0.45 0.40				
	Zákány	1.40 1.51		Borosjombó	2.80 2.54				
	Bács	2.89 2.60		Gyoma	4.20 4.04				
	Eszék	1.44 3.00		Gy.-Fehérvár	1.48 1.28				
	M.-Néred	2.44 2.46		Branyicska	0. —				
	Zágráb	0.70 0.68		Soborán	0. —				
	Sziszek	1.81 1.74		Arad	1.38 1. —				
	Mitrovicz	5. — 4.88		Makó	3.00 2.82				
	Décs	1.08 1. —		Temes	1.44 1.36				
	Szatmár	2.88 2.06		Béga	1.02 1. —				
	N.-Majt	0. — 1.70		Temesvár	0.06 0.04				
	Munkács	0.42 0.40		Becskerek	1.06 1.10				
	Láhores	0.25 0.24							
	Ug	0. — 0. —							
	Perocsény	0. — 0. —							

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

35939

37616

67150

számu osztályosjegyek a XXII. sorsjáték május 21. és 23-án tartandó I. osztály huzásához kizárólag csak

Lukács Vilmos bankházában

Budapest, V. Fürdő utca 10. kaphatók

I. osztályu sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/4	1/8
K 12.—	6.—	3.—	1.50

Rendelések az összeg előleges beküldése, vagy utónevét mellett eszközöltetnek. Postabefizetési lapok a betét portómentes beküldésére ingyen.

Legnagyobb nyeremény esetleg

egy millió kor.

Szo
Nemz
Az em
Drámai k
írta: Mad
maria: Pa
ze
Az Ur
Adám
Eva
Lucifer
Rafael
Gábor
Mihály
Rabzolga
Péter apos
A császár
A tanítván
A marquis
Kezd
M. K.
A sev
Vig opera
szén
Grót Ajma
Bartoló
Rosina
Basillio
Figaro
Bertha
Ortiz
Kezd
Uran
Az ország
akadémia
gyakor
Kezde
Vig
Délut
az Orsz.
askolájána
Este fél
AZ
Vigjáték 3
Az ördög
Jóán
János
Elza
Czinka
András
László
Kiraly
A dr
Operett 2
Zenéjét szer
Günther bad
Micz, leány
Pfefferkorn
Zenska
Jankó
Milos
Kezde
FÖV
WALDMA
«K
N
Sis
J. I
és a t
Az
A téliker
17

Szombat, május 16.

EGYETÉRTÉS

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. május 16-án.

Nemzeti Színház

Az ember tragédiája
Dramai költemény, szakaszban
Írta: Madách Imre. Színpad alkalm.
Zene: Paulay Ede. Zenei felügy.
Zene: Erkel Gy.
Személyek:
Az Ur: Adám, Éva, Lucifer, Rafael, Gábor, Mihály, Rabszolga, Péter apostol, A császár, A tanítvány, A marquis.
Bakó, Fay Sz., Gyenes, Demjén, V. Molnár, Bónis, Gál, Molnár, Garamzegei, Dező.Kezdeté 7 órakor.

M. kir. Operaház
A sevillei borbély.
Víg opera 2 felvonásban, zenéje szerelte Rossini.
Grót Annaviva, Bartók, Rosina, Basilio, Figaro, Bertha, Ortiszi.
Arányi, Hegedűs, Arnoldson, Kornai, Takács, Váent, Juhász.
Kezdeté 7 órakor.

Urania színház
Az országos színművészeti akadémia színikolájának gyakorlati előadása.
Kezdeté fél 8 órakor.

Víg színház
Délután 3 órakor.
az Orsz. Színészegylet az iskolájának vizsgaelőadása.
Este fél nyolc órakor.
Az ördög.
Vígjáték 3 felv. írta Molnár J.
Az ördög, János, Elza, Czinka, András, László.
Hegedűs, Varsányi, Kenyvesi, Komlósi J., Szegedinszky, Győző, Szérmey.Kezdeté 8 órakor.

Király színház
A drótostót.
Operett 2 felv. és előjátékkal.
Zenejét szerelte Lehar Ferencz.
Günther bádogos, Mirczi, Piefkorn, Zenska, Jankó, Milos.
Boross, Szegedy E., Sziklai, Petráss S., Raskó, Papp.
Kezdeté 8 órakor.

Nepszínház-Vigopera

A veszedelem.
Fausai dráma 2 felv. írta Somlai Artúr.
A gazda: Kőrösi, Az asszony: Forgács R., Öreg kocsi: Horváth, A fiatal beres: Nagy, A kis szolgáló: Tallán A.
Ezt követi:
Wiesenthal nővérek
Klasszikus és modern táncsz. Kezdeté 7 órakor.

Magyar színház
A Sasfiók
L'Algoni Dráma 5 felvonásban
Írta: Rostand Edmond, fordította: Abrányi Emil.
Ferenccs, Fiambeau, Metternich, Ferenccs császár, Marmont tábornagy, A szobó, Genti, Baró Obenaus, Maria Luiza, Camerata grófnő, De Lorgei Teréz, Főhercegnő.
Törzs, Csorotis, Rátkai, Réthey, Szirmai, Z. Molnár, Garas, Boros, Forrai R., Polgár I., T. Halmi M., Mészáros G.
Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti Nyári Színház
A gépiró kisasszony
Víg operett 3 felvonásban. Írták: W. Frierer és G. Zwerenz. Zenejét szerelte: Raiman Ferencz Magyar színpad alkalmata: Föld Aurél.
Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház
Mignon
Regényes opera 3 felvonásban
Zenejét szerelte Thomas A. Szövegét Goethe: „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után
Írták: Carré és Barbier. Fordította: Ormay F.
Kezdeté fél 8 órakor.

Apollo Projektograf
(Telefon 68-39.)
Az uzsorás
Az anya sírjánál. A kis zeneművész, mint kéményseprő. A dühöngő részeges. A két zsebtolvaj.
A kis chauffeur.
Világító torony. A kivánság teljesítése. A jókedvű istenno. A szerelem hatalma. Amerikai diákok csínyjei.
Kezdeté 6 órakor.

Gabor Ignác
FIU INTERNÁTUSA
az ezidei nyári szünidőt ismét a
Tátrában
tölti. Jelenkezni május 20-ig lehet:
Budapest, Nagy János-utca 33 sz.

Kávéház-átvétel.
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és ismerőseimet értesíteni, miszerint Damjanich-utca 51. sz. alatt
Aréna-kávéház
Hamburger Adolf ertől megvettem.
Főtörökvésem leend, hogy t. vendégeimnek kellemes szórakozó helyet nyújtsak, magamat nagybecsű pártfogásába ajánlom teljes tisztelettel.
Hódosi A. kávéház tulajdonos.

TATRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontúl
Nemzetközi Cabaret előadás.
Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottadok (hartakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sngár Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista.
Péntarnytás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 10-15

PÁLMALEGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Eztétkint TOLL ÁRPAD és KÁROLY zenekarának hangversenye. — Előkezelés családok találkozó helyre. — Ezenkívül könyvb. kintű művészi előadások és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel.
EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem volt bérlelője.

Wampetics vendéglőjében
Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is
katona zene

JÖ-ETVÁGYAT!
A gyomorfájást és étvágygerjesztő likőrök
KIRÁLYA.
Kapható mindenhol. Kicsiny és nagy üvegekbe.
Árnyaltja: BALASSA FERENCZ
likőr- és rum-különlegességek gyára.
Telefon 3-86. Budapest, VI., Huba-u. 8. Telefon 3-86.

ITT a tavasz!!
elmúlt a tél
de visszamaradt sok durva és vörös arc és kézbőr!
Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kintő
Rogátsy-féle
Magyar-Pipere-Borax
Allandóan használva az arc, kéz és bőr, a testbőr puhán üdén és tisztán megtartja
A Rogátsy-féle **MAGYAR PIPERE-BORAX** eltünteti szepélyt, pórsenyit, atkát miltessert palánást májfoltot, a ráncos bőrt bársónysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérre teszi.
Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen.
Kintő hatásával bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájpótlásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bármintve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1—
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve
Egyedüli készítője **Rogátsy Kálmán** Bákózi-ut 10
Fizetelünk a ROGÁTSY névre.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-46
Ma, szombaton, május 16-án, este 7/45 órakor
III-ik High-Life-Estély.
Először! Teljesen új műsor. Először!
12 oroszán egy ketrecben. 5 Loya acrobaták. Élő szobrok és az egész megnyitó műsor.

JARDIN de PARIS (Páris kert.)
Megnyitás 1908 június hó 1-én.
Budapest legelőkelőbb Meseszerűen berendezve nyári mulatója.
Legnagyobb igénynek megfelelő egyedülálló K özelebbit a nagy falragaszok.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjáték osok egyedüli raketjavítója. — MACHER REZSO sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. sz. m. (Az udvaron)

«ETERNEL» HALO SZOFA BUTOROK
fényezett tömör keményfa, magányi betéttel: 2 szekrény, 2 ág. 2 éjjeli szekrény, üvegáppal, mozdótűkörrrel és márvánnyal 240 frt.; ugyanaz, csak a beétek fényezve 200 frt. Szállodásoknak kedvezmény. Közvetlenül csak az ártaloslál:
IX., Tüzöltő-utca 38 földszint.
Magyar királyi államvasutak. Igazgatósága, 113,345/908.

Pályázati hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága a 42-8 kilogrammos, valamint a 34-5 kilogrammos aczélszekerekhez való tyrfondok számára szükséges hűvelyes kulcsok 3 éven át (1908-1911. márczius végéig) leendő szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.
A részletes módokat tartalmazó Ajánlati felhívás Ajánlati úrlap és bővebb felvilágosítás a magyar királyi államvasutak igazgatóságának any g és leltár beszerzési szakosztályánál, (Budapest, VI., Andrássy-ut 78/75 szám II. emelet 45 ajtó) kapható, illetőleg az összes vidéki üzletvezetőségeknél me tekinthető.
A hűvelyes kulcsokról a budapesti-józsefvárosi állomáson lévő központi szertárban kotelező minták vannak, melyek ott me tekinthetők, a vonatkozó szabványraok pedig nevezett igazgatóság központi tervtáránál (Budapest, VI., Teréz-kortut 56. szám alatt) laponként: 20 filléért megszerezhetők.
Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátandó lezárt és a cég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1908. évi június hó 6-án déli 12 óráig a fentebb említett szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján beküldendők.
A bánatpénz 1908. évi június 5-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak 16. énzláránál (Budapest, VI., Andrássy-ut 75. szám) teendők le.
Budapest, 1908. évi április hóban

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma és minden este:
«Keringöláz»
a legújabb variété-attrakció.
Nadragé
hasbeszélő.
Sisters Madison
amerikai táncoktató.
J. BOESNACH
cabaret-művész
és a többi elsőrendű különlegesség
Az előadás kezdete 8 órakor.
A téllkörtben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK színgyűzenekara hangversenyez.

SCHMIDT M
szilgyártó, nyerges és bőrdobos
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsik- és lovagló-szesszámjait. Mindennemű utazó és kázi bőrdobozok, pénz, szivar, cigaretták stb. tárcsák — Argyezék bég mezeje.

HETI MŰSOR.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Víg színház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar színház	Fov. nyári színház	Urania színház	
17 Vasárnap	d. u. este	A biboros	Téli rego	Tatarjaras	Félszerelem	A dollárkirálynő	Wiesenthal nővérek táncja. A veszedelem.	A Sasfiók	Gül-Baba

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő Radó Antal.

Egy-egy szám ára 30 fillér. **520** Minden füzet külön is kapható. szám

UJ:

- 501. Krúdy Gyula. Hét szilvafa.
- 502. Wilde O. Aforizmák és ötlepek. Ford. Radó Teréz.
- 503. Dandot A. Művészázasságok. Ford. Elek Arthur.
- 504-505. Sütro Alfred. Az aczélskirály. Szinmű 4 felvonásban. Ford. Sebestyén Károly.
- 506. Wilde O. Flórenczi tragédia. Ford. Benedek M.
- 507-508. Berzeviczy Albert. Gróf Szechenyi István.
- 509. Gustave Flaubert. Heródiás. Ford. Gábor Andor.
- 510. Conan Doyle. Sherlock Holmes kalandjai. VI. sorozat. Fordította Komor Gyula.
- 511-512. Farkas Emőd. Gróf Batthyány Lajos élete.
- 513. Anatole France. Elbeszélések. Fordította Molnár Ferencz.
- 514-515. Roberto Bracco. Fantomok. Dráma. Fordította Radó Antal.
- 516. Hedin Sven. Három év Tibetben. Ford. Balázs Gyula.
- 517. Höfding Harald. Darwin élete és tana. Ford. Zoltán Vilmos.
- 518. Gustave Flaubert. Egy jó lélek. Fordította Gábor Andor.
- 519. Shakspeare. Julius Caesar. Fordította Vörösmarty Mihály.
- 520. Farkas Pál. Keleti uti képek.

Kiadja

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság

Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédloket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióközlet nincsen. 26618

Huzás már május 21. és 23-án.

Egész sorsjegy

12 korona

Fél sorsjegy

6 korona

Negyed sorsjegy

3 korona

Nyolczadsorsjegy

1.50 korona

TÖRÖK

Legnagyobb
Török A. és Tsa
Bankház R.-T.
BUDAPESTEN.

sorsjáték-üzlet,
Központ:
Szervita-tér 3.
Fiókok:
Váci-körút 4.
Teréz-körút 46.

Telefon 11 06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulofogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. = Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
fegyverek, flóbertek,
revolverek és karabélyok

csekély **HAVI** részletfizetésre kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Arjegyzék ingyen!

Fogkefék rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájvíz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. Egy üveg szájvíz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vissel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszappan

30 fill., 3 drb 80 fillér, 1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. és és kir. udv. szállító illatszer- és piparészappán-gyáránál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

Szabott gyári árak!

Másajándéktárgyak minden érben.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész.

Nagy raktár:
Gyémánt és
brilláns-butonok,
gyűrűk,
melltűk és más
nemeskődarabok.

Saját gyártmány!
Ékszer átalakítások.
Jutányos árak

Budapest, IV., Károly-körút 22. Röser Bazár.

Gyár: VII., Király-utca 15.

Leikiismeretes kiszolgálás!

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente

Amsterdam.

Magyarországi igazgatóság:

BUDAPEST, VIII., RÁKOCZI-UT 1. SZ.

Az 1907-ik év végén:

a biztosítások összege a 300.000.000 koronát meghaladta.

a díjtartalékok összege 92.748.430'52 korona.

Liberális feltételek.

Legolesőbb díjak.

Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai valamint képviselői az ország egész területén.

KISS szerencsége NAGY

Ki még eddig nem nyert, vagy nem tett szerencsekísérletet az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencse-sorsjegyet

Kiss bankházában

Kossuth Lajos-utca 13.

Fióküzlet: Rákóczi-ut 55. és Erzsébet-körut 22.

KISS szerencsége NAGY

	Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
K	1.50	3.—	6.—	12.—

Huzás már 21-én, csütörtökön!

KISS szerencsége NAGY

300.000 korona nyerhető

1 db Posti Hazai Takarékp. sorsjeggyel

Huzás már június 5-én.

Kapható:

36 havi részletfizetésre: havi befizet 4.— K.
24 > > > 5.50 K.

Már az első részlet és 35 fillér portó beküldése ellenében megküldöm a törvényesen kiadott sorsjegyet sorozat és számát tartalmazó részletivel, melynek birtokában vagy az összes huzásokon az egyedüli játékjogot élvez.

FLEISSIG bankháza BUDAPEST, Erzsébet-körút 2. sz.

INGYEN

diszkrét és bérmentve küldjük read-kivül érdekes tartalmu ábrákkal és használati utasításokkal ellátott arjegy-zékünket.

GUMMI HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OGLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
feltétlenül megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA” törv. védett férfi-övszer különlegesség, valódi indiai paragummiból fel-tétlenül megbízható, tucatja — 12 K

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb övszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők
párallanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is ci-zarható. Egyoldalú 5—12, kétoldalú 10—24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenestartók ferdénőt-teknek, támgépek, stb stb.
Haskötők, gummiharisnyák stb. irrigá-torok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.

— Pontos címre és a veres keresztre ügyeljünk. —

**Tavaszi és nyári
ujdonságok**

**férfi-, fiu- és
leányka-ruhákban.**

Képes árjegyzék ingyen.

Cs. és kir. udvari szállító

Neumann M.
BUDAPEST,

Muzeum-körút I. és 3.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-dóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelől a leg-finomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapesti, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

958. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

n. kir. szék. nyert orvos mll-és kózszerész
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt
százaléknál árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

párisi különlegességek
gyapzerek) gyártmányából. Kíméretű ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt levélben
küldetik.
Kivágatott az „Egretelés”-ből. 25705

MAGYAR IPAR!

Elegáns façon!

Heti gyártás!
15.000 pár.

Legnagyobb választék!

1200
munkás és hivatalnok.

„TURUL”

Czipőgyár Részvénytársaság TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb czipőgyára

Czipőáruinkat

szabott, alacsony és versenyképes árak
mellett adjuk el. A gyári védjegy és
az ár a talpba van vésve,

Központi
főraktár **Budapest**

csak IV., Kossuth Lajos-

utca

14—16.

Különlegesség:
„Goodyear Welt”
árakban.
A jelenkor elismert
legjobb minősége.

Magyarországi fiók-telepek:

ARAD
DEBRECZEN
EGER
ESZÉK
FIUME
KASSA
KOLOZSVÁR
KOMÁROM
LUGOS
MISKOLCZ
M. VÁSÁRHELY
N. BECSKEREK
N. KANIZSA
N. KIKINDA
N. SZEBEN
N. SZOMBAT
N. VÁRAD
PANCSOVA
PÉCS
POZSONY

SOPRON
SZOMBATHELY
SZEGED
TEMESVÁR
UDTÉK
VERSECK
ZÁGRAB

BUTOR DUS VÁLASZTÉKBAN...
 RÉSZLETFIZETÉSRE
 RENDMIVŐLI ÖLCSŐÁRON
 HAPHATÓ
EHENTREU TESTVÉREKÉL
 BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁROK)
 BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁROK)
 BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁROK)
 TELEFON 8227.

Magyar királyi államvasutak.
 117.692/908. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak részére a jövő 1909. évben szükséges vasuti talpfák, váltó- és külön talpfák szállítást biztosítani kívánván, ezennel pályázatot hirdet:

a) mintegy 460.000 drb 270 czm. hosszú, első-rangu tölgy- vagy bükkfalpfa,
 b) mintegy 860.000 drb 250 czm. hosszú, első-rangu tölgy- vagy bükkfalpfa (melynek 15%-a ütközési és 85%-a közbenső talpfa),
 c) mintegy 260.000 drb 220 czm. hosszú, másod-rangu tölgy- vagy bükkfalpfa (melynek 35%-a ütközési és 65%-a 14 czm. felső szélességű közbenső talpfa),
 d) mintegy 40.000 drb 220 czm. hosszú, 16 czm. felső szélességű közbenső másod-rangu tölgy- vagy bükkfalpfa és
 e) mintegy 8500 köbméter tölgy, esetleg telítetlen vagy olajjal telített bükkváltó és külön talpfa szállítására.

Ajánlatok fenyő-talpfákra is elfogadtnak, ha azok a fenyőtalpfák készítése és szállítására vonatkozó különleges feltételekben előírt méretilek.

A talpfák szállítása kedvező árak mellett két, három, sőt öt-tíz évi időtartamra is, a váltó és külön talpfák szállítása azonban csak két (1909. és 1910.) évre biztosíthatik.

A fentebb kitüntetett mennyiségből mintegy 200.000 drb 270 cm. hosszú és mintegy 300.000 drb 250 cm. hosszú I-ső rangú légszáraz tölgytalpfa még az 1908. évre beszállítandó.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” a magyar királyi államvasutak üzemeltetői részénél megtekinthető és a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. szám, II. em. 43. ajtó) díjtalanul kapható, hol a kötelező ajánlati űrlap, valamint a váltó és külön talpfák méretjegyzéke is megszereshető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg, a vételár és az esetleges postaköltség előzetes beküldése, illetve lefizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal: „Ajánlat 117692/908. számhoz” ellátva, legkésőbb 1908. évi június hó 17-én, déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség egy-évi értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letelekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélkül vagy később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem az előírt módon tételnek, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1908. május hó.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnívomás nem díjazatik.)

Arvóréli BUTOROK
 Mielőtt felosztás miatt olcsón kiárusítottatnak
 VII. ker., DOB-U. 22.

10,000 drb.
RÓZSA
 thea. Noks. Bourbon. romantans, kétéves erős koronával, magas 10 drb. 12 korona, félmagas 10 drb. 8 kor., alacsony 10 drb. 5 kor. Nagy választék élvelő és disznóvényekben. Katalógus ingyen és bérmentve.
Fr. Spora,
 kiviteli kertész, Klattau, Csehország.

Polgári árak!
 Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
 Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
 angol uri szabóterem-
BUDAPEST,
 Andrásy-ut 56. I. em.
 Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Csiz
 A kontinensen a legerősebb jód bróm gyógyfürdő. A megelőző gyógyteredeményekben neveléses szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai felleldestek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendelt bérház, szanatórium, gyógyter, szongora, kávéház, lawa-tennisz, tombola, kirándulások. Vasútközműs, postafürdő helyben. Hivatalos orvos Dr. Kallós János. Katonatisztek, Államhivatalnoknak elő és utó időnyben 50% kedvezmény. Prospektussal szolgál a fürdőigazgató. Az ásványvíz rendelhető házhoz. Utasítások a fürdőigazgatóságnál és Borsányi L. főeljárásútnál, - Budapestben.

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzervek, pástétomokat alán a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzéket.

Hecht Bankház
Keresse
 szerencsését és boldogulását foglalkozása mellett.
 Keresse meg alant foglalkozását és rendelje meg a mellette lévő számú osztálysorsjegyet
Hecht Bankháznál.

Ezen sorsjegy lesz tán szerencsésjének és boldogulásának megalapítója.

Acs	55041	Körjegyző	52802
Állami tisztviselő	66805	Kovács	8410
Allatorvos	105586	Lakatos	102017
Anyakönyvvezető	54120	Lelkész	95914
Aranyműves	65858	Levélhordó	102018
Asztalos	64818	Magánhivatalnok	68979
Bádgos	74429	Magánzó	105588
Bankár	102048	Mázoló	58501
Bankhivatalnok	6523	Megyei tisztviselő	95916
Bérlő	106288	Mérnök	105560
Bíró	85983	Mészáros	52889
Bírósági jegyző	85995	Molnár	105584
Borbély	106282	Nyomdász	8584
Börkereskedő	102018	Nyugdíjas	106222
Csendőr	106284	Órás	8174
Czipész	93440	Örmester	91669
Czukrász	64816	Órnagy	4181
Diák	105500	Orvos	102004
Divatárkereskedő	95920	Pállinkamerő	52886
Dohánytőzsdés	64811	Pap	102008
Ékszerész	22904	Pék	74427
Építész	106286	Pénzügyi tisztviselő	95921
Ezredes	102009	Pénzügyőr	6509
Fakereskedő	64810	Pinczér	6679
Fényképész	8417	Postamester	107112
Főhadnagy	95910	Postatisztviselő	53814
Földbirtokos	107225	Szabó	106224
Fűszerkereskedő	91691	Szállodás	102021
Gazdatiszt	102046	Szatócs	106221
Gépész	52884	Szinész	91658
Gyógyszerész	63975	Szobafestő	108228
Gyümölcsárus	74418	Szolgabíró	95931
Hadnagy	6516	Szöllőbirtokos	67985
Házfelügyelő	85661	Szücs	93445
Háztulajdonos	108616	Szülész	64815
Hentes	95933	Tábornok	6524
Hírlapíró	6512	Takarékp. tisztviselő	22918
Hivatalnok	102011	Tanár	45652
Igazgató	106223	Tanító	22835
Iparossegéd	95980	Tanítónő	106205
Járásbíró	4178	Telekkönyvvezető	106235
Járásbírói tisztviselő	107108	Tisztviselő	50807
Jegyző	95922	Törvényszéki tisztviselő	8591
Kalapos	106242	Tűzoltó	6678
Kapitány	64007	Ügész	102028
Kárpitos	65854	Ügynök	105568
Kávés	95918	Ügyvéd	8670
Kéményseprő	85685	Úveges	108618
Képviseelő	106281	Utazó	55443
Keresk alkalmazott	123166	Városi tisztviselő	4180
Kereskedő	67988	Vaskereskedő	95926
Kertész	74426	Vasuti tisztviselő	93448
Kisbirtokos	52888	Vegyeskereskedő	85989
Közműves	108107	Vegyész	5515
Könyvkötő	105579	Vendéglős	105558
Korcsmáros	85049	Zenész	4547

Rendelje meg a foglalkozása mellett álló szerencsesorsjegyet mielőbb, mert szerencseszámaink nagyon hamar elfogynak. E sorsjegyek 1/8-okban is kaphatók.

Sorsjegy árak: $\frac{1}{1}$ K 12.— $\frac{1}{2}$ K 6.— $\frac{1}{4}$ K 3.— $\frac{1}{8}$ K 1.50
 Huzás már május 21. és 23-án.

Hecht Bankház r.-t.
 BUDAPEST,
 Ferenciek-tere 6.
 Fiók;
 Erzsébet-körut
32.

Pontos és legjobb ÓRÁK
 5 évi jótállás mellett.
 Arany és ezüst ókszerok, evő-eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műtöras
 Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

E hirdetései rovatban minden szövegi beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetései rovatban minden szövegi beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 283

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elűléssel, kázzal, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettával, labda-exponálással, EGE-SZEN UJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Gőrs objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyveret, fényképezőgépet binoklét, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb áron ugyanis minden mindent olcsón eladok és utakra becserelek. Radó, (V/E. Egyetem-tér 5 szám. 49083)

Eladó
Almádban 3 holdas birtok hajlékkal hegyvidékben közel a fűrdőhöz, tudakozhatni Rakossányi unánál Veszprém, Cserhát-utca 392. szám. 5560

A Falkogen
tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszertár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Na köhög
vagy rekedt, Réhy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. szo.

Parketagyár
Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvégeztet magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyarfiéza. Telefon 67-47. 27750

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvisszafutó, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Butor,
2 szekrény nagy fűkór ajtókkal, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó asztal valódi márványlappal és tükkörrel. Értéke 430 ft., kapható 250 ft-ért Beraktározási Vállalat, Veres Pálné-utca 12. I. em. (volt Zöldfa-utca) 27808

Eladó
600 hold, Nógrád-megye, majdnem mind szántó. 1400 hold, Szabolcs-megye. 1800 hold erdő legelő és erdő. Felső Magyarország. 200.000 kor. ritka alkalmi vétel, 3-40 hold a erdő Bihar-megye közelében 500.000 K. Bövebbet Hoffmann Jakab kölcsönpénz közvetítő irodája, Budapest, Teréz-körút 1/a III. em. 8.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesfolyókából is) Kolozsvára, Budapestre ugyszintén államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szemlérium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Bolthelyiség
és lakások: 3 szobás azonnalra kiadók. Garai-tér 14. és József-körút 66.

Májusi
friss csemege juhturót szállít 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi tégla-sajt kilója 1.60 korona. Hegyi juhturógyár, Nagyszabos. (Gömrő m.) Helyi képviselők kerestetnek. 28508

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

„Stenográfia”
Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskola Váczi-körút 33.
Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Oklevelos tanárok.
Beiratkozás naponta.
Váczi-körút 33.

Veresáfonyabefőt!
BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka. Szepes. 88972

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikereét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen olcsó díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar u. 2.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtöllel, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsanégyer és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Gépészeket
cséplés idejére ugyszintén gantatizteket és az összes gazdasági személyseket, szakértelen és jószanságáért teljes felelőséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 94-67.

Sodronykerítések
bámulatos olcsón készit
Heizer és Társa
szög
Budapest,
VIII. Népszínház-u. 1-3

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedüt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar bank-szerkeletben.
Prospektus és Árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarokán

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezéssel rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrás eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kassai-utca sarok.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagycégben, állandó vagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Most jelent meg!
Isten rabjai
Regény
Írta: Gardonyi Géza
Ara fűzve 5 korona.
Ara köve 7 korona.
Singer és Wolfner kiadása
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 10. sz.

30 forint.
Varrógépek
SINGER A.
Budapest, Akácia-utca 66. Minden nap új varrógép-árjegyzék kiadás. Árjegyzék ingyen.

Saját gyártmányú
vas- és rézbutorok
Részegy --- 45.- írt
Vaságy matracszal 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyágy-beit 3.50
Vas- és rézbutorok gyártásában.
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

TÁTRAKALAUZ
1908.
Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fűrdőkbe.
A Magyarországi Kárpátgyógyászati közreműködésével szerkesztette:
Dr. Szontag Miklós
kír. tanácsos.
— Átnézte —
Dr. Jarmay László.
Térképekkel. 4 uj kiadás.
Ara 2 kor. 40 fill.
SINGER és WOLFNER
kiadása,
Bpest, Andrassy-ut 10.

!!! Olcsó kölcsönök !!!
Tiszviselőkölcönök
6-6 1/2%-ra, 15 35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos!
Jelzálogkölcönök 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övedékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshittelt, Váltókölcönök gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adásvétele Osztalysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását vállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak!
Ritn és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

30 korona
finom szövettel átvatos férfiöltöny vagy féldíto mörtek után remek szabás és finom kivitelben „Hazai verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

BELBURUT,
(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle FELKAI-APONYA GYÖGYGÖR. Gyógyszereszek és füszerezeknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállit a FELKAI KONZERVGYÁR Felka. Szepes-m. 26971

Uri házam
36 km. Budapesttól, a vasút mellett, körülbelül 13 hold bekerített terület eladó. 8 hold 80 éves park halastóval, 4 hold zöldes kert, Gyönyörű hely. A házban 8 szép szoba és minden melék-helyiség. Istálló. Mind jó karban. Czim a kiadóhivatalban.

Ugorkát,
kalarábát, cukorborsót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot, gombát és hónapos retket vegyessen; 3.50 koronáért szállitja
gyümölcskivitel Csongrádról.

Korai
főzélékek, cukorborsó, zöldbab, ugorka, spenót, tejessaláta, hónapos retok, zöldbagnácsok új bu gonya, vegyessen postakosaranként 3 koronáért szállitja
Szabó, Csongrád.

MOST JELENT MEG!
A cs. és kir. szab.
Kassa Odenbergi Vasút
személyszállító vonatainak menetrendje.
Rövid utmutatóval a Tátrába Ervényes 1908. május 1-től
Ara 12 fillér.
Singer és Wolfner kiadása
Bpest, VI., Andrassy ut 10

Urasági butorokat, szőnyegek, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és fizleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy masfajta háló, ebédli, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokbán gáz, villamos stb.-hez. 26597

Eladó urilak.
Budapesthez 1 és fél, vas- uti állomáshoz negyedórányra fekvő 3 és fél holdas igen csinos belsőség, 8 szobás kényelmes urilakkal melléképületekkel, fél hold szőlővel, gyümölcsös és konyhakerttel eladó. A kertben kitűnő Artézi víz. Czim a kiadóhivatalban. 28488

BUTOR
egyszerű és finom modern stiliusban szolid árak mellett kapható:
Sárkány J. butoriparosnál
Műhely és dus raktár:
VII., Erzsébet-körút 26. sz. Zionspálya.

Spóra-fele
világhírű klaffai dísz- és orlászegfűk.
Külföldről: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a/M. legmagasabb kiúntétesekkel.
10 darabonként Elite választék, 20 kor. Kiállítási és reklaminta ajok 20 >
Orlászegfűk... 10 >
Dísz-segfűk... 5 >
Kerti segfű... 2.50.
Arjegyzék ingyen, bérmentve

Fr. Spóra
szegfűkivitel
KLOTTAU (Csehország)

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teríték, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű
öltöny
vagy felöltő
Krausz F. és Tsa
uri szabómester
Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mörtkörből utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.